

Z A K O N

O POTVRĐIVANJU UGOVORA O KREDITU BR. CRS 1020 01 Y IZMEĐU FRANCUSKE AGENCIJE ZA RAZVOJ I REPUBLIKE SRBIJE ZA REALIZACIJU PROGRAMA URBANE SREDINE OTPORNE NA KLIMATSKE PROMENE

Član 1.

Potvrđuje se Ugovor o kreditu br. CRS 1020 01 Y između Francuske agencije za razvoj i Republike Srbije za realizaciju Programa urbane sredine otporne na klimatske promene, koji je potpisan u Beogradu 10. maja 2021. godine, u originalu na engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Ugovora o kreditu br. CRS 1020 01 Y između Francuske agencije za razvoj i Republike Srbije za realizaciju Programa urbane sredine otporne na klimatske promene, u originalu na engleskom jeziku i u prevodu na srpski jezik glasi:

CREDIT FACILITY AGREEMENT

dated as of May 10, 2021

between

AGENCE FRANÇAISE DE DEVELOPPEMENT

The Lender

and

THE REPUBLIC OF SERBIA

The Borrower

TABLE OF CONTENTS

1.	DEFINITIONS AND INTERPRETATION.....	
	1.1	Definitions .....
	1.2	Interpretation .....
2.	FACILITY, PURPOSE AND CONDITIONS OF UTILISATION	
	2.1	Facility.....
	2.2	Purpose .....
	2.3	Absence of Liability.....
	2.4	Conditions precedent.....
3.	DRAWDOWN OF FUNDS.....	
	3.1	Drawdown amounts .....
	3.2	Drawdown request.....
	3.3	Payment completion .....
	3.4	Payment mechanics .....
4.	INTEREST	
	4.1	Interest Rate .....
	4.2	Calculation and payment of interest .....
	4.3	Late payment and default interest .....
	4.4	Communication of Interest Rates .....
	4.5	Effective Global Rate (<i>Taux Effectif Global</i>).....
5.	CHANGE TO THE CALCULATION OF INTEREST	
	5.1	Market Disruption .....
	5.2	Replacement of Screen Rate .....
6.	FEES	
	6.1	Commitment fees .....
	6.2	Front-end Fee.....
7.	REPAYMENT	
8.	PREPAYMENT AND CANCELLATION	
	8.1	Voluntary prepayment .....
	8.2	Mandatory prepayment.....
	8.3	Cancellation by the Borrower .....
	8.4	Cancellation by the Lender .....
	8.5	Restrictions .....
9.	ADDITIONAL PAYMENT OBLIGATIONS	
	9.1	Costs and expenses .....
	9.2	Cancellation Indemnity .....
	9.3	Prepayment Indemnity.....
	9.4	Taxes and duties .....
	9.5	Additional Costs.....
	9.6	Currency indemnity.....
	9.7	Due dates .....
10.	REPRESENTATIONS AND WARRANTIES	
	10.1	Power and authority.....
	10.2	Validity and admissibility in evidence .....
	10.3	Binding obligations .....
	10.4	No filing or stamp taxes .....
	10.5	Transfer of funds .....
	10.6	No conflict with other obligations .....
	10.7	Governing Law and Enforcement .....
	10.8	No Default.....

10.9	No Misleading Information.....
10.10	Pari Passu Ranking.....
10.11	Origin of funds, Acts of Corruption, Fraud and Anti-Competitive Practices .....
10.12	No Material Adverse Effect.....
10.13	No immunity.....
11.	UNDERTAKINGS .....
11.1	Compliance with Laws; Regulations and Obligations .....
11.2	Authorisations.....
11.3	Implementation and Preservation of the Program.....
11.4	Environmental and Social Responsibility .....
11.5	Additional Financing.....
11.6	Pari Passu Ranking.....
11.7	Inspections .....
11.8	Program Evaluation.....
11.9	Program Implementation .....
11.10	Origin of funds, no Acts of Corruption, Fraud or Anti-Competitive Practices .....
11.11	Monitoring Chart.....
11.12	Inter-ministerial Steering Committee .....
12.	INFORMATION UNDERTAKINGS.....
12.1	Financial Information .....
12.2	Program Implementation .....
12.3	Monitoring Report .....
12.4	Co-Financing .....
12.5	Additional Information.....
13.	EVENTS OF DEFAULTS .....
13.1	Events of Default .....
13.2	Acceleration.....
13.3	Notification of an Event of Default .....
14.	ADMINISTRATION OF THE FACILITY.....
14.1	Payments.....
14.2	Set-off .....
14.3	Business Days.....
14.4	Currency of payment .....
14.5	Day count convention .....
14.6	Place of payment.....
14.7	Payment Systems Disruption .....
15.	MISCELLANEOUS .....
15.1	Language.....
15.2	Certifications and determinations .....
15.3	Partial invalidity.....
15.4	No Waiver .....
15.5	Assignment.....
15.6	Legal effect .....
15.7	Entire agreement .....
15.8	Amendments .....
15.9	Confidentiality – Disclosure of information .....
15.10	Limitation .....
15.11	Hardship .....
16.	NOTICES.....
16.1	In writing and addresses.....
16.2	Delivery.....
16.3	Electronic communications.....

17. GOVERNING LAW, ENFORCEMENT AND CHOICE OF DOMICILE.....

    17.1 Governing Law .....

    17.2 Arbitration .....

    17.3 Service of process .....

18. DURATION.....

SCHEDULE 1A – DEFINITIONS.....

SCHEDULE 1B - CONSTRUCTION .....

SCHEDULE 2 - PROGRAM DESCRIPTION .....

SCHEDULE 3A - FINANCING PLAN .....

SCHEDULE 3B – MONITORING CHART.....

SCHEDULE 4 - CONDITIONS PRECEDENT .....

SCHEDULE 5A - FORM OF DRAWDOWN REQUEST .....

SCHEDULE 5B - FORM OF CONFIRMATION OF DRAWDOWN AND RATE .....

SCHEDULE 5C - FORM OF RATE CONVERSION REQUEST .....

SCHEDULE 5D - FORM OF RATE CONVERSION CONFIRMATION.....

SCHEDULE 6 - INFORMATION THAT MAY BE PUBLISHED ON THE FRENCH
GOVERNMENT WEBSITE AND THE LENDER’S WEBSITE .....

SCHEDULE 7 - NON-EXHAUSTIVE LIST OF ENVIRONMENTAL AND SOCIAL
DOCUMENTS WHICH THE BORROWER PERMITS TO BE DISCLOSED IN CONNECTION
WITH ES GRIEVANCE MANAGEMENT PROCEDURES .....

SCHEDULE 8 – COMMUNICATION NOTE OF THE PROGRAM.....

CREDIT FACILITY AGREEMENT**BETWEEN:**

- (1) **REPUBLIC OF SERBIA** represented by the Government of the Republic of Serbia, through Minister of Finance Mr. Siniša Mali, who is duly authorized to sign this Agreement,

("Republic of Serbia" or the "Borrower");

AND

- (2) **AGENCE FRANCAISE DE DEVELOPPEMENT**, a French public entity governed by French law, with registered office at 5, Rue Roland Barthes, 75598 Paris Cedex 12, France, registered with the Trade and Companies Register of Paris under number 775 665 599, represented by Ms. Cécile Couprie, in her capacity as Regional Director for Eurasia, duly authorised to sign this Agreement,

("AFD" or the "Lender");

(hereinafter jointly referred to as the "**Parties**" and each a "**Party**");

WHEREAS:

- (A) The Borrower intends to implement a program consisting of a Public Policy Loan "Cities and Climate Change" (the "**Program**"), which is based on the achievement of one prior action (entry into force of the Law on Climate Change) and the support to the implementation of activities – as described further in Schedule 2 (*Program Description*).
- (B) The Borrower has requested that the Lender makes a facility available for the purposes of supporting the Program.
- (C) The IBRD as Co-Financier intends to provide a parallel financing for an amount of up to eighty two million six hundred thousand Euros (EUR 82,600,000).
- (D) Pursuant to a resolution n° C20210137 of the *Comité des Etats Etrangers of AFD* dated April 7, 2021, the Lender has agreed to make the Facility available to the Borrower pursuant to the terms and conditions of this Agreement.

THEREFORE THE PARTIES HAVE AGREED AS FOLLOWS:

1. DEFINITIONS AND INTERPRETATION

1.1 Definitions

Capitalised words and expressions used in this Agreement (including those appearing in the recitals above and in the Schedules) shall have the meaning given to them in Schedule 1A (Definitions), except as otherwise provided in this Agreement.

1.2 Interpretation

Words and expressions used in this Agreement shall be construed pursuant to the provisions of Schedule 1B (*Construction*), unless the contrary intention appears.

2. FACILITY, PURPOSE AND CONDITIONS OF UTILISATION

2.1 Facility

Subject to the terms of this Agreement, the Lender makes available to the Borrower a Facility in a maximum aggregate amount of fifty million Euros (EUR 50,000,000).

2.2 Purpose

The purpose of the Facility is to finance the Borrower budget intended to support the Program as described in Schedule 2 (*Program Description*), in accordance with the Financing Plan described in Schedule 3A (*Financing Plan*) and the Monitoring Chart described in Schedule 3B (*Monitoring Chart*).

2.3 Absence of Liability

The Lender shall not be held responsible for the use of any amount borrowed which is not in accordance with the provisions of this Agreement.

2.4 Conditions precedent

- a) No later than the Signing Date, the Borrower shall provide to the Lender all of the documents set out in Part I of Schedule 4 (*Conditions Precedent*).
- b) The Drawdown Request may not be delivered to the Lender unless:
  - (i) the Lender has received all of documents listed in Part II and III of Schedule 4 (*Conditions Precedent*) and has notified the Borrower that such documents are satisfactory in form and substance;
  - (ii) on the date of the Drawdown Request and on the proposed Drawdown Date for the proposed Drawdown, no Payment Systems Disruption Event has occurred and the conditions set out in this Agreement have been fulfilled, including:
    - (1) no Event of Default is continuing or would result from the proposed Drawdown;

- (2) the Drawdown Request has been made in accordance with the terms of Clause 3.2 (*Drawdown request*);
- (3) each representation given by the Borrower in relation to Clause 10 (*Representations and warranties*) is true.

3. DRAWDOWN OF FUNDS

3.1 Drawdown amounts

The Facility will be made available to the Borrower during the Availability Period, in a single Drawdown.

The amount of the proposed Drawdown shall be equal to the Available Credit.

3.2 Drawdown request

Provided that the conditions set out in Clause 2.4 (*Conditions precedent*) are satisfied, the Borrower may draw on the Facility by delivery to the Lender of a duly completed Drawdown Request. Each Drawdown Request shall be delivered by the Borrower to the AFD office director at the address specified in Clause 16.1 (*In writing and addresses*).

Each Drawdown Request is irrevocable and will be regarded as having been duly completed if:

- (a) the Drawdown Request is substantially in the form set out in Schedule 5A (*Form of Drawdown Request*);
- (b) the Drawdown Request is received by the Lender at the latest fifteen (15) Business Days prior to the Deadline for Drawdown;
- (c) the proposed Drawdown Date is a Business Day falling within the Availability Period;
- (d) the amount of the Drawdown complies with Clause 3.1 (*Drawdown amounts*); and
- (e) all of the documents set out in Part II and III of Schedule 4 (*Conditions Precedent*) for the purposes of the Drawdown are attached to the Drawdown Request, comply with the abovementioned Schedule and with the requirements of Clause 3.4 (*Payment mechanics*), and are in form and substance satisfactory to the Lender.

3.3 Payment completion

Subject to Clause 14.7 (*Payment Systems Disruption*), if each of the conditions set out in Clause 2.4 b) (*Conditions precedent*) of this Agreement has been met, the Lender shall make the requested Drawdown available to the Borrower not later than the Drawdown Date.

The Lender shall provide the Borrower with a letter of Drawdown confirmation substantially in the form set out in Schedule 5B (*Form of confirmation of drawdown and rate*).

3.4 Payment mechanics

The proceeds of the Drawdown shall be paid to the Borrower's Account or any other account which details will be duly notified by the Borrower to the Lender.

4. **INTEREST**

4.1 Interest Rate

4.1.1 Selection of Interest Rate

The Borrower may select a fixed Interest Rate or a floating Interest Rate for the Facility, which shall apply to the amount set out in the Drawdown Request, by stating the selected Interest Rate, i.e., fixed or floating, in the Drawdown Request delivered to the Lender substantially in the form set out in Schedule 5A (*Form of Rate Conversion Request*), subject to the following conditions:

(i) Floating Interest Rate

The Borrower may select a floating Interest Rate, which shall be the percentage rate per annum, being the aggregate of:

- six-month EURIBOR, or, as the case may be, the Replacement Benchmark plus any Adjustment Margin, as determined in accordance with the provisions of Clause 5 (*Change to the calculation of interest*) of the Agreement; and
- the Margin.

Notwithstanding the above, if the first Interest Period is less than one hundred and thirty-five (135) days, the applicable EURIBOR shall be:

- one-month EURIBOR, or, as the case may be, the Replacement Benchmark plus any Adjustment Margin, as determined in accordance with the provisions of Clause 5 (*Change to the calculation of interest*) of the Agreement, if the first Interest Period is less than sixty (60) days; or
- three-month EURIBOR, or, as the case may be, the Replacement Benchmark plus any Adjustment Margin, as determined in accordance with the provisions of Clause 5 (*Change to the calculation of interest*) of the Agreement if the first Interest Period is between sixty (60) days and one hundred and thirty-five (135) days.

(ii) Fixed Interest Rate

The Borrower may select a fixed Interest Rate. The fixed Interest Rate shall be the Fixed Reference Rate increased or decreased by any fluctuation of the Index Rate from the Signing Date until the relevant Rate Setting Date.

The Borrower may specify in the Drawdown Request a maximum amount for fixed Interest Rate. If the fixed Interest Rate as calculated on the Rate Setting Date exceeds the maximum amount for fixed Interest Rate

specified in the relevant Drawdown Request, such Drawdown Request shall be cancelled and the Drawdown amount specified in the cancelled Drawdown Request shall be credited to the Available Credit.

4.1.2 Minimum Interest Rate

The Interest Rate determined in accordance with Clause 4.1.1 (*Selection of Interest Rate*), regardless of the elected option, shall not be less than zero point twenty-five percent (0.25%) per annum, notwithstanding any decline in the Interest Rate.

4.1.3 Conversion from a floating Interest Rate to a fixed Interest Rate

The floating Interest Rate applicable to the Drawdown, as the case may be, shall be converted to a fixed Interest Rate in accordance with the conditions set out below:

(i) Rate Conversion upon the Borrower's request

The Borrower may request at any time that the Lender converts the floating Interest Rate applicable to the Drawdown to a fixed Interest Rate.

To this effect, the Borrower shall send to the Lender a Rate Conversion Request substantially in the form set out in Schedule 5C (Form of Rate Conversion Request). The Borrower may specify in the Rate Conversion Letter a maximum amount for fixed Interest Rate. If the fixed Interest Rate as calculated on the Rate Setting Date exceeds the maximum amount for fixed Interest Rate specified by the Borrower in the Rate Conversion Request, such Rate Conversion Request will be automatically cancelled.

The fixed Interest Rate will be effective two (2) Business Days after the Rate Setting Date.

(ii) Rate Conversion mechanics

The fixed Interest Rate applicable to the Drawdown shall be determined in accordance with Clause 4.1.1 (ii) (Fixed Interest Rate) above on the Rate Setting Date referred to in subparagraph (i) above.

The Lender shall send to the Borrower a letter of confirmation of Rate Conversion substantially in the form set out in Schedule 5D (Form of Rate Conversion Confirmation).

A Rate Conversion is final and at no costs.

4.2 Calculation and payment of interest

The Borrower shall pay accrued interest on the Drawdown on each Payment Date.

The amount of interest payable by the Borrower on a relevant Payment Date and for a relevant Interest Period shall be equal to the sum of any interest owed by the Borrower on the amount of the Outstanding Principal in respect

of the Drawdown. Interest owed by the Borrower in respect of the Drawdown shall be calculated on the basis of:

- (i) the Outstanding Principal owed by the Borrower in respect of the Drawdown as at the immediately preceding Payment Date or, in the case of the first Interest Period, on the corresponding Drawdown Date;
- (ii) the exact number of days which have accrued during the relevant Interest Period on the basis of a three hundred and sixty (360) day year; and
- (iii) the applicable Interest Rate determined in accordance with the provisions of Clause 4.1 (*Interest Rate*).

4.3 Late payment and default interest

- (a) Late payment and default interest on all amounts due and unpaid (except for interest)

If the Borrower fails to pay any amount payable by it to the Lender under this Agreement (whether a payment of principal, a Prepayment Indemnity, any fees or incidental expenses of any kind except for any unpaid overdue interest) on its due date, interest shall accrue on the overdue amount, to the extent permitted by law from the due date up to the date of actual payment (both before and after an arbitral award, if any) at the Interest Rate applicable to the current Interest Period (default interest) increased by three point five percent (3.5%) (late-payment interest). No formal prior notice from the Lender shall be necessary.

- (b) Late payment and default interest on unpaid overdue interest

Interest which has not been paid on its due date shall bear interest, to the extent permitted by law, at the Interest Rate applicable to the ongoing Interest Period (default interest), increased by three point five percent (3.5%) (late-payment interest), to the extent that such Interest has been due and payable for at least one (1) year. No formal prior notice from the Lender shall be necessary.

The Borrower shall pay any outstanding interest under this Clause 4.3 (*Late payment and default interest*) immediately on demand by the Lender or on each Payment Date following the due date for the outstanding payment.

- (c) Receipt of any payment of late payment interest or default interest by the Lender shall neither imply the grant of any payment extension to the Borrower, nor operate as a waiver of any of the Lender's rights hereunder.

4.4 Communication of Interest Rates

The Lender shall promptly notify the Borrower of the determination of each Interest Rate in accordance with this Agreement.

4.5 Effective Global Rate (*Taux Effectif Global*)

In order to comply with Articles L. 314-1 to L.314-5 and R.314-1 *et seq.* of the French Consumer Code and L. 313-4 of the French Monetary and Financial Code, the Lender informs the Borrower, and the Borrower accepts, that the effective global rate (*taux effectif global*) applicable to the Facility may be valued at an annual rate of zero point eighty-four percent (0.84%) on the basis of a three hundred and sixty-five (365) day year, and an Interest Period of six (6) months, subject to the following:

- (a) the above rate is given for information purposes only;
- (b) the above rate is calculated on the basis that:
  - (i) drawdown of the Facility is in full on the Signing Date;
  - (ii) no Drawdown made available to the Borrower will bear interest on the floating rate; and
  - (iii) the fixed rate for the duration of the facility should be equal to zero point seventy-nine percent (0.79%);
- (c) the above rate take into account the fees and costs payable by the Borrower under this Agreement, assuming that such fees and costs will remain fixed and will apply until the expiry of the term of this Agreement.

5. **CHANGE TO THE CALCULATION OF INTEREST**

5.1 Market Disruption

- (a) If a Market Disruption affects the interbank market in the Eurozone and it is impossible:
  - (i) for the fixed Interest Rate, to determine the fixed Interest Rate applicable to a Drawdown, or
  - (ii) for the variable Interest Rate, to determine the applicable EURIBOR for the relevant Interest Period,
 the Lender shall inform the Borrower.
- (b) Upon the occurrence of the event described in paragraph (a) above, the applicable Interest Rate, as the case may be, for the Drawdown or for the relevant Interest Period will be the sum of:
  - (i) the Margin; and
  - (ii) the percentage rate per annum corresponding to the cost to the Lender of funding the Drawdown from whatever source it may reasonably select. Such rate shall be notified to the Borrower as soon as possible and, in any case, prior to (1) the first Payment Date for interest owed under the Drawdown for the fixed Interest Rate or (2) the Payment Date for interest owed under such Interest Period for the variable Interest Rate.

5.2 Replacement of Screen Rate

5.2.1 Definitions

"Relevant Nominating Body" means any central bank, regulator, supervisor or working group or committee sponsored or chaired by, or constituted at the request of any of them.

"Screen Rate Replacement Event" means any of the following events or series of events:

- (a) the definition, methodology, formula or means of determining the Screen Rate has materially changed;
- (b) a law or regulation is enacted which prohibits the use of the Screen Rate, it being specified, for the avoidance of doubt, that the occurrence of this event shall not constitute a mandatory prepayment event;
- (c) the administrator of the Screen Rate or its supervisor publicly announces:
  - (i) that it has ceased or will cease to provide the Screen Rate permanently or indefinitely, and, at that time, no successor administrator has been publicly nominated to continue to provide that Screen Rate;
  - (ii) that the Screen Rate has ceased or will cease to be published permanently or indefinitely; or
  - (iii) that the Screen Rate may no longer be used (whether now or in the future);
- (d) a public announcement is made about the bankruptcy of the administrator of that Screen Rate or any other insolvency proceedings against it, and, at that time, no successor administrator has been publicly nominated to continue to provide that Screen Rate; or
- (e) in the opinion of the Lender, the Screen Rate has ceased to be used in a series of comparable financing transactions.

"Screen Rate" means EURIBOR or, following the replacement of this rate by a Replacement Benchmark, the Replacement Benchmark.

"Screen Rate Replacement Date" means:

- with respect to the events referred to in items a), d) and e) of the above definition of Screen Rate Replacement Event, the date on which the Lender has knowledge of the occurrence of such event, and,
- with respect to the events referred to in items b) and c) of the above definition of Screen Rate Replacement Event, the date beyond which the use of the Screen Rate will be prohibited or the date on which the administrator of the Screen Rate permanently or indefinitely ceases to provide the Screen Rate

or the date beyond which the Screen Rate may no longer be used.

- 5.2.2 Each Party acknowledges and agrees for the benefit of the other Party that if a Screen Rate Replacement Event occurs and in order to preserve the economic balance of the Agreement, the Lender may replace the Screen Rate with another rate (the "**Replacement Benchmark**") which may include an adjustment margin in order to avoid any transfer of economic value between the Parties (if any) (the "**Adjustment Margin**") and the Lender will determine the date from which the Replacement Benchmark and, if any, the Adjustment Margin shall replace the Screen Rate and any other amendments to the Agreement required as a result of the replacement of the Screen Rate by the Replacement Benchmark.
- 5.2.3 The determination of the Replacement Benchmark and the necessary amendments will be made in good faith and taking into account, (i) the recommendations of any Relevant Nominating Body, or (ii) the recommendations of the administrator of the Screen Rate, or (iii) the industry solution recommended by professional associations in the banking sector or, (iv) the market practice observed in a series of comparable financing transactions on the replacement date.
- 5.2.4 In case of replacement of the Screen Rate, the Lender will promptly notify the Borrower of the replacement terms and conditions to replace the Screen Rate with the Replacement Benchmark, which will be applicable to Interest Periods starting at least two Business Days after the Screen Rate Replacement Date.
- 5.2.5 The provisions of Clause 5.2 (*Replacement of Screen Rate*) shall prevail over the provisions of Clause 5.1 (*Market Disruption*).

6. FEES

6.1 Commitment fees

One hundred and eighty (180) calendar days after the Signing Date onwards, the Borrower shall pay to the Lender a commitment fee of zero point twenty five percent (0.25%) per annum.

The commitment fee shall be computed at the rate specified above on the amount of the Available Credit pro-rated for the actual number of days elapsed increased by the amount of any Drawdown to be made available by the Lender in accordance with any pending Drawdown Request.

The first commitment fee shall be calculated for the period from (i) the date falling sixty (60) calendar days after the Signing Date (excluded) up to (ii) the immediately following Payment Date (included). Subsequent commitment fees shall be calculated for periods commencing on the day immediately following a Payment Date (included) and ending on the next Payment Date (included).

The accrued commitment fee shall be payable (i) on each Payment Date within the Availability Period; (ii) on the Payment Date following the last day of the Drawdown Period; and (iii) in the event the Available Credit is cancelled in full, on the Payment Date following the effective date of such cancellation.

6.2 Front-end Fee

No later than one hundred and eighty (180) calendar days after the Signing Date and prior to the Drawdown, the Borrower shall pay to the Lender an appraisal fee of zero point twenty five percent (0.25%) calculated on the maximum amount of the Facility.

7. **REPAYMENT**

Following expiry of the Grace Period, the Borrower shall repay the Lender the principal amount of the Facility in eighteen (18) equal semi-annual instalments, due and payable on each Payment Date.

The first instalment shall be due and payable on December 15, 2024 and the last instalment shall be due and payable on June 15, 2033.

At the end of the Drawdown Period, the Lender shall deliver to the Borrower an amortisation schedule in respect of the Facility taking into account, if applicable, any potential cancellation of the Facility pursuant to Clauses 8.3 (*Cancellation by the Borrower*) and/or 8.4 (*Cancellation by the Lender*).

8. **PREPAYMENT AND CANCELLATION**

8.1 Voluntary prepayment

The Borrower shall not be entitled to prepay the whole or any part of the Facility prior to the expiration date of a six (6) year period starting on the Signing Date.

As from the date referred to in the previous paragraph, the Borrower may prepay the whole or any part of the Facility, subject to the following conditions:

- (a) the Borrower shall notify the Lender of its intention to prepay by not less than thirty (30) Business Days' written and irrevocable notice prior to the contemplated prepayment date;
- (b) the amount to be prepaid shall be equal to one or several instalment(s) in principal;
- (c) the contemplated prepayment date shall be a Payment Date;
- (d) all prepayments shall be made together with the payment of accrued interest, any fees, indemnities and related costs in connection with the prepaid amount as provided under this Agreement;
- (e) there is no outstanding unpaid amount; and
- (f) in case of a part prepayment, the Borrower shall have given evidence, satisfactory to the Lender, that it has sufficient committed funding available for the purpose of financing the Program as determined in the Financing Plan.

On the Payment Date on which the prepayment is made, the Borrower shall pay the full amount of the Prepayment Indemnities due and payable pursuant to Clause 9.3 (*Prepayment Indemnity*).

8.2 Mandatory prepayment

The Borrower shall immediately prepay the whole or part of the Facility upon receipt of a notice from the Lender informing the Borrower of any of the following events:

- (a) Illegality: it becomes unlawful for the Lender pursuant to its applicable law to perform any of its obligations as contemplated by this Agreement or to fund or maintain the Facility;
- (b) Additional Costs: the amount of any Additional Costs referred to in Clause 9.5 (*Additional Costs*) is significant and the Borrower has refused to pay such Additional Costs;
- (c) Default: the Lender declares an Event of Default in accordance with Clause 13 (*Events of Defaults*);
- (d) Prepayment to a Co-Financier: the Borrower prepays whole or part of any amounts owed to a Co-Financier on a mandatory prepayment basis, in which case the Lender shall be entitled to request that the Borrower prepays, as the case may be, the Facility or an amount of the outstanding Facility in proportion with the amount prepaid to the Co-Financier.

In the case of each of the events specified in paragraphs (a), (b) and (c) above, the Lender reserves the right, after having notified the Borrower in writing, to exercise its rights as a creditor in the manner specified in paragraph (b) of Clause 13.2 (*Acceleration*).

8.3 Cancellation by the Borrower

Prior to the Deadline for Drawdown, the Borrower may cancel the whole or any part of the Available Credit by giving the Lender a three (3) Business Days' prior notice,.

Upon receipt of such notice of cancellation, the Lender shall cancel the amount notified by the Borrower, provided that the expenses, as specified in the Financing Plan, are covered in a manner satisfactory to the Lender, except in the event that the Program is abandoned by the Borrower.

8.4 Cancellation by the Lender

The Available Credit shall be immediately cancelled upon delivery of a notice to the Borrower which shall be immediately effective, if:

- (a) the Available Credit is not equal to zero on the Deadline for Drawdown;
- (b) an Event of Default has occurred and is continuing; or
- (c) an event referred to in Clause 8.2 (*Mandatory prepayment*) has occurred;

except where, in the case of paragraphs (a) of this Clause 8.4 (*Cancellation by the Lender*), the Lender has proposed to postpone the Deadline for Drawdown on the basis of new financial conditions which will apply to the Drawdown under the Available Credit and the Borrower has agreed on the proposition.

8.5 Restrictions

- a) Any notice of prepayment or cancellation given by a Party pursuant to this Clause 8 (*Prepayment and Cancellation*) shall be irrevocable, and, unless otherwise provided in this Agreement, any such notice shall specify the date or dates on which the relevant prepayment or cancellation is to be made and the amount of that prepayment or cancellation.
- b) The Borrower shall not prepay or cancel all or any part of the Facility except at the times and in the manner expressly provided for in this Agreement.
- c) Any prepayment under this Agreement shall be made together with payment of (i) accrued interest on the prepaid amount, (ii) outstanding fees, and (iii) the Prepayment Indemnity referred to in Clause 9.3 (*Prepayment Indemnity*) below.
- d) Any prepayment amount will be applied against the remaining instalments in inverse order of maturity.
- e) The Borrower may not re-borrow the whole or any part of the Facility which has been prepaid or cancelled.

9. **ADDITIONAL PAYMENT OBLIGATIONS**

9.1 Costs and expenses

- 9.1.1 If an amendment to this Agreement is required, the Borrower shall reimburse to the Lender for all costs (including legal fees) reasonably incurred in responding to, evaluating, negotiating or complying with that requirement.
- 9.1.2 The Borrower shall reimburse to the Lender for all costs and expenses (including legal fees) incurred by it in connection with the enforcement or preservation of any of its rights under this Agreement.
- 9.1.3 The Borrower shall pay directly or, if applicable, reimburse the Lender in case of an advance made by the Lender, the amount of all costs and expenses in connection with the transfer of funds to, or for the account of, the Borrower from Paris to any other place agreed with the Lender, as well as any transfer fees and expenses in connection with the payment of all sums due under the Facility.

9.2 Cancellation Indemnity

If the Facility is cancelled in full or in part in accordance with the terms of Clauses 8.3 (*Cancellation by the Borrower*) and/or 8.4 (*Cancellation by the Lender*) paragraphs (a) and (b), the Borrower shall pay a cancellation indemnity computed at two point five (2.5%) on the cancelled amount of the Facility.

Each cancellation indemnity shall be due and payable on the Payment Date immediately following a cancellation of all or part of the Facility.

9.3 Prepayment Indemnity

On account of any losses suffered by the Lender as a result of the prepayment of the whole or any part of the Facility in accordance with Clauses 8.1 (*Voluntary prepayment*) or 8.2 (*Mandatory prepayment*), the Borrower shall pay to the Lender an indemnity equal to the aggregate amount of:

- the Prepayment Compensatory Indemnity; and
- any costs arising out of the break of any interest hedging swap transactions put in place by the Lender in connection with the amount prepaid.

9.4 Taxes and duties

9.4.1 Registration costs

The Borrower shall pay directly, or, if applicable, reimburse the Lender in case of an advance made by the Lender, the costs of all stamp duty, registration and other similar taxes payable in respect of the Agreement and any potential amendment thereto.

9.4.2 Withholding Tax

The Borrower undertakes that all payments made to the Lender under this Agreement shall be free of any Withholding Tax in accordance with the interstate agreement entered into between the Republic of Serbia and the French Republic on February 25, 2019.

If a Withholding Tax is required by law, the Borrower undertakes to gross-up the amount of any such payment to such amount which leaves the Lender with an amount equal to the payment which would have been due if no payment of Withholding Tax had been required.

The Borrower shall reimburse to the Lender all expenses and/or Taxes for the Borrower's account which have been paid by the Lender (if applicable), with the exception of any Taxes due in France.

9.5 Additional Costs

The Borrower shall pay to the Lender, within ten (10) Business Days of the Lender's request, all Additional Costs incurred by the Lender as a result of: (i) the coming into force of any new law or regulation, or any amendment to, or any change in the interpretation or application of any existing law or regulation; or (ii) compliance with any law or regulation made after the Signing Date.

In this Clause, "**Additional Costs**" means:

- (i) any cost arising after the Signing Date out of one of the event referred to in the first paragraph of this Clause and not taken into account by the Lender to compute the financial conditions of the Facility; or
- (ii) any reduction of any amount due and payable under this Agreement;

which is incurred or suffered by the Lender as a result of (i) making the Facility available to the Borrower or (ii) entering into or performing its obligations under the Agreement.

9.6 Currency indemnity

If any sum due by the Borrower under this Agreement, or any order, judgment or award given or made in relation to such a sum, has to be converted from the currency in which that sum is payable into another currency, for the purpose of:

- (i) making or filing a claim or proof against the Borrower; or
- (ii) obtaining or enforcing an order, judgment or award in relation to any litigation or arbitration proceedings,

the Borrower shall indemnify the Lender against and, within ten (10) Business Days of the Lender's request and as permitted by law, pay to the Lender, the amount of any cost, loss or liability arising out of or as a result of the conversion including any discrepancy between: (A) the exchange rate used to convert the relevant sum from the first currency to the second currency; and (B) the exchange rate or rate(s) available to the Lender at the time of its receipt of that sum. This obligation to indemnify the Lender is independent of any other obligation of the Borrower under this Agreement.

The Borrower waives any right it may have in any jurisdiction to pay any amount due under this Agreement in a currency or currency unit other than that in which it is expressed to be payable.

9.7 Due dates

Any indemnity or reimbursement payable by the Borrower to the Lender under this Clause 9 (*Additional Payment Obligations*) is due and payable on the Payment Date immediately following the circumstances which have given rise to the relevant indemnity or reimbursement.

Notwithstanding the above, any indemnity to be paid in connection with a prepayment pursuant to Clause 9.3 (*Prepayment Indemnity*) is due and payable on the date of the relevant prepayment.

10. REPRESENTATIONS AND WARRANTIES

All the representations and warranties set out in this Clause 10 (*Representations and warranties*) are made by the Borrower for the benefit of the Lender on the Signing Date. All the representations and warranties in this Clause 10 (*Representations and warranties*) are also deemed to be made by the Borrower on the date on which all of the conditions precedent listed in Part II of Schedule 4 (*Conditions Precedent*) are satisfied, on the date of each Drawdown Request, on each Drawdown Date and on each Payment Date, except that the repeating representations contained in Clause 10.9 (*No Misleading Information*) are deemed to be made by the Borrower in relation to the information provided by the Borrower since the date on which the representation was last made.

10.1 Power and authority

The Borrower has the power to enter into, perform and deliver this Agreement and to perform all contemplated obligations. The Borrower has taken all necessary action to authorise its entry into, performance and delivery of this Agreement.

10.2 Validity and admissibility in evidence

All Authorisations required:

- (a) to enable the Borrower to lawfully enter into, and exercise its rights and comply with its obligations under this Agreement; and
- (b) to make this Agreement admissible in evidence in the courts of the jurisdiction of the Borrower or in arbitration proceedings as defined under Clause 17 (*Governing Law, Enforcement and Choice of Domicile*),

have been obtained and are in full force and effect, and no circumstances exist which could result in the revocation, non-renewal or modification, in whole or in part, of any such Authorisations.

10.3 Binding obligations

The obligations expressed to be assumed by the Borrower under this Agreement comply with all laws and regulations applicable to the Borrower in its jurisdiction and are legal, valid, binding and enforceable obligations which are effective in accordance with their written terms.

10.4 No filing or stamp taxes

Under the laws of the jurisdiction of incorporation of the Borrower, it is not necessary that this Agreement be filed, recorded or enrolled with any court or other authority in that jurisdiction or that any stamp, registration or similar taxes or fees be paid on or in relation to this Agreement or the transactions contemplated therein.

10.5 Transfer of funds

All amounts due by the Borrower to the Lender under this Agreement whether as principal or interest, late payment interest, Prepayment Indemnity, incidental costs and expenses or any other sum are freely convertible and transferable.

This representation shall remain in full force and effect until full repayment of all sums due to the Lender. In the event that the repayment dates of the Facility are extended by the Lender, no further confirmation of this representation shall be necessary.

The Borrower shall obtain Euros necessary for compliance with this representation in due course.

Should any difficulty in respect of Lender's right of conversion and free transfer of any sum under this Agreement occur for any reason, including but not limiting to: (i) the coming into force of any new law or regulation, or any amendment to, or any change in the interpretation or application of any existing law or regulation; or (ii) compliance with any law or regulation made after the Signing Date; the Borrower will secure, without delay, all required certificates/confirmations from competent

authorities (including National Bank of Serbia) in order to enable that all due sums under this Agreement are freely convertible and transferable.

10.6 No conflict with other obligations

The entry into and performance by the Borrower of, and the transactions contemplated by, this Agreement do not conflict with any domestic or foreign law or regulation applicable to it, its constitutional documents (or any similar documents) or any agreement or instrument binding upon the Borrower or affecting any of its assets.

10.7 Governing Law and Enforcement

- a) The choice of French law as the governing law of this Agreement will be recognised and enforced by the courts and arbitration tribunals in the jurisdiction of the Borrower.
- b) Any judgment obtained in relation to this Agreement in a French court or any award by an arbitration tribunal will be recognised and enforced in the jurisdiction of incorporation of the Borrower.

10.8 No Default

No Event of Default is continuing or is reasonably likely to occur.

No breach of the Borrower is continuing in relation to any other agreement binding upon it, or affecting any of its assets, which has, or is reasonably likely to have, a Material Adverse Effect.

10.9 No Misleading Information

All information and documents supplied by the Borrower to the Lender were true, accurate and up-to-date as at the date they were provided or, if appropriate, as at the date at which they are stated to be given and have not been varied, revoked, cancelled or renewed on revised terms, and are not misleading in any material respect as a result of an omission, the occurrence of new circumstances or the disclosure or non-disclosure of any information.

10.10 Pari Passu Ranking

The Borrower's payment obligations under this Agreement rank at least *pari passu* with the claims of all its other unsecured and unsubordinated creditors.

10.11 Origin of funds, Acts of Corruption, Fraud and Anti-Competitive Practices

The Borrower represents and warrants that:

- (i) all the funds allocated to support the Program are from the proceeds of the Facility and the Co-financing, pursuant to the Law Approving the Budget of the Republic of Serbia for the year 2021 (*Zakon o budžetu Republike Srbije za 2021. godinu, Official Gazette of the Republic of Serbia, no. 149/2020 and 40/2021*);
- (ii) the Program has not given rise to any Act of Corruption, Fraud or Anti-Competitive Practice.

10.12 No Material Adverse Effect

The Borrower represents and warrants that no event or circumstance which is likely to have a Material Adverse Effect has occurred or is likely to occur.

10.13 No immunity

If and to the extent that the Borrower may now or in future in any jurisdiction claim immunity for itself or its assets and to the extent that a jurisdiction grants immunity to the Borrower, the Borrower will not be entitled to claim for itself or any of its assets immunity from suit, execution, attachment or other legal process in connection with this Agreement to the fullest extent permitted by the laws of such jurisdiction.

The Borrower does not waive any immunity in respect of any present or future (i) "premises of the mission" as defined in the Vienna Convention on Diplomatic Relations signed in 1961, (ii) "consular premises" as defined in the Vienna Convention on Consular Relations signed in 1963, (iii) assets that cannot be in commerce, (iv) military property or military assets and buildings, weapons and equipment designated for defence, state and public security, (v) receivables the assignment of which is restricted by law, (vi) natural resources, common use items, grids in public ownership, river basin land and water facilities in public ownership, protected natural heritage in public ownership and cultural heritage in public ownership, (vii) real estate in public ownership which is, partly or entirely, used by the authorities of the Republic of Serbia, autonomous provinces or local self-government for the purpose of exercising their rights and duties; (viii) the state's, autonomous province's or local government's stocks and shares in companies and public enterprises, unless the relevant entity consented to the establishment of a pledge over such stocks or shares, (ix) movable or immovable assets of health institutions, unless a mortgage was established based on the government's decision, (x) monetary assets and financial instruments determined as financial collateral in accordance with the law regulating financial collateral including monetary assets and financial instruments which are pledged in accordance with such law or (xi) other assets exempt from enforcement by international law or international treaties.

11. **UNDERTAKINGS**

The undertakings in this Clause 11 (*Undertakings*) take effect on the Signing Date and remain in full force and effect for as long as any amount is outstanding under this Agreement.

11.1 Compliance with Laws; Regulations and Obligations

The Borrower shall comply

- (a) in all respects with all laws and regulations to which it and/or the Program is subject, particularly in relation to all applicable procurement, environmental protection, safety and labour laws; and
- (b) with all of its obligations under this Agreement.

11.2 Authorisations

The Borrower shall promptly obtain, comply with and do all that is necessary to maintain in full force and effect any Authorisation required under any applicable law

or regulation to enable it to perform its obligations under this Agreement and to ensure their legality, validity, enforceability and admissibility in evidence.

11.3 Implementation and Preservation of the Program

The Borrower shall:

- (i) implement the Program in accordance with the generally accepted safety principles and in accordance with technical standards in force; and
- (ii) maintain the Program assets in accordance with all applicable laws and regulations and in good operating and maintenance conditions, and use such assets in compliance with their purpose and all applicable laws and regulations.

11.4 Environmental and Social Responsibility

11.4.1 Implementation of environmental and social measures

In order to promote sustainable development, the Parties agree that it is necessary to promote compliance with internationally recognised environmental and labour standards, including fundamental conventions of the International Labour Organization (“ILO”) and the international environmental laws and regulations applicable in the Borrower’s jurisdiction.

11.4.2 Environmental and social grievance management

- (a) The Borrower (i) confirms that it has received a copy of the ES Grievance Management Procedures and has acknowledged its terms, in particular with respect to actions that may be taken by the Lender in the event that a third party lodges a grievance, and (ii) acknowledges that the ES Grievance Management Procedures have, as between the Borrower and the Lender, the same contractually binding effect as this Agreement.
- (b) The Borrower expressly authorises the Lender to disclose to the Experts (as defined in the ES Grievance Management Procedures) and to parties involved in the compliance audit and/or dispute resolution procedure, the Program documents concerning environmental and social matters necessary for processing the environmental and social Grievance (as defined in the ES Grievance Management Procedures), including, without limitation, those listed in Schedule 7 (*Non-exhaustive list of environmental and social documents which the Borrower permits to be disclosed in connection with ES Grievance management procedures*).

11.5 Additional Financing

The Borrower shall not amend or alter the Financing Plan without obtaining the Lender’s prior written consent and shall finance any additional costs not anticipated in the Financing Plan on terms which ensure that the Facility will be repaid.

11.6 Pari Passu Ranking

The Borrower undertakes (i) to ensure that its payment obligations under this Agreement rank at all times at least *pari passu* with its other present and future unsecured and unsubordinated payment obligations; (ii) not to grant prior ranking or guarantees to any other lenders except if the same ranking or guarantees are granted by the Borrower in favour of the Lender, if so requested by the Lender.

11.7 Inspections

The Borrower hereby authorizes the Lender and its representatives to carry out inspections on a yearly basis, the purpose of which will be to assess the implementation of the Program and the Monitoring Chart on technical, financial and institutional aspects.

The Borrower shall co-operate and provide all reasonable assistance and information to the Lender and its representatives when carrying out such inspections, the timing and format of which shall be determined by the Lender following consultation with the Borrower.

The Borrower shall retain and make for inspection by the Lender, all documents relating to the implementation of the Program for a period of five (5) years from the date of the Drawdown under the Facility.

11.8 Program Evaluation

The Borrower acknowledges that the Lender may carry out, or procure that a third party carries out on its behalf, an evaluation of the Program. Feedback from this evaluation will be used to produce a summary containing information on the Program, such as: total amount and duration of the funding, objectives of the Program, expected and achieved quantified outputs of the Program, assessment of the relevance, effectiveness, impact and viability/sustainability of the Program, main conclusions and recommendations.

The main objective of the evaluation will be the articulation of credible and independent judgement on the key issues of relevance, implementation (efficiency) and effects (effectiveness, impact and sustainability).

Evaluators will need to take into account in a balanced way the different legitimate points of view that may be expressed and conduct the evaluation impartially.

The Borrower will be involved as closely as possible in the evaluation, from the drafting of the Terms of Reference to the delivery of the final report.

The Borrower agrees to the publication of this summary, in particular on the Lender's website.

11.9 Program Implementation

The Borrower shall:

- (i) ensure that any person, group or entity participating in the implementation of the Program is not listed on any Financial Sanctions List (including in particular the fight against terrorist financing); and

- (ii) not finance any supplies or sectors which are subject to an Embargo by the United Nations, the European Union or France.

11.10 Origin of funds, no Acts of Corruption, Fraud or Anti-Competitive Practices

The Borrower undertakes:

- (i) to ensure that the funds, other than those of State origin, used for the implementation of the Program will not be of an Illicit Origin;
- (ii) to ensure that the Program shall not give rise to any Act of Corruption, Fraud or Anti-Competitive Practice;
- (iii) as soon as it becomes aware of, or suspects, any Act of Corruption, Fraud or Anti-Competitive Practice, to inform the Lender without any delay;
- (iv) in the event referred to in paragraph (iii) above, or at the Lender's request if the Lender suspects that the acts or practices referred to in paragraph (iii) have occurred, take all necessary actions to remedy the situation in a manner satisfactory to the Lender and within the time period determined by the Lender; and
- (v) to notify the Lender without delay if it has knowledge of any information which leads it to suspect any Illicit Origin of any funds used for the implementation of the Program.

11.11 Monitoring Chart

The Borrower shall inform, consult and discuss with the Lender and the Co-Financier in respect of (i) any amendment to the Monitoring Chart as described in Schedule 3B and (ii) the implementation of the ahead mentioned Monitoring Chart, for all the result indicators pertaining to the implementation of the Law on Climate Change.

11.12 Inter-ministerial Steering Committee

The Borrower, through the Ministry of Environmental Protection, shall set up an inter-ministerial steering committee to monitor the achievement of the results of the Monitoring Chart.

12. INFORMATION UNDERTAKINGS

The undertakings in this Clause 12 (*Information Undertakings*) take effect on the Signing Date and remain in full force and effect for as long as any amount is outstanding under this Agreement.

12.1 Financial Information

The Borrower shall supply to the Lender any information that the Lender may reasonably require in relation to the Borrower's foreign and domestic debt as well as the status of any guaranteed loans.

12.2 Program Implementation

The Borrower shall supply to the Lender, promptly upon the Lender's request, any information or supporting document regarding the Program and the Monitoring Chart implementation.

12.3 Monitoring Report

The Borrower shall supply to the Lender:

- (i) Until the Program Completion Date, within one (1) month following the end of each six-months period, a monitoring report with respect to the implementation of the Program during the past six-months;
- (ii) Within one (1) month after the Program Completion Date, the report summarizing the technical and budget implementation of the Program.

12.4 Co-Financing

The Borrower shall promptly inform the Lender of any cancellation (in whole or in part) or any prepayment by a Co-Financier.

12.5 Additional Information

The Borrower shall supply to the Lender:

- (a) promptly upon becoming aware of them, details of any event or circumstance which is or may be an Event of Default or which has or may have a Material Adverse Effect, the nature of such an event and all the actions taken or to be taken to remedy it (if any);
- (b) promptly, details of any decision or event which might affect the organisation, completion or operation of the Program.

13. **EVENTS OF DEFAULTS**

13.1 Events of Default

Each of the events or circumstances set out in this Clause 13.1 (*Events of Default*) is an Event of Default.

(a) Payment Default

The Borrower does not pay on the due date any amount payable by it under this Agreement in the manner required under this Agreement. However, without prejudice to Clause 4.3 (Late payment and default interest), no Event of Default will occur under this paragraph (a) if such payment is made in full by the Borrower within five (5) Business Days of the due date.

(b) Undertakings and Obligations

The Borrower does not comply with any term of the Agreement, including, without limitation, any of the undertakings it has given pursuant to Clause 11 (Undertakings) and Clause 12 (Information Undertakings).

Save for the undertakings given pursuant to Clause 11.4 (*Environmental and Social Liability*), Clause 11.9

Program Implementation) and 11.10 (*Origin of funds, no Acts of Corruption, Fraud or Anti-Competitive Practices*) in respect of which no grace period is permitted, no Event of Default will occur under this paragraph (b) if the non-compliance is capable of remedy and is remedied within five (5) Business Days of the earlier of (A) the date of the Lender' notice of failure to the Borrower; and (B) the Borrower becoming aware of the breach, or within the time limit determined by the Lender in the case referred to in subparagraph (iv) of Clause 11.10 (*Origin of funds, no Acts of Corruption, Fraud or Anti-Competitive Practices*).

(c) Misrepresentation

A representation or warranty made by the Borrower in the Agreement, including under Clause 10 (Representations and warranties), or in any document delivered by or on behalf of the Borrower under or in relation to the Agreement, is incorrect or misleading when made or deemed to be made.

(d) Cross Default

- (i) Subject to paragraph (ii), any Financial Indebtedness of the Borrower is not paid on its due date or, if applicable, within any grace period granted pursuant to the relevant documentation.
- (ii) A creditor has cancelled or suspended its commitment towards the Borrower pursuant to any Financial Indebtedness, or has declared the Financial Indebtedness due and payable prior to its specified maturity, or requested prepayment in full of the Financial Indebtedness, in each case, as a result of an event of default or any provision having a similar effect (howsoever described) pursuant to the relevant documentation.
- (iii) No Event of Default will occur under this clause 13.1 (d) if the relevant amount of Financial Indebtedness or the commitment for Financial Indebtedness falling within paragraphs (i) and (ii) above is less than thirty millions Euros (EUR 30,000,000) (or its equivalent in any other currency(ies)).

(e) Unlawfulness

It is or becomes unlawful for the Borrower to perform any of its obligations under this Agreement.

(f) Material adverse change

Any event (including a change in the political situation of the country of the Borrower) or any measure which is likely, according to the Lender's opinion, to have a Material Adverse Effect occurs or is likely to occur.

(g) Withdrawal or suspension of the Program

Any of the following occurs:

- (i) the Borrower withdraws from the Program;

- (ii) the implementation of the Program is suspended by the Borrower for a period exceeding six (6) months; or

(h) Authorisations

Any Authorisation required for the Borrower in order to perform or comply with its obligations under this Agreement or required in the ordinary course of the Program is not obtained within the required timeframe or is cancelled or becomes invalid or otherwise ceases to be in full force and effect.

(i) Judgments, rulings or decisions having a Material Adverse Effect

Any judgment or arbitral award or any judicial or administrative decision affecting the Borrower has or is reasonably likely, according to the opinion of the Lender, to have a Material Adverse Effect, occurs or is likely to occur.

(j) Suspension of free convertibility and free transfer

Free convertibility and free transfer of any of the amounts due by the Borrower under this Agreement, or any other facility provided by the Lender to the Borrower or any other borrower of the jurisdiction of the Borrower, is challenged.

Any foreign exchange law is amended, enacted or introduced or is reasonably to be amended, enacted or introduced in the Republic of Serbia that (in the opinion of the Lender): (i) has or is reasonably likely to have the effect of prohibiting, or restricting or delaying in any material respect any payment that the Borrower is required to make pursuant to the terms of this Agreement; or (ii) is materially prejudicial to the interests of the Lenders under or in connection with this Agreement.

13.2 Acceleration

On and at any time after the occurrence of an Event of Default, the Lender may, without providing any formal demand or commencing any judicial or extra-judicial proceedings, by written notice to the Borrower:

- (a) cancel the Available Credit; and/or
- (b) declare that all or part of the Facility, together with any accrued or outstanding interest and all other amounts outstanding under this Agreement, are immediately due and payable.

Without prejudice to the above, in the event that an Event of Default occurs as set out in Clause 13.1 (*Events of Default*), the Lender reserves the right to, upon written notice to the Borrower, (i) suspend or postpone any Drawdown under the Facility; and/or (ii) suspend the finalisation of any agreements relating to other possible financial offers which have been notified by the Lender to the Borrower; and/or (iii) suspend or postpone any drawdown under any loan agreement entered into between the Borrower and the Lender.

If any drawdown is postponed or suspended by a Co-Financier under an agreement between such Co-Financier and the Borrower, the Lender reserves the right to postpone or suspend any Drawdown under the Facility.

13.3 Notification of an Event of Default

In accordance with Clause 12.5 (*Additional Information*), the Borrower shall promptly notify the Lender upon becoming aware of any event which is or is likely to be an Event of Default and inform the Lender of all the measures contemplated by the Borrower to remedy it.

14. ADMINISTRATION OF THE FACILITY

14.1 Payments

All payments received by the Lender under this Agreement shall be applied towards the payment of expenses, fees, interest, principal amounts or any other sum due under this Agreement in the following order:

- 1) incidental costs and expenses;
- 2) fees;
- 3) late-payment interest and default interest;
- 4) accrued interest;
- 5) principal repayments.

Any payments received from the Borrower shall be applied first in or towards payment of any sums due and payable under the Facility or under other loans extended by the Lender to the Borrower, should it be in the Lender's interest to apply these sums to such other loans, in the order set out above.

14.2 Set-off

Without prior approval of the Borrower, the Lender may, at any time, set-off due and payable obligations owed by the Borrower against any amounts held by the Lender on behalf of the Borrower or any due and payable obligations owed by the Lender to the Borrower. If the obligations are in different currencies, the Lender may convert either obligation at the prevailing currency exchange rate for the purpose of the set-off.

All payments made by the Borrower under the Agreement shall be calculated and made without set-off. The Borrower is prohibited from making any set-off.

14.3 Business Days

If a payment is due on a day which is not a Business Day, the due date for that payment shall be the next Business Day if the next Business Day is in the same calendar month, or the preceding Business Day if the next Business Day is not in the same calendar month.

During any extension of the Payment Date for a principal or unpaid amount under this Agreement, interest shall be payable on that amount during the extension period at the rate applicable on the original Payment Date.

14.4 Currency of payment

The currency of each amount payable under this Agreement is Euros, except as provided in Clause 14.6 (*Place of payment*).

14.5 Day count convention

Any interest, fee or expense accruing under this Agreement will be calculated on the basis of the actual number of days elapsed and a year of three hundred and sixty (360) days in accordance with European interbank market practice.

14.6 Place of payment

- a) Any funds to be transferred by the Lender to the Borrower under the Facility will be paid to the bank account specifically designated for such purpose by the Borrower, provided that the Lender has given its prior consent on the selected bank.
- b) Any payment to be made by the Borrower to the Lender shall be paid on the due date by no later than 11:00 am (Paris time) to the following bank account:

RIB Code: 30001 00064 00000040235 03

IBAN Code: FR76 3000 1000 6400 0000 4023 503

Banque de France SWIFT code (BIC): BDFEFRPPCCT

opened by the Lender at the Banque de France (head office/main branch) in Paris or any other account notified by the Lender to the Borrower.

- c) The Borrower shall request from the bank responsible for transferring any amounts to the Lender that it provides the following information in any wire transfer messages in a comprehensive manner and in the order set out below (the caption numbers are referring to SWIFT MT 202 and 103 protocol)
  - Principal: name, address, bank account number (field 50)
  - Principal's bank: name and address (field 52)
  - Reference: name of the Borrower, name of the Program, reference number of the Agreement (field 70)
- d) All payments made by the Borrower shall comply with this Clause 14.6 (*Place of payment*) in order for the relevant payment obligation to be deemed discharged in full.

14.7 Payment Systems Disruption

If the Lender determines (in its discretion) that a Payment Systems Disruption Event has occurred or the Borrower notifies the Lender that a Payment Systems Disruption Event has occurred, the Lender:

- (a) may, and shall if requested by the Borrower, enter into discussions with the Borrower with a view to agreeing any changes to the operation and

administration of the Facility as the Lender may deem necessary in the circumstances;

- (b) shall not be obliged to enter into discussions with the Borrower in relation to any of the changes mentioned in paragraph (a) above if, in its opinion, it is not practicable to do so in the circumstances and, in any event, it has no obligation to agree to such changes; and
- (c) shall not be liable for any cost, loss or liability arising as a result of its taking, or failing to take, any actions pursuant to this Clause 14.7 (*Payment Systems Disruption*).

15. MISCELLANEOUS

15.1 Language

The language of this Agreement is English. If this Agreement is translated into another language, the English version shall prevail in the event of any conflicting interpretation or in the event of a dispute between the Parties.

All notices given or documents provided under, or in connection with, this Agreement shall be in English.

The Lender may request that a notice or document provided under, or in connection with, this Agreement which is not in English is accompanied by a certified English translation, in which case, the English translation shall prevail unless the document is a statutory document of an company, legal text or other official document.

15.2 Certifications and determinations

In any litigation or arbitration arising out of or in connection with this Agreement, entries made in the accounts maintained by the Lender are *prima facie* evidence of the matters to which they relate.

Any certification or determination by the Lender of a rate or amount under this Agreement will be, in the absence of manifest error, conclusive evidence of the matters to which it relates.

15.3 Partial invalidity

If, at any time, a term of this Agreement is or becomes illegal, invalid or unenforceable, neither the validity, legality or enforceability of the remaining provisions of this Agreement will in any way be affected or impaired.

15.4 No Waiver

Failure to exercise, or a delay in exercising, on the part of the Lender of any right under the Agreement shall not operate as a waiver of that right.

Partial exercise of any right shall not prevent any further exercise of such right or the exercise of any other right or remedy under the applicable law.

The rights and remedies of the Lender under this Agreement are cumulative and not exclusive of any rights and remedies under the applicable law.

15.5 Assignment

The Borrower may not assign or transfer, in any manner whatsoever, all or any of its rights and obligations under this Agreement without the prior written consent of the Lender.

The Lender may assign or transfer any of its rights or obligations under this Agreement to any other third party and may enter into any sub-participation agreement relating thereto.

15.6 Legal effect

The Schedules annexed hereto and the recitals hereof form part of this Agreement and have the same legal effect.

15.7 Entire agreement

As of the Signing Date, this Agreement represents the entire agreement between the Parties in relation to the matters set out herein, and supersedes and replaces all previous documents, agreements or understandings which may have been exchanged or communicated as part of the negotiations in connection with this Agreement.

15.8 Amendments

No amendment may be made to this Agreement unless expressly agreed in writing between the Parties.

15.9 Confidentiality – Disclosure of information

The Borrower shall not disclose the content of this Agreement to any third party without the prior consent of the Lender except to any person to whom the Borrower has a disclosure obligation under any applicable law, regulation or judicial ruling.

Notwithstanding any existing confidentiality agreement, the Lender may disclose any information or documents in relation to the Program to: (i) its auditors, experts, rating agencies, legal advisers or supervisory bodies; (ii) any person or entity to whom the Lender may assign or transfer all or part of its rights or obligations under the Agreement; and (iii) any person or entity for the purpose of taking any protective measures or preserving the rights of the Lender under the Agreement.

Furthermore, the Borrower hereby expressly authorizes the Lender:

- (i) to exchange with the French Republic for publication on the French government website pursuant to any request from International Aid Transparency Initiative; and
- (ii) to publish on the Lender's Website;

information relating to the Program and its support from the Lender as listed in Schedule 6 (*Information that may be published on the French Government Website and the Lender's Website*).

15.10 Limitation

The statute of limitations of any claims under this Agreement shall be ten (10) years, except for any claim of interest due under this Agreement.

15.11 Hardship

Each Party hereby acknowledges that the provisions of article 1195 of the French Code civil shall not apply to it with respect to its obligations under the Agreement and it shall be not entitled to make any claim under article 1195 of the French Code civil.

16. NOTICES

16.1 In writing and addresses

Any notice, request or other communication to be given or made under or in connection with this Agreement shall be given or made in writing and, unless otherwise stated, may be given or made by fax or by letter sent by the post office to the address and number of the relevant Party set out below:

For the Borrower:

MINISTRY OF FINANCE

Address: 20 Kneza Milosa St. 11000 Belgrade

Telephone: (381-11) 364 26 00

Facsimile: (381-11) 3618-961

E-mail: kabinet@mfin.gov.rs

Attention: Mr. Siniša Mali, Minister of Finance

For the Lender:

AFD – WESTERN BALKANS REGIONAL OFFICE

Address: Zmaj Jovina 11, 11000 Belgrade, Republic of Serbia

Telephone: +(381) 11.78.58.830

Attention: Head of Western Balkans Regional Office

With a copy to:

AFD – PARIS HEAD OFFICE

Address: 5, rue Roland Barthes – 75598 Paris Cedex 12, France

Telephone: + 33 1 53 44 31 31

Attention: Head of Europe, Middle East and Asia Department

or such other address, fax number, department or officer as one Party notifies to the other Party.

16.2 Delivery

Any notice, request or communication made or any document sent by a Party to the other Party in connection with this Agreement will only be effective:

- (a) if by fax, when received in a legible form; and
- (b) if by letter sent through the post office, when delivered to the correct address,

and, where a particular person or a department is specified as part of the address details provided under Clause 16.1 (*In writing and addresses*), if such notice, request or communication has been addressed to that person or department.

16.3 Electronic communications

- (a) Any communication made by one person to another under or in connection with this Agreement may be made by electronic mail or other electronic means if the Parties:
  - (i) agree that, unless and until notified to the contrary, this is to be an accepted form of communication;
  - (ii) notify each other in writing of their electronic mail address and/or any other information required to enable the sending and receipt of information by that means; and
  - (iii) notify each other of any change to their address or any other such information supplied by them.
- (b) Any electronic communication made between the Parties will be effective only when actually received in a readable form.

17. **GOVERNING LAW, ENFORCEMENT AND CHOICE OF DOMICILE**

17.1 Governing Law

This Agreement is governed by French law.

17.2 Arbitration

Any dispute arising out of or in connection with this Agreement shall be referred to and finally settled by arbitration under the Rules of Conciliation and Arbitration of the International Chamber of Commerce applicable on the date of commencement of arbitration proceedings, by one or more arbitrators to be appointed in accordance with such Rules.

The seat of arbitration shall be Paris and the language of arbitration shall be English.

This arbitration clause shall remain in full force and effect if this Agreement is declared void or is terminated or cancelled and following expiry of this Agreement. The Parties' contractual obligations under this Agreement are not suspended if a Party initiates legal proceedings against the other Party.

The Parties expressly agree that, by signing this Agreement, the Borrower irrevocably waives all rights of immunity in respect of jurisdiction or execution on which it could otherwise rely.

For the avoidance of doubt, this waiver includes a waiver of immunity from:

- (i) Any suit or legal, judicial or arbitral process arising out of, in relation to or in connection with this Agreement;
- (ii) Giving of any relief by way of injunction or order for specific performance or for the recovery of assets or revenues;
- (iii) Any effort to confirm, recognize, enforce or execute any decision, settlement, award judgment, execution order or, in an action in rem, any effort for the arrest, for the arrest, detention or sale of any of its assets and revenues that result from any arbitration, or any legal, judicial or administrative proceedings.

The Borrower does not waive any immunity in respect of any present or future (i) "premises of the mission" as defined in the Vienna Convention on Diplomatic Relations signed in 1961, (ii) "consular premises" as defined in the Vienna Convention on Consular Relations signed in 1963, (iii) assets that cannot be in commerce, (iv) military property or military assets and buildings, weapons and equipment designated for defence, state and public security, (v) receivables the assignment of which is restricted by law, (vi) natural resources, common use items, grids in public ownership, river basin land and water facilities in public ownership, protected natural heritage in public ownership and cultural heritage in public ownership, (vii) real estate in public ownership which is, partly or entirely, used by the authorities of the Republic of Serbia, autonomous provinces or local self-government for the purpose of exercising their rights and duties; (viii) the state's, autonomous province's or local government's stocks and shares in companies and public enterprises, unless the relevant entity consented to the establishment of a pledge over such stocks or shares, (ix) movable or immovable assets of health institutions, unless a mortgage was established based on the government's decision, (x) monetary assets and financial instruments determined as financial collateral in accordance with the law regulating financial collateral including monetary assets and financial instruments which are pledged in accordance with such law or (xi) other assets exempt from enforcement by international law or international treaties.

17.3 Service of process

Without prejudice to any applicable law, for the purposes of serving judicial and extrajudicial documents in connection with any action or proceedings referred to above, the Borrower irrevocably chooses its registered office as at the date of this Agreement at the address set out in Clause 16 (*Notices*) for service of process, and the Lender chooses the address "AFD PARIS HEAD OFFICE" set out in Clause 16 (*Notices*) for service of process.

18. DURATION

This Agreement comes into force on the Effective Date and remains in full force and effect for as long as any amount is outstanding under this Agreement.

Notwithstanding the above, the obligations under Clause 15.9 (*Confidentiality – Disclosure of information*) shall survive and remain in full force and effect for a period

of five years after the last Payment Date; the provisions of Clause 11.4.2 (*Environmental and social grievance management*) shall continue to have effect whilst any grievance lodged under the ES Grievance Management Procedures is still being processed or monitored.

Executed in three (3) originals, one (1) for the Lender and two (2) for the Borrower, in Belgrade (Republic of Serbia), on May 10, 2021.

BORROWER

REPUBLIC OF SERBIA

Represented by:

Name: His Excellency Mr. Siniša Mali

Capacity: Minister of Finance

LENDER

AGENCE FRANÇAISE DE DÉVELOPPEMENT

Represented by:

Name: Ms. Cécile Couprie

Capacity: Regional Director for Eurasia

Cosigner, His Excellency Mr. Jean-Louis Falconi, Ambassador of France

---

SCHEDULE 1A – DEFINITIONS

Act of Corruption	<p>means any of the following:</p> <p>(a) the act of promising, offering or giving, directly or indirectly, to a Public Official or to any person who directs or works, in any capacity, for a private sector entity, an undue advantage of any nature, for the relevant person himself or herself or for another person or entity, in order that this person acts or refrains from acting in breach of his or her legal, contractual or professional obligations and, having for effect to influence his or her own actions or those of another person or entity; or</p> <p>(b) the act of a Public Official or any person who directs or works, in any capacity, for a private sector entity, soliciting or accepting, directly or indirectly, an undue advantage of any nature, for the relevant person himself or herself or for another person or entity, in order that this person acts or refrains from acting in breach of his or her legal, contractual or professional obligations and, having for effect to influence his or her own actions or those of another person or entity.</p>
Agreement	<p>means this credit facility agreement, including its recitals, Schedules and, if applicable, any amendments made in writing thereto.</p>
Anti-Competitive Practices	<p>means:</p> <p>(a) any concerted or implicit action having as its object and/or as its effects to impede, restrict or distort fair competition in a market, including without limitation when it tends to: (i) limit market access or the free exercise of competition by other companies; (ii) prevent price setting by the free play of markets by artificially favouring the increase or decrease of such prices; (iii) limit or control any production, markets, investment or technical progress; or (iv) share out markets or sources of supply;</p> <p>(b) any abuse by a company or group of companies of a dominant position within a domestic market or in a substantial part thereof; or</p> <p>(c) any bid or predatory pricing having as its object and/or its effect to eliminate from a market, or to prevent a company or one of its products from accessing the market.</p>
Authorisation(s)	<p>means any authorisation, consent, approval, resolution, permit, licence, exemption, filing, notarisation or</p>

	registration, or any exemptions in respect thereof, obtained from or provided by an Authority, whether granted by means of an act, or deemed granted if no answer is received within a defined time limit, as well as any approval and consent given by the Borrower's creditors.
Authority(ies)	means any government or statutory entity, department or commission exercising a public prerogative, or any administration, court, agency or State or any governmental, administrative, tax or judicial entity.
Availability Period	means the period from and including the Signing Date up to the Deadline for Drawdown.
Available Credit	means, at any given time, the maximum principal amount specified in Clause 2.1 (<i>Facility</i>) less: <ul style="list-style-type: none"> (i) the aggregate amount of any Drawdowns drawn by the Borrower; (ii) the amount of any Drawdown to be made pursuant to any pending Drawdown Request; and (iii) any portion of the Facility which has been cancelled pursuant to Clauses 8.3 (<i>Cancellation by the Borrower</i>) and/or 8.4 (<i>Cancellation by the Lender</i>).
Borrower's Account	means the account opened in the name of the Borrower with the NBS.
Business Day	means a day (other than Saturday or Sunday) on which banks are open for general business in Paris, and which is a TARGET Day in the event that a Drawdown has to be made on such day.
Certified	means for any copy, photocopy or other duplicate of an original document, the certification by any duly authorised person, as to the conformity of the copy, photocopy or duplicate with the original document.
Co-Financier(s)	means the following co-financier(s) of the Program: The International Bank for Reconstruction and Development (IBRD) for a maximum amount up to eighty two million six hundred thousand euros (EUR 82,600,000).
Co-Financing	means the parallel financing by the Co-Financier (IBRD) of an amount up to eighty two million six hundred thousand euros (EUR 82,600,000)
Deadline for Drawdown	means January 31, 2022, date after which no further Drawdown may occur.

Drawdown	means a drawdown of all or part of the Facility made available by the Lender to the Borrower pursuant to the terms and conditions set out in Clause 3 (<i>Drawdown of Funds</i>) or the principal amount outstanding of such Drawdown which remains due and payable at a given time.
Drawdown Date	means the date on which a Drawdown is made available by the Lender.
Drawdown Period	means the period starting on the Drawdown Date up to and including the first of the following date: <p style="margin-left: 40px;">(i) the date on which the Available Credit is equal to zero;</p> <p style="margin-left: 40px;">(ii) the Deadline for Drawdown.</p>
Drawdown Request	means a request substantially in the form set out in Schedule 5A (<i>Form of Drawdown Request</i>).
Effective Date	means the date on which the conditions set out in Part II of Schedule 4 (<i>Conditions Precedent</i>) have been fulfilled and shall occur at the latest 180 calendar days after the Signing Date.
Embargo	means any sanction of a commercial nature aiming at prohibiting any import and/or export (supply, sale or transfer) of one or several goods, products or services going to and/or coming from a country for a given period as published and amended from time to time by the United Nations, the European Union or France.
ES Grievance Management Procedures	means the contractual terms contained in the Environmental and Social Grievance Management Procedures, which is available on the Website, as amended from time to time.
EURIBOR	means the inter-bank rate applicable to Euro for any deposits denominated in Euro for a period comparable to the relevant period, as determined by the European Money Markets Institute (EMMI), or any successor administrator, at 11:00 am Brussels time, two (2) Business Days before the first day of the Interest Period.
Euro(s) or EUR	means the single currency of the member states of the European Economic and Monetary Union, including France, and having legal tender in such Member States.
Event of Default	means any event or circumstance set out in Clause 13.1 (<i>Events of Default</i>).

Facility	means the credit facility made available by the Lender to the Borrower in accordance with this Agreement up to the maximum principal amount set out in Clause 2.1 (<i>Facility</i>).
Financial Indebtedness	means any financial indebtedness for and in respect of: <ul style="list-style-type: none"> (a) any monies borrowed on a short, medium or long-term basis; (b) any amounts raised pursuant to the issue of bonds, notes, debentures, loan stock or any similar instruments; (c) any funds raised under any other transaction (including any forward sale or purchase agreement) having the commercial effect of a borrowing; (d) any potential payment obligation that results from a guarantee, bond, or any other instrument.
Financial Sanctions List	means the list(s) of persons, groups or entities which are subject to financial sanctions by the United Nations, the European Union and/or France. For information purposes only and for the convenience of the Borrower, who may rely on, the following references or website addresses: For the lists maintained by the United Nations , the following website may be consulted: https://www.un.org/securitycouncil/fr/content/un-sc-consolidated-list For the lists maintained by the European Union , the following website may be consulted: https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/8442/consolidated-list-sanctions_fr For the lists maintained by France , the following website may be consulted: https://www.tresor.economie.gouv.fr/services-aux-entreprises/sanctions-economiques/dispositif-national-de-gel-des-avoirs
Financing Plan	means the financing plan of the Program attached as Schedule 3 (FINANCING PLAN).
Fixed Reference Rate	means zero point seventy-nine percent (0.79%) per annum.

Fraud	means any unfair practice (acts or omissions) deliberately intended to mislead others, to intentionally conceal elements there from, or to betray or vitiate his/her consent, to circumvent any legal or regulatory requirements and/or to violate internal rules and procedures of the Borrower or a third party in order to obtain an illegitimate benefit.
Fraud against the Financial Interests of the European Community	means any intentional act or omission intended to damage the European Union budget and involving (i) the use or presentation of false, inaccurate or incomplete statements or documents, which has as effect the misappropriation or wrongful retention of funds or any illegal reduction in resources of the general budget of the European Union; (ii) the non-disclosure of information with the same effect; and (iii) misappropriation of such funds for purposes other than those for which such funds were originally granted.
Grace Period	means the period from the Signing Date up to and including the date falling thirty six (36) months after such date, during which no principal repayment under the Facility is due and payable.
Illicit Origin	means funds obtained through: (a) the commission of any predicate offence as designated in the FATF 40 recommendations Glossary under “ <i>Designated categories of offences</i> ” (http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/Recommendations_GAFI.pdf); (b) any Act of Corruption; or (c) any Fraud against the Financial Interests of the European Community, if or when applicable.
Index Rate	means the TEC 10 daily index, the ten-year constant maturity rate displayed on a daily basis on the relevant quotation page of the Reference Financial Institution or any other index which may replace the TEC 10 daily index. On the Signing Date, the Index Rate on April 26, 2021 is minus zero point zero one percent (-0.01%) per annum.
Interest Period(s)	means each period from a Payment Date (exclusive) up to the next Payment Date (inclusive). For the Drawdown under the Facility, the first interest period shall start on the Drawdown Date (exclusive) and end on the next successive Payment Date (inclusive).
Interest Rate	means the interest rate expressed as a percentage and determined in accordance with Clause 4.1 (<i>Interest</i>

	<i>Rate</i>).
Law on Climate Change	means the Law on Climate Change (<i>Zakon o klimatskim promenama</i>) of the Borrower that mandates the preparation and adoption of the Low-Carbon Development Strategy and its Action Plan and the Climate Change Adaptation Program, to establish systems to reduce GHG emissions and support climate adaptation in a cost-effective and economically viable manner, duly published in the Borrower's Official Gazette No. 26/2021, dated March 23, 2021 and entered into force on March 31, 2021.
Margin	means eighty (80) basis points per annum.
Market Disruption Event	<p>means the occurrence of one of the following events:</p> <p>EURIBOR is not determined by the European Money Markets Institute (EMMI), or any successor administrator, at 11:00am Brussels time, two (2) Business Days before the first day of the relevant Interest Period or on the Rate Setting Date; or</p> <p>before close of business of the European interbank market, two (2) Business Days prior to the first day of the relevant Interest Period or on the Rate Setting Date, the Borrower receives notification from the Lender that (i) the cost to the Lender of obtaining matching resources in the relevant interbank market would be in excess of EURIBOR for the relevant Interest Period; or (ii) it cannot or will not be able to obtain matching resources on the relevant interbank market in the ordinary course of business to fund the relevant Drawdown for the relevant time period.</p>
Material Adverse Effect	<p>means a material and adverse effect on:</p> <p>(a) the Program, insofar as it would jeopardise the implementation and operation of the Program in accordance with this Agreement;</p> <p>(b) the business, assets, financial condition of the Borrower or its ability to perform its obligations under this Agreement;</p> <p>(c) the validity or enforceability of this Agreement; or</p> <p>(d) any right or remedy of the Lender under this Agreement.</p>
Monitoring Chart	means the chart attached as Schedule 3 B listing the indicators agreed upon between the Parties to monitor the implementation of the Program.

National Bank of Serbia or NBS	Means the central bank of the Republic of Serbia.
Outstanding Principal	means, in respect of any Drawdown, the outstanding principal amount due in respect of such Drawdown, corresponding to the amount of the Drawdown paid by the Lender to the Borrower less the aggregate of instalments of principal repaid by the Borrower to the Lender in respect of such Drawdown.
Payment Dates	means June 15 and December 15 of each year.
Payment Systems Disruption Event	<p>means either or both of:</p> <p>(a) a material disruption to the payment or communication systems or to the financial markets which are, in each case, required to operate in order for payments to be made in connection with the Facility (or otherwise in order for the transactions contemplated by this Agreement to be carried out), provided that the disruption is not caused by, and is beyond the control of, any of the Parties; or</p> <p>(b) the occurrence of any other event which results in a disruption (of a technical or system-related nature) to the treasury or payment operations of a Party preventing that, or any other Party:</p> <p style="padding-left: 40px;">(i) from performing its payment obligations under this Agreement; or</p> <p style="padding-left: 40px;">(ii) from communicating with the other Parties in accordance with the terms of this Agreement;</p> <p>and which (in either case) is not caused by, and is beyond the control of, either Party.</p>
Prepayment Compensatory Indemnity	<p>means the indemnity calculated by applying the following percentage to the amount of the Facility which is repaid in advance:</p> <ul style="list-style-type: none"> - if the repayment occurs prior to the 3rd anniversary (exclusive) of the Signing Date: two percent (2%); - if the repayment occurs between the 3rd anniversary (inclusive) and the 7th anniversary (exclusive) of the Signing Date: one point five percent (1.5%); - if the repayment occurs between the 7th anniversary (inclusive) and the 10th anniversary (exclusive) of the Signing Date: one percent (1%); - if the repayment occurs after the 10th anniversary

	(inclusive) of the Signing Date: zero point five percent (0.5%).
Program	means the Program as described in Schedule 2 (<i>Program Description</i>).
Program Completion Date	means the date for the technical completion of the Program which is expected to be two years after the entry into force of the Law on Climate Change.
Public Official	means (i) any holder of legislative, executive, administrative or judicial office whether appointed or elected, serving on permanent basis or otherwise, paid or unpaid, regardless of rank, or (ii) any other person defined as a public official under the domestic law of the Borrower's jurisdiction of incorporation, and (iii) any other person exercising a public function, including for a public agency or organisation, or providing a public service.
Rate Conversion	means the conversion of the floating rate applicable to all or part of the Facility into a fixed rate pursuant to Clause 4.1 (<i>Interest Rate</i>).
Rate Conversion Request	means a request from the Borrower substantially in the form attached as Schedule 5C (FORM OF RATE CONVERSION REQUEST).
Rate Setting Date	means in relation to any Interest Period for which an Interest Rate is to be determined: <ul style="list-style-type: none"> (i) the first Wednesday (or, if that date is not a Business Day, the immediately following Business Day) following the date of receipt by the Lender of the Drawdown Request, provided that such date is at least two (2) full Business Days prior to said Wednesday; (ii) the second Wednesday (or, if that date is not a Business Day, the immediately following Business Day) following the date of receipt by the Lender of the Drawdown Request, if such date does not at least two (2) full Business Days prior to the first Wednesday specified in paragraph (i) above.
Reference Financial Institution	means a financial institution chosen as a suitable reference financial institution by the Lender and which regularly publishes quotations of financial instruments on one of the international financial information networks according to the practices recognised by the banking industry.
Schedule(s)	means any schedule or schedules to this Agreement.

Signing Date	means the date of execution of this Agreement by all the Parties.
TARGET Day	means a day on which the Trans European Automated Real Time Gross Settlement Express Transfer 2 (TARGET2) system, or any successor thereto, is open for payment settlement in Euros.
Tax(es)	means any tax, levy, impost, duty or other charge or withholding of a similar nature (including any penalty or interest payable in connection with a failure to pay or any delay in the payment of any such amounts).
Website	means the website of AFD (http://www.afd.fr/) or any other such replacement website.
Withholding Tax	means any deduction or retention in respect of a Tax on any payment made under or in connection with this Agreement.

SCHEDULE 1B - CONSTRUCTION

- (a) “**assets**” includes present and future properties, revenues and rights of every description;
- (b) any reference to the “**Borrower**”, a “**Party**” or a “**Lender**” includes its successors in title, permitted assigns and permitted transferees;
- (c) any reference to the Agreement or other document is a reference to this Agreement or to such other document as amended, restated or supplemented and includes, if applicable, any document which replaces it through novation, in accordance with the Agreement;
- (d) a “**guarantee**” includes any *cautionnement*, *aval* and any *garantie* which is independent from the debt to which it relates;
- (e) “**indebtedness**” means any obligation of any person whatsoever (whether incurred as principal or as surety) for the payment or repayment of money, whether present, future, actual or contingent;
- (f) a “**person**” includes any person, company, corporation, partnership, trust, government, state or state agency or any association, or group of two or more of the foregoing (whether or not having separate legal personality);
- (g) a “**regulation**” includes any legislation, regulation, rule, decree, official directive, instruction, request, advice, recommendation, decision or guideline (whether or not having the force of law) of any governmental, intergovernmental or supranational body, supervisory authority, regulatory authority, independent administrative authority, agency, department or any division of any other authority or organisation (including any regulation issued by an industrial or commercial public entity) having an effect on this Agreement or on the rights and obligations of a Party;
- (h) a provision of law is a reference to that provision as amended;
- (i) unless otherwise provided, a time of day is a reference to Paris time;
- (j) The Section, Clause and Schedule headings are for ease of reference only and do not affect the interpretation of this Agreement;
- (k) unless otherwise provided, words and expressions used in any other document relating to this Agreement or in any notice given in connection with this Agreement have the same meaning in that document or notice as in this Agreement;
- (l) an Event of Default is “continuing” if it has not been remedied or if the Lender has not waived any of its rights relating thereto;
- (m) a reference to a Clause or Schedule shall be a reference to a Clause or Schedule of this Agreement; and
- (n) words importing the plural shall include the singular and vice-versa.

SCHEDULE 2 - PROGRAM DESCRIPTION
CITIES AND CLIMATE CHANGE PROGRAM

Public Policy Loan (PPL)
 Program Document – March 2021

Borrower	The Republic of Serbia
Line Ministry	Ministry of Environmental Protection
Associated entities (Steering Committee)	All relevant institutions of the Borrower
Financing Data	Amount of the loan: €50 million. Amount of the technical assistance grant: €500,000.
Operation Type	Public Policy Loan (PPL), i.e. AFD equivalent to the World Bank Development Policy Loan (DPL) instrument
Pillar of the Operation and Program Development Objective(s)	This is a <u>parallel financing</u> to the Public Sector Efficiency and Green Recovery Development Policy Loan, to be mobilized by the World Bank (DPL P164575). It supports the Government of Serbia's green recovery agenda (Pillar II) in addition to the primary actions developed with the World Bank. Additional actions are compliant with the accession process of Serbia to EU (Chapter 27) and incorporate the preparation of a policy framework to stimulate the contribution of the Local Government Units to the Environment and Climate Change national agenda.
Prior Action (One trigger for single disbursement)	The Borrower has enacted the Law on Climate Change (published in the Borrower's Official Gazette No. 26/2021 on March 23, 2021 and entered into force on March 31, 2021) which mandates the preparation and adoption of the Low-Carbon Development Strategy and its Action Plan and the Climate Change Adaptation Program, to establish systems to reduce GHG emissions and support climate adaptation in a cost-effective and economically viable manner
Proposed Result indicators	<p>Result Indicator #1: The National Climate Change Council (NCCC) is re-established and operational.</p> <p>Result Indicator #2 (shared with the WB DPL's matrix): Relevant by-laws accompanying Law on climate change are drafted and adopted.</p> <p>Result Indicator #3: Public policy documents are approved and/or harmonized with the Law on Climate Change.</p> <p>Result Indicator #4: A feasibility study is carried out to identify financing scheme options for local self-government units climate investments</p>

Table of contents

TABLE OF CONTENTS	45
ACRONYMS	45
SUMMARY	46
1. COUNTRY AND SECTOR BACKGROUND	48
1.1. Overview of Climate Change challenges in Serbia	48
1.2. Climate Change Related Institutional Framework	49
1.3. The Government's Roadmap	53
2. THE PROPOSED OPERATION	54
2.1. General presentation	54
2.2. Rationale, Result Indicators and Policy Actions of AFD proposed PPL	55
2.3. Institutional arrangements: Implementation, monitoring and evaluation	56
2.4. Disbursement	58
2.5. Technical assistance	58
3. E&S RISKS ASSESSMENT	58

Acronyms

AFD	French Development Agency
CC	Climate Change
CIBT	Capacity Building Initiative for Transparency
DPL	Development Policy Loan
EU	European Union
GCF	Green Climate Fund
GEF	Global Environment Facility
GoS	Government of Serbia
LGU	Local Government Unit
MCTI	Ministry of Construction, Transport and Infrastructure
MEP	Ministry of Environmental Protection
MME	Ministry of Mining and Energy
MoF	Ministry of Finance
NAP	National Adaptation Plan
NCCC	National Council on Climate Change
NDC	National Determined Contribution
PIMO	Public Investment Management Office
PPL	Public Policy Loan
PUCs	Public Utility Company
SKGO	National Association of Local Authorities in Serbia
STCM	Standing Conference of Towns and Municipalities
UNDP	United Nation Development Program
WB	World Bank

SUMMARY

Overview of Climate Change challenges in Serbia

The energy sector remains the biggest source of GHG emissions in Serbia. Combustion of fossil fuels, in particular, are responsible for nearly 80% of GHG emissions. **Serbia is also highly vulnerable to climate change.** The vulnerability is accelerated by economic and social challenges that Serbian society is facing – the aging population, old and unfunctional infrastructure, lack of financial resources and organization ability to cope with climate change.

Key sectors concerned by climate change mitigation and adaptation within the urban context in Serbia are district heating systems, mostly dependent on fossil fuel, that generate the most negative impact on GHG, and urban transportation. Air quality, flood protection, water (shortage and quality), and wastewater management are urban issues that are the most exposed to climate change. All the above-mentioned sectors rely heavily on cities and municipalities and their Public Utility Companies (PUCs) initiatives, while the cost of investment is generally over the financial capacity of the Local Government Units (LGUs) to assume alone those investments.

The building of a legal framework for Climate Change action is underway. The Law on Climate Change entered into force on March 31, 2021. It provides the establishment of a system for the GHG emission reduction and efficient adaptation to climate change, fulfilling the obligations to the international community and is in line with Serbia's roadmap accession to the EU. In addition, the Law on Climate Change aims to ensure a legal basis for the adoption of a Low-Carbon Development Strategy and a Program of adaptation to identify the effects of climate change on sectors and systems, and to determine the adaptation measures to the changed climate conditions, thus setting a system for adoption of policies and measures for GHG emission reduction and adaptation to climate change.

However, **a comprehensive national framework for climate change adaptation is still to be developed.** Dedicated actions for reducing vulnerabilities are still sporadic. To date, adaptation has occurred mainly ad-hoc, on a project basis. The majority of sectorial strategic and regulatory documents adopted during the previous two decades contain only indirect and fragmentary references that relate to climate change adaptation. Climate change related policy making, legislation and implementation responsibility is split to a number of sectorial ministries, with the Ministry of Environmental Protection as the key institution. The capacity of most ministries and local governments to integrate adaptation into policies and strategies needs to be strengthened.

The government's roadmap is strategically oriented **toward accelerating the EU integration process**, since the adoption of a negotiation position by the government

in January 2020 and its submission to the European Commission, particularly Chapter 27 discussions on Environment and Climate Change.

Brief description of the Cities and Climate Change program in Serbia

The proposed Cities and Climate Change program in Serbia is a **Public Policy Loan (PPL)** implemented as a parallel financing of the Public Sector Efficiency and Green Recovery DPL of the World Bank (P164575). Its amount is €50.5 Million comprising a €50 million loan and a 500K€ grant from AFD dedicated to Technical Assistance.

The program is based on **one prior action** (the Law on Climate Change enters into force) and **four expected results**, to be achieved by application of the law over the implementation period of the program: **(i) the NCCC is re-established and operational, (ii) Relevant by-laws accompanying Law on climate change are drafted and adopted, (iii) Public policy documents are approved and/or harmonized with the Law on Climate Change, (iv) A feasibility study is carried out to identify financing scheme options for local self-government unit's climate investments.** Rationale of the program's policy matrix is built on the links between Prior action and Result Indicators (see Schedule 3B of the Credit Facility Agreement).

By choosing the entry into force of the Law on Climate Change as the prior action of the matrix, this program directly echoes the renewed desire of the GoS to converge on the European Community acquis and to initiate a virtuous energy and ecological transition that is compatible with economic growth and supporting employment (diversification of the economic model, strengthening of the region's economic attractiveness).

The program has a **structuring contribution to Serbia's low-carbon trajectory** through its action to unlock the adoption and implementation of the Law on Climate Change, a prerequisite for all the resulting change levers to be effective: mobilization of public actors, monitoring of GHG emissions and preparation of reports, alignment of sector strategies with the objectives of the Low Carbon Development Strategy (energy sectors but also potentially waste), mobilization of climate finance, etc.

The program matrix covers both mitigation and adaptation challenges to climate change, through the **adoption of the climate change adaptation program and the provision of measures for the urban sector.** By contributing to the integration of climate vulnerability assessment and adaptation measures into the revision of the National Sustainable Urban Development Strategy and by supporting **the identification of priority needs and projects (adaptation and / or mitigation action plan) in 2 pilot cities/municipalities**, the program will contribute to strengthen urban resilience, in particular in terms of Disaster Risk Reduction. It will contribute to improve quality of environment and a rational use of natural resources at local level, in particular through nature-based solutions (reduction of pollution, development of green spaces in urban areas). By carrying out a feasibility study on municipal finance, the program will identify several financing options to increase Self

Local Government Unit climate investments and therefore support the **development of an institutional and financial framework for investments by local authorities.**

Several measures proposed under the program should help improve climate change (mitigation and adaptation) governance in Serbia, by formalizing a legislative framework, promoting the exchange of information and the coordination between public institutions, supporting **the operationalization of the NCCC** and **strengthening the capacities of** stakeholders in terms climate change planning, implementation as well as environmental and social aspects. In addition, by assessing financial mechanism for local self-governments, the program should promote their access to financial resources to facilitate climate investments.

The program will also contribute to better **gender equality** through the composition of the NCCC and the capacity building plan for the main ministries involved (gender approach). Likewise, at the level of the pilot cities/municipalities, vulnerability assessments (if needed), awareness campaigns on climate change and training will be conducted using a gender approach.

The achievement of the program's results indicators will be a condition for a new AFD's PPL focusing on urban climate and environmental issues. The rationale of this potential second PPL would be to contribute to regular financing and monitoring of Serbian cities/municipalities climate mitigation and adaptation action plan, with an enhanced focus on urban sector and municipal level.

1. Country and Sector Background

1.1. Overview of Climate Change challenges in Serbia

Serbia is highly vulnerable to climate change: Between 1960 and 2012, significant increases in the daily mean, daily maximum and daily minimum temperatures were observed, with an average increasing trend of 0.3°C/decade; the mean annual temperature in the 2008-2017 period was 1.5°C higher than 1961-1990 (higher increase than the world average); heatwaves and extreme events are more frequent and more intensive; rainfall deficit, accompanied by an increase in intensive rainfall, has been observed during the summer; the number of days with precipitation of over 40mm was twice higher in 2008-2017 than 1961-1990. Current climate projections for Serbia under the mid-line and extreme scenario indicate the average temperature is likely to continue to increase by up to 2.2°C by 2050 and 3.4°C by 2100¹.

Climate change impacts are already evident. South-Eastern Europe is identified among the most vulnerable regions in Europe, in terms of exposure to the negative effects of climate change, including adverse effects on the intensity and frequency of floods and droughts, and on the quality and quantity of yields of major crops. The vulnerability is accelerated by economic and social challenges that Serbian society is facing – the aging population, old and unfunctional infrastructure (particularly flood and erosion control infrastructure, water supply, waste and wastewater infrastructure), lack of financial resources, and organization ability to cope with climate change. Serbia's recent history of floods and natural disasters has shown that rural low-income communities are particularly vulnerable to the impacts of climate change due to heightened water insecurity², **increased health risks and reduced agricultural productivity.**

- It is estimated that about **18% of the territory of Serbia is vulnerable to floods**, including more than 500 major settlements, companies, and road infrastructure. Flood protection measures mostly rely on building embankments, though nature-based solutions could also contribute to substantially improve resilience.
- Climate change can have a direct or indirect impact **on public health**. Direct impact implies injuries, diseases, and fatalities resulting from climate change and extreme weather events (floods, heat waves, storms, etc.). The indirect impact includes the consequences for public health that are associated with the more frequent occurrence of vector-borne diseases, reduced air and water quality, as well as reduced availability of food and water.

Serbia's first NDC quotes that **the damages caused by climate change and extreme weather events for the period 2000-2015 are estimated at minimum EUR 5 billion**. Of this amount, more than 70% are damages caused by droughts and high temperatures. Individual events with highest damages are the drought of 2012

---

¹ UNDP - Climate changes observed in Serbia and future climate projections based on different scenarios of future emissions. Dr Vladimir Đurđević, Dr Ana Vuković, Dr Mirjam Vujadinović Mandić (2018)

² Projections indicate further reduction of flows on all rivers in Serbia, amounting to -8% by the mid-century and up to -17% by the end of the century, compared to the reference period 1971-2000. The biggest reduction in river flows is expected in central and eastern Serbia, and the least on the Sava and the Danube rivers. The groundwater recharge is expected to reduce across the whole territory of Serbia on the average by -10% by the mid-century and by up to -50% by the end of the century, compared to the reference period 1951-2010. This reduction will more strongly affect groundwater in the east and southeast of the country.

(EUR 2 billion) and the floods of 2014 (EUR 1.7 billion). In the period 2000–2012, overall **economic losses from droughts alone amounted to 2.5 billion USD.**³

The energy sector remains the biggest source of GHG emissions. Combustion of fossil fuels, in particular, are responsible for nearly 80% of GHG emissions, from which 69% originate from energy production facilities⁴, 11.7% from transport, 7.7% from manufacturing industries and construction, and 5.9% from other sectors. CO₂ emissions due to fossil fuels increased by 10% from 2000 to 2016⁵.

Key sectors concerned by climate change mitigation and adaptation within the urban context in Serbia are district heating systems, mostly dependent on fossil fuel, that generate the most negative impact on GHG, and urban transportation, due to the increase of the number of private cars by 45% between 2001 and 2018. Air quality, flood protection, water (shortage and quality), and wastewater management are the urban issues that are most exposed to climate change. All the above-mentioned sectors rely heavily on cities and municipalities and their Public Utility Companies (PUCs) initiatives, while the cost of the investment is generally over the financial capacity of the Local Government Units (LGUs) to assume alone those investments.

1.2. Climate Change Related Institutional Framework

Serbia released the Initial National Communication in 2010 and the Second National Communication to UNFCCC in 2017.

Serbia is committed under the Paris Agreement to reduce its GHG emissions by 33.3 % by 2030 compared to 1990 levels, as presented in the new Nationally Determined Contribution (being finalized) under the Paris Agreement (2017). Also, in **the framework of the Energy Community Treaty**, Serbia committed to setting up 2030 energy and climate targets at **a level of ambition equaling that of the EU**. Increasing the share of renewable energy, improved energy efficiency, and modernization of industrial processes was foreseen as key areas for the reduction of energy related GHG emissions, while in the agriculture sector further development of livestock supplies was envisaged. For the waste management sector, a target was set to double the recycling rate by establishing several regional centers with waste separation plants and increasing the amount and capacity of recycling centers. But no estimates were computed on the expected GHG emissions reductions linked to achievement of recycling targets and implementation of the new roadmap on Waste Management.

Strategic and legal framework.

³ While during the 2014 floods, 24 mainly rural municipalities were affected, and 57% of the infrastructure and 43% of the productive capacity in those locales was damaged, with losses estimated at 1.5 billion USD. The social impact of this event was especially damaging due to the cascading impacts it created in the national service and productive value chains. Mining, energy production and energy distribution were also severely affected by these extreme events, and direct damages were estimated at 494 million EUR. Urban infrastructures also suffered from severe damage caused by flash floods of high intensity that destroyed houses, bridges and sections of roads in Krupanj and areas near Sabac. The rising water levels also resulted in widespread urban flooding, industrial and sewage spills, and widespread landslides that further damaged housing and infrastructure assets. Damages to housing and urban infrastructure from this event are estimated at 398 million EUR, while damages to agriculture and trade are estimated at 453 million EUR.

⁴ with an installed capacity of around 7.8 GW for 7 million inhabitants, the Serbian electricity mix in 2019 is still largely made up of lignite-based thermal power stations (73%).

⁵ Source: EDGAR - FAO

The Law on Climate Change, drafted with the support of two EU-funded Twinning projects⁶, was submitted to public hearing in 2018, has been adopted by the GoS on February 25, 2021 and has been approved by the Serbian Parliament on March 18, 2021. It entered into force on March 31, 2021. The Law on Climate Change provides the establishment of a system for the GHG emission reduction and efficient adaptation to climate change, fulfilling the obligations to the international community, more precisely to the UNFCCC and the Paris Agreement as the main references. Also, the Law on Climate Change aims to ensure a legal basis for the adoption of a low-carbon development strategy (outlined in the Law) and a climate change Adaptation Program (see art.13 of the law), thus setting a system for adoption of policies and measures for GHG emission reduction and adaptation to climate change. As underlined above, the key issue facing this adoption is the decision to shift gradually from fossil fuels to renewable energies and its impacts on the national economy and employment.

The Climate Change Law prescribes the development of the Low Carbon Development Strategy (LCDS) and the Climate Change Adaptation Program and Action Plans. The LCDS has been drafted with the support of the EU IPA 2014. It covers the period 2020-2050, with an action plan for the period 2020-2030. The draft LCDS provides framework for development by the year 2050 accompanied by the GHG emission reduction, taking into account the EU development goals and priorities in line with Serbia's status of the EU candidate country.

A comprehensive national framework for climate change adaptation is still to be developed.

- Dedicated actions for reducing vulnerabilities are still sporadic. To date, adaptation has occurred mainly ad-hoc, on a project basis. The majority of sectorial strategic and regulatory documents adopted during the previous two decades contain only indirect and fragmentary references that relate to climate change adaptation⁷. Most of them do not pay special attention to planning specific measures for mitigation or sectoral adaptation to changed climate conditions.
- The draft LCDS has developed the Adaptation Planning Framework, which provides a methodology for assessment and planning of adaptation measures for future policies and projects in sectors with the highest priorities in adaptation. The proposed framework is based on climate risk assessments and extreme weather events risk assessments, identifying adaptation measures and prioritizing them, while at the same time following the approach and guidance of the Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC). The framework provides a methodology for monitoring and evaluation of measures within the climate change adaptation plans.

---

⁶ "Creation of a monitoring, reporting and verification system for the successful implementation of the EU Emissions Trading System" (2013-2015) and "Establishment of a mechanism for implementation of MMR" (2015 - 2017).

⁷ The National Sustainable Development Strategy, the National Environmental Protection Programme and the National Strategy for Sustainable Use of Natural Resources and Good recognize the significance of climate change adaptation for the preservation and sustainable use of natural resources, primarily in forestry, maintaining the quality of land, water, and air, as well as preserving biodiversity. The Biodiversity Strategy for the period 2011-2018 with the Action Plan identified adaptation to climate change as one of its objectives and defined priority measures for increasing institutional capacities, awareness raising, and development of national strategy in order to achieve better understanding, planning and minimizing the risks of climate change impacts. Climate change is included in the Public Health Strategy of the Republic of Serbia 2018-2026 through the specific objective to improve the environment, adaptation measures and response to climate change – development of action plans for response to climate change in urban areas.

- However, the draft LCDS focus adaptation action on mitigation sectors, reflecting the evident and special status of the energy sector, given the fact that the energy sector is the most important in terms of GHG emissions. Measures to address the vulnerabilities in three priority mitigation sectors (agriculture – food production; forestry – bioenergy; hydrology and water resources – hydro-electric production)⁸, mainly ensure that the mitigation potential, estimated for priority sectors, is not jeopardized by the impacts of climate change.
- The first draft National Adaptation Plan (NAP), developed in 2015 and containing adaptation measures for priority sectors, was never officially passed by the Government of Serbia. A new adaptation program, as requested under the Paris Agreement, is developed with the support of the Green Climate Fund, following the proposal officially submitted by the Ministry of Agriculture, Forestry, and Water Management. As far, the adaptation program, still expected, is anticipated to be a key element to create the policy and implementation environment while linking key sectorial measures. It will serve as a bridge to other cross-cutting initiatives, such as the National Disaster Risk Management Program (2015) and its Action Plan (2017-2020)⁹.

On the basis of the National Strategy for Protection and Rescue in Emergency Situation¹⁰ the Law on Disaster Risk Reduction and Emergency Management was adopted in 2018¹¹. This Law introduced the obligation to develop Disaster Risk Assessments and Plans for Protection and Rescue at national level, at the level of units of local self-governments, companies, public health, social and educational institutions, and legal¹².

The Emergency Management Sector of the Ministry of Internal Affairs conducted the Disaster Risks Assessment for the Republic of Serbia¹³, which was adopted in March 2019. This document defined natural and other disasters, which pose significant risks for lives and health of people, economy, environment and social stability. The risk assessment in this document was conducted on the basis of the scenario for the most likely adverse event and the scenario for the adverse event with the most severe consequences defined on the basis of historical data.

---

⁸ The Strategy of Agriculture and Rural Development for the period 2014-2024 identified climate change adaptation and mitigation as one of the priority areas of strategic planning. Although explicit adaptation measures are not recommended by this strategy, there is a number of defined measures for sustainable management of natural resources, the improvement of technologies, techniques and resources, the improvement of the knowledge and technology transfer systems and the improvement of the natural disaster insurance system, which all contribute to the climate change adaptation. The Water Management Strategy for the territory of the Republic of Serbia until 2034 identifies climate change as an important factor in long-term planning in the area of water use and flood and drought protection.

⁹ New Action Plan for disaster risk management for the upcoming period is still expected.

¹⁰ Official Gazette RS, No. 86/2011

¹¹ Official Gazette RS, No. 87/2018

¹² The methodology is also prescribed to conduct vulnerability assessments in case of natural disasters and other accidents and protection and rescue plans in emergencies. The first Preliminary Flood Risk Assessment for Serbia was developed in 2011, based on available data (hydrological, land use, topography, etc.) and data on damages caused by floods in the past. Although the Law on Waters foresees that risk management plans are adopted by 2017, their preparation is delayed, mainly due to the lack of financial resources and capacities. The hazard maps and flood risk maps, which are the basis for the development of these plans, are currently under the development within the project "Study of mapping of flood zones in Serbia", funded by the European Union.

¹³ <http://prezentacije.mup.gov.rs/sektorzazastituispasavanje/HTML/licence/Procena%20rizika%20od%20katastrofa%20u%20RS.pdf>

Serbia CDN adaptation and mitigation (draft- December 2020)

Mitigation:

- Unconditional emissions reduction: Reduction of GHG emissions by 13.2% in 2030 compared to 2010, which corresponds to a decrease of **33.3%** compared to 1990 (absolute target – Baseline scenario).
- Conditional emissions reduction (Scenario with additional measures) is 28.7% compared to 2010 (45.2% compared to 1990) with appropriate financial, technical and technological assistance from the international community).
- Sectors: Energy (including the energy industry, transport and the residential and service buildings sector), industrial processes (including, inter alia, the mineral, chemical and metal industries) and Industrial Processes and Product Use (IPPU), Agriculture, Forestry and other land use, Waste Sector (including solid waste disposal and wastewater treatment). LULUCF is not included, because the accuracy of the input data and the quality of the inventory are at an insufficiently high level.
- Financial needs: - for absolute target (Baseline Scenario): € 6,511 million - the assistance of the international community is expected in part; - For conditional target (Scenario with additional measures): € 19,239 million compared to the Baseline Scenario - fulfilment is possible only with financial, technical and capacity building assistance from the international community

Adaptation

- **Sectors**: The sectors that are most vulnerable to climate change in Serbia include: agriculture, water management, forestry, biodiversity and public health.
- NDC contains adaptation measures for these sectors as well as for Disaster risk reduction (DDR).
- The NDC **does not indicate the total financial needs for adaptation options** implementation. A table at the end of the document indicate for each priority measure an estimation of the financial needs.
- **Gender equality** was considered during the preparation and realization of stakeholder consultation during NDC preparation (gender related information will be included in final draft of NDCs revision).
- **The Second Biennial Update Report and the Third National Communication are being prepared (2021).**

Institutional setting

Climate change related policy making, legislation and implementation responsibility is split to a number of sectorial ministries, with the Ministry of Environmental Protection as the key institution. Its mandate is mostly consisting in acting as responsible institution for monitoring of the environmental protection and climate change policies, since other ministries and LGUs have the responsibilities to implement the strategies and the action plans. The Ministry of Mining and Energy is responsible for the production and distribution of energy, including the transition from fossil fuels to renewable energy sources and the operation of district heating systems for heat production. Local self-government units are responsible for communal environmental infrastructure, including water and wastewater infrastructure, district heating, energy efficiency in public buildings, etc.

A lack of awareness about climate change adaptation and the links within existing programs and activities. Although it can be said that Serbia has taken

initial steps in establishing an effective institutional framework for climate response, it is evident that there is a lack of awareness about climate change adaptation and the applications to be developed within sectors programs and activities. Technical knowledge and the overall capacity of professionals involved in the planning and implementation of sectoral climate change adaptation policies and measures require further improvement.

The capacity of most ministries and local governments to integrate adaptation into policies and strategies needs to be strengthened. Effort has been made by the MoEP to develop an Adaptation Planning Framework (with UNDP support). In addition, SKGO with the support of UNDP brings technical assistance to LGUs in developing Local Adaptation Plans¹⁴. Those efforts need to be increased and coordinated with other structural aspects such as investment planning and financing in order to enable inclusion in existing national processes and systems.

The sectoral approach is very common in the planning and implementation of national climate change policies and plans, with a noticeable **lack of multi-sectoral coordination mechanisms**. Different ministries and agencies focus on different aspects of climate change without sufficient integration and appropriate mechanisms to achieve it. Limited cross-sectoral cooperation is **particularly reflected in the planning of climate change adaptation measures and disaster risk reduction measures** at the national and local levels.

Serbia has begun establishing the institutional structure for climate change policy coordination by the establishment of National Climate Change Council (NCCC) in 2014. The NCCC brings together representatives of key government institutions, government agencies, the research community and civil society and has an advisory role in policy making, monitoring and evaluation of climate change-related actions. However, the NCCC has not yet established appropriate institutional and operational arrangements for climate change adaptation. In practice NCCC met only one time since 2014. Its mandate and composition need to be specified in accordance with the general provisions introduced by the draft Law on Climate Change.

There are still no adequate financial incentives for climate change adaptation and mitigation activities, both for the relevant sectors and for different levels (national and local). There is a lack of clearly defined and available funding mechanisms to support the integration of climate change adaptation measures into key economic sectors. The lack of financial resources at the local level for harmonization with the requirements, policies and laws that regulate the field of adaptation to climate change is especially noticeable.

The overall investment effort of cities and municipalities is around EUR 400 million per year (15% of their total revenue and only 14% of their total expenditure). The Fiscal Council (*Serbian public body independent from the Ministry of Finance*) estimates that the additional effort required in terms of investment in favor of environmental protection is EUR 500 million, of which up to EUR 100 million could be financed by LGUs (equivalent to a quarter of their annual investment capacity). The latter cannot assume these investments alone, without dedicated public financial mechanisms at the local level being structured to compensate for this financing gap, also associated with a deficit in upstream planning.

---

¹⁴Part of the CBIT project implemented by the MEP with the support of UNDP. The project incorporates development of a domestic MRV system for updating NDCs and improvement of the National GHG inventories.

1.3. The Government's Roadmap

The GoS roadmap is strategically oriented towards accelerating the EU accession process, with the objective of making Serbia an EU Member State by 2025. This objective is reiterated in all official communications from the authorities, despite delays in the negotiation process of the various chapters of the Acquis communautaire as noted by the latest European Commission report on Serbia published on October 6, 2020. With regard to the Chapter 27 negotiations, the key milestones are in the short term (i) the adoption by Parliament of the climate law and its entry into force, and consequently: (ii) the adoption of the main decrees of application of the law, (iii) the finalization and approval of the strategy and action plan for low-carbon development, and its variations in operational action plans - or revision of existing action plans - on various sectors concerned (water, energy, waste, transport, urban), and (iv) the drafting and approval of a climate change adaptation program. The negotiating mandate was adopted in January 2020. The importance of this achievement is reinforced by the European Green Pact presented in December 2019 as well as by the adoption by the heads of state of the region of the Green Agenda for the Western Balkans at the Sofia summit on 10 November 2020.

The PPL proposed by AFD as a parallel financing of the World Bank DPL is consistent with the Government's objective of making more effective use of public resources by improving fund allocations and structural reforms regarding sectors impacted by environment and climate change. In particular, environmental quality improvement of infrastructure delivered at the local and central level is considered as a priority and should be improved through the present PPL. Climate change Strategy and Action Plan still under development should guarantee alignment of the sectors investment policies with EU environmental and climate change commitments. Contribution of Cities and Municipalities to the implementation of the national sustainable green growth is also considered with the adoption by more and more LGUs of Local Climate Change Adaptation Action Plan. The MCTI also approved in 2019 a Sustainable Urban Development Strategy of the Republic of Serbia which incorporates the issues of environment and climate change within investment municipal planning and implementation. Action plan for the implementation of this strategy (covering both mitigation and adaptation) has been elaborated and submitted on November 16th to public hearing (up to the 7th of December 2020). Full effectiveness of those documents is hampered by the lack of resources at the local level and also some governance issues such as coordination between central and local levels.

2. The Proposed Program

2.1. General presentation

The proposed Cities and Climate Change program in Serbia is a PPL implemented as a parallel financing of the Public Sector Efficiency and Green Recovery DPL of the World Bank (P164575). Its amount is €50.5 Million comprising a €50 million loan and a 500K€ grant from AFD (already earmarked to this program and contracting phase finalized).

The PPL aims to support the Government of Serbia's effort to create the foundations for more sustainable green growth and urban development, through supporting climate change adaptation and mitigation initiatives at both national and urban/municipal levels in Serbia. It will be implemented over a two-year period, once the prior action is completed (entry into force of the Climate Change law). It complements the rationale of Pilar II ("green growth") of the World Bank DPL by a complementary matrix of Result Indicators.

By choosing the entry into force of the law on climate change as the prior action, this program directly echoes the renewed desire of the GoS to converge on the Community acquis and to initiate a virtuous energy and ecological transition that is compatible with economic growth.

The program has a **structuring contribution to Serbia's low-carbon trajectory** through its action to unlock the adoption and implementation of the climate law, a prerequisite for all the resulting change levers to be effective: mobilization of public actors, monitoring of GHG emissions and preparation of reports, alignment of sector strategies with the objectives of the low carbon strategy (energy sectors but also potentially waste), mobilization of climate finance, etc. It should be noted that pillars 1 and 2 of the WB program will simultaneously (i) strengthen green procurement in order to encourage sober and efficient technologies and processes (efficient management of raw materials, water, energy) and (ii) reduce pollution.

Second/revised Serbia's nationally determined contribution for mitigation¹⁵ (draft January 2021): details 14 mitigation actions (implementation plan, based on the Action plan for implementation of the LCDS and 2nd BUR)¹⁶. 2 will rely mainly on state budget for a total amount of 263 million € over ten year (26,3 million € per year): Action 7: Improving energy efficiency and use of RES in the Tertiary sector (94,4 million €; 2021/2030); Action 8: Improving thermal integrity in the Tertiary sector (168 million € / 2022 – 2030).

As such, it is possible to estimate that the cumulative amount of the AFD-BM loan for 135 million € would cover:

- more than half (51,3 %) the cost (additional than those for the BaU) identified as "investments from the state budget for 2020/2030 (19% for AFD loan only);
- nearly 9% of the investment expenditure provided for in the central government budget in the 2021 finance law (a little more than 3% for the AFD loan alone), and up to 13% of the investment expenditure of MCTI, the main ministry in charge of infrastructure investments in transport and urban area at national level.

¹⁵ Estimates implementation cost: "(Baseline Scenario): € 6,511 million - the assistance of the international community is expected in part and for conditional target: € 19,239 million compared to the Baseline Scenario (fulfillment is possible only with financial, technical and capacity building assistance from the international community".)

¹⁶ Biennial Update Report submissions from Non-Annex I Parties.

2.2. Rationale, Result Indicators and Policy Actions of AFD proposed PPL

Rationale and organization of the program.

The program is based on **one prior action** (the Law on Climate Change enters into force) and four expected results, to be achieved by application of the law over the implementation period of the program: (i) the NCCC is re-established and operational, (ii) Relevant by-laws accompanying Law on climate change are drafted and adopted (iii) Public policy documents are approved and/or harmonized with the Law on Climate Change (iv) A feasibility study is carried out to identify financing scheme options for self-local government unit's climate investments.

The achievement of the program's result indicators will be a condition for a new public policy loan focusing on climate and environmental issues in urban areas. This multi-year public policy dialogue will be mentioned in a Development Policy Letter that will be sent by the Government of Serbia to AFD prior to the presentation of the PPL to AFD decision body.

Proposed Result Indicators of the PPL.

Four result indicators are identified as crucial for the implementation of the Law on Climate Change and the achievements of Serbia's sectoral climate policy commitments - especially at local / urban level. It is expected they would be achieved through a list of activities and interim targets to be assessed, for each result indicator, over the PPL's two years monitoring framework (targets for Y+1 and Y+2 following the date of the entry into force of the Law on Climate Change) (see Schedule 3B of the Credit Facility Agreement).

- **Result indicator #1:** The NCCC is re-established and operational.
The objective is to make the NCCC operational to ensure efficient inter-ministerial coordination for the implementation of the Law on Climate Change. The composition, mandate and modes of operation of the NCCC are not defined by the Law on Climate Change. The capacities of its members (representatives of key government institutions and agencies, research institutions and civil society, etc.) will need to be significantly strengthened to ensure the efficiency, representativeness and independence of the NCCC whose role is to advise the Government. Holding two sessions per year is the goal. The proceedings will be made public and accessible to the media.
- **Result Indicator #2:** Relevant by-laws accompanying Law on climate change are drafted and adopted
*11 by-laws need to be drafted and adopted under the Law on Climate Change binding and operational: 6 by-laws on Y+1 of the program; 5 additional by-laws on Y+2 of the program. The program will also support the assessment and identification of capacity building needs in line ministries to implement the by-laws and the Government's climate roadmap.
The program will contribute to support the updating of the National Waste Management Strategy and its action plan, keeping in mind a future loan for local authorities (currently under identification).*
- **Result Indicator #3:** Public policy documents are approved and/or harmonized with the Law on Climate Change.
The Law on Climate Change sets a maximum period of two years for adopting the Low-Carbon Development Strategy and its action plan. A first draft of a Low-Carbon Development Strategy (covering both mitigation and adaptation aspects)

and action plan is already available. The main challenge is to align sectoral policies with quantified GHG emission reduction targets for 2030 and 2050 as defined in the strategy and the new NDC being formalized. The strengthening of GHG emission inventories is underway (UNDP – MRV system – see R#2).

The Law on Climate Change requires an assessment of vulnerability to climate change for sectors most affected by climate change and consistency with the adaptation program in public policy documents. The program will therefore support the vulnerability impact assessment of urban sector to strengthen climate adaptation into the National Sustainable Urban Development Strategy. It will also support two selected LSGs in the identification of climate priority needs and projects (considering both adaptation and mitigation).

Result Indicator #4: A feasibility study is carried out to identify financing scheme options for self-local government unit's climate investments.

The Law on Climate Change and the Low Carbon Development Strategy project do not contain any provision on budgeting and financing of climate change investments. However, via its Fiscal Council, the MoF estimated in 2018 the additional budgetary expenditure needs for environmental protection at EUR 500 million per year, or EUR 8.5 billion over 10 years, including EUR 100 million per year for the local collectives. On the basis of a diagnosis of local municipal finances based on two sample pilot cities, the program will help define one or more preferential financing scenario(s) for these investments. This challenge is decisive in achieving the objectives of GHG emission reduction included in the Low-Carbon Development Strategy.

2.3. Institutional arrangements: Implementation, monitoring and evaluation

The PPL will support and monitor expected results and dedicated activities during a period of two years (following the date of the entry into force of the Law on Climate Change). Four main stakeholders are primarily concerned by the implementation of the program whose objectives are to support resilient cities' development:

- **The Ministry of Finance (MoF)** represents the Republic of Serbia as a borrower, and is responsible for the choices and modalities of Serbia's external indebtedness to international donors.
- The **Ministry in charge of Environmental Protection (MoEP)** is the key institution in the Environment and Climate Change Sector, responsible for policy making, legislation and enforcement for, inter alia, air quality, climate change, and protection of water bodies from pollution. **MoEP** is lead institution in the Negotiating Group for Chapter 27 - Environment and Climate Change, and thus responsible for reporting to the European Commission (EC) on the overall progress during EU negotiations process and it also coordinates activities with other institutions involved in environmental and climate change acquis implementation. Also, MoEP is responsible for the process of implementing, monitoring /reporting on EU assistance in Environment and Climate Change Sector, including the construction of municipal wastewater collection (sewage) and treatment systems, in relations with the MCTI.

In addition, the Ministry of Environmental Protection, Climate Change Unit is the UNFCCC focal point, and provides ad-hoc secretariat services to the NCCC. The Ministry of Environmental Protection is also the main Government institution responsible for coordination of the process of preparation of National Communications and Biennial Update Reports, and for overall compliance and coordination with UNFCCC and EU climate policy requirements. Following the new Government of Serbia elected in October 2020, the MoEP has strengthened its organization - with the creation of a Local Self-Government Department to strengthen its links with local authorities.

It is therefore this Ministry that will ensure the overall coordination of the Cities and Climate Change program within the government and the mobilization of all stakeholders.

- The **Ministry of Construction Transport and Infrastructure** (MCTI) is in charge of strategic planning and steering of public investment programs, including at the city level through its urban planning and housing department. It also exercises central supervision over several public service companies, notably companies in the railway sector.
- **The Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management** is the GCF focal institution and also the ministry in charge of the most climate-vulnerable sectors in Serbia¹⁷. The Unit for Climate Change in agriculture within this particular ministry has the responsibility for inclusion of climate change issues into sectoral policies and legislation, among others.

Other ministries (such as the Ministry of Mine and Energy – MoME) cover areas that have significant impact on climate. The energy component of the climate roadmap (Energy Law and Energy Efficiency Laws under revision, Renewable Energy Law under preparation) will be addressed by an other public policy loan to be supported by the donors (WB, EU, KfW, AFD).

Local Self Government (LSG) Units under the supervision of the **Ministry of Public Administration and Local Self-Government** have responsibilities for communal environmental infrastructure including water and wastewater infrastructure, district heating infrastructure, energy efficiency in public buildings, etc. Public Utility Companies are under the responsibilities of the Local Self-Government.

In addition, given its advisory role in policy development, monitoring and evaluation of climate change actions, **the NCCC** with its strengthened mandate and membership is expected to give advice on all the official documents to be approved within the context of the PPL.

▪ **Sub-Steering Committee**

A sub-steering committee – common with the WB on its DPL and related to the implementation of the Law on Climate Change - will be set up to monitor the achievement of the results of the matrix. The Sub-steering committee will meet twice a year and will be chaired by the MoF, with the MoEP designated as the lead technical ministry. More technical working groups will be set up to monitor the work conducted by the ministries and other entities involved in the four expected results and associated activities. It is envisaged that other institutional partners involved in

---

¹⁷ Source: PNUD adaptation program brief policy note.

supporting Serbia's climate roadmap will be invited as observers, first and foremost the EU, and also (depending on the agenda) UNDP and Swedish Cooperation.

These stakeholders also meet as part of donors' coordination group (currently chaired by Germany and Sweden) looking at environment and energy sectors. The coordination group aims at identifying strategic and technical issues of common interest related to the climate roadmap, with the objective of bringing them up to the political level. Particular attention will be devoted to optimizing synergies between this coordination group and the dialogue conducted with the Serbian authorities in the framework of the joint PPL/DPL steering committee.

▪ **Monitoring and evaluation system for the program**

AFD will monitor the status of the program implementation through supervision missions, participation to the sub-steering committee and tracking results indicators provided in the policy and results matrix. These missions undertaken by AFD will enable the Technical Assistance program to be adjusted according to the needs identified to achieve the expected results. The missions will also contribute to the national dialogue on the climate roadmap and, at the same time, identify the next actions to be promoted through a second public policy loan. Above this, annual reporting from the MoEP is expected.

2.4. Disbursement

The PPL is a single-tranche AFD loan. The loan is made available as the prior action has been completed. The AFD loan is completed by a €500,000 grant to cover TA in charge of supporting the GoS in the achievement of the 4 result indicators presented in the matrix.

The TA grant envelope has already been committed (through a framework service contract managed by AFD).

2.5. Technical assistance

The Technical Assistance directly under the supervision of AFD (€500,000 as a grant) will be mobilized to support counterparts in the implementation of the matrix of activities.

The technical assistance will be involved in supporting the GoS in the achievement of the 4 result indicators presented in the matrix:

- Result n°1: The TA will support the sustainable implementation and re-establishment (mandate, mode of operation, composition, etc.) of the NCCC. It will facilitate the sessions' organization (tools, process, interministerial coordination) planned during the two-year of the program.
- Result n° 2: The TA will support the MoEP in the identification of capacity building measures to support the main institutional stakeholders in the implementation of the Low Carbon Development Strategy. In addition, the TA will, if needed, provide support for drafting certain by-laws.
- Result n° 3: the TA will support the MoEP to strengthen climate adaptation (vulnerability assessment of urban sectors and adaptation priority measures for local) into the sustainable urban development strategy. At local level, it will

contribute to the identification of climate priority needs and projects (climate action plans) on an experimental basis in 2 selected pilot LSGs

- Result n° 4: the TA will support the realization of the feasibility study for the establishment of financial mechanisms to facilitate climate change investments at local level.

Besides this Technical Assistance, the AFD through its initiative “Organizational transformation for Counterparts of Tomorrow” will support the institutional and organizational development of the MoEP. The actions envisaged will not only strengthen operational performance but also contribute to the MoEP's capacity to manage the current program (both on climate and environmental and social aspects).

3. E&S Risks assessment

The direct environmental and social impacts of the program will be limited since the PPL does not aim to finance investments. However, the Adaptation Program could lead to environmental and social risks over time. This is why the programme's matrix integrate the need for elaborating a Strategic Environmental and Social assessment of the Adaptation Program.

The draft low-carbon development strategy has identified the main environmental and economics impacts of its action plan through its Strategic Environmental Impact Assessment (draft from January 2020). Until its adoption, these elements will be updated, with the support of the EU and UNDP.

The capacity building plan for the main ministries involved in the implementation of the climate roadmap will integrate aspects of capacity building at the environmental and social levels.

The program will also focus on better taking into account environmental and social issues in the urban sustainable development strategy. Thus, at the level of the pilot cities, the environmental and social risks linked to the proposed adaptation measures will be assessed. The capacities of local communities to identify these risks and mitigate them will also be strengthened.

SCHEDULE 3A - FINANCING PLAN

Financing Plan	Amount (EUR million)	%
AFD	50,000,000	38
Co-financier - IBRD	82,600,000	62
Total	132,600,000	100

SCHEDULE 3B – MONITORING CHART

AFD – 50 M€ Public Policy Loan (PPL)
→ One trigger for single disbursement (Prior Action): The Borrower has enacted the Law on Climate Change (published in the Borrower's Official Gazette No.26/2021 on March 23, 2021 and entered into force on March 31, 2021) which mandates the preparation and adoption of the Low-Carbon Development Strategy and its Action Plan and the Climate Change Adaptation Program, to establish systems to reduce GHG emissions and support climate adaptation in a cost-effective and economically viable manner
→ One matrix of results indicators with objectives and activities (two-years implementation period) which achievement is a condition for a future Public Policy Loan in the urban sector.
→ AFD grant (€500,000) dedicated to Technical Assistance program
→ Ministry of Environmental Protection (MEP) is the line Ministry for the whole matrix:
- Climate Change Department, including Climate Change Adaptation Unit
- Project Management Department
- Waste Management Department
- Self-Local Government Unit Department
(Start of Y0 = March 31, 2021, i.e. the date on which the Law on Climate Change entered into force)

Objectives and activities		Focal point in the MEP	Other stakeholders involved	Technical Assistance	Baseline	Achieved if	
Results Indicator #1: The National Climate Change Council (NCCC) is re-established and operational							
Objective by the end of Y+1 : The NCCC with strengthened mandate and membership is re-established as defined in the Law on Climate change							
1.1	1.1.1	The NCCC to provide expert opinion and oversight for the implementation of the Law on Climate Change is re-established and operational.	Climate change Department	-	AFD TA activities : (i) Support the definition of roles, procedures, mandate, composition (gender approach), (ii) Provide recommendations on tools for communication, (iii) Provide templates for reporting.	NCCC established in 2014 but not fonctionnal	Council members are appointed by the Government, the Council has adopted its rules of procedures.
	1.1.2	Session n°1 is held.	Climate change Department	-	AFD TA activities : (i) Support the NCCC secretariat to report to the Government, (ii) Enhance technical skills of NCCC members, (iii) Promote interministerial coordination	The NCCC met only one since 2014	The NCCC mandate is approved, a two-year agenda with key documents to be reviewed by end Y+2 is approved by the NCCC. Minutes of meeting are made public (on Website).
	1.1.3	Session n°2 is held (following the 26th session of the Conference of the Parties (COP 26) to the United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC) scheduled to take place in November 2021)	Climate change Department	-			Minutes of meeting are made public (on Website).
Objective by the end of Y+2 : The NCCC holds at least two meetings and is fully operational							
1.2	1.2.1	Session n°3 is held.	Climate change Department	-	AFD TA activities : (i) Support the NCCC secretariat to report to the Government, (ii) Enhance technical skills of NCCC members, (iii) Promote interministerial coordination	The NCCC met only one since 2014	Minutes of meeting are made public (on Website)
	1.2.2	Session n°4 is held.	Climate change Department	-			The draft low carbon development strategy and action plan, and the draft adaptation program are presented to the NCCC members and discussed. Minutes of meeting are made public (on Website).

Objectives and activities		Focal point in the MEP	Other stakeholders involved	Technical Assistance	Baseline	Achieved if	
Results Indicator #2: Relevant by-laws accompanying Law on climate change are drafted and adopted							
Objective by the end of Y+1 : 6 relevant climate change by-laws are adopted							
2.1	2.1.1	6 by-laws needed for the implementation of the Law on climate change are adopted.	Climate change Department	-	AFD TA activities : if needed, support for drafting of certain by-laws will be decided during the TA kick off meeting	No by-laws drafted	6 by-laws are adopted by the GoS
	2.1.2	Following the 26 th session of the Conference of the Parties (COP 26) to the United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC) scheduled to take place in November 2021, the program steering committee specifies whether amendments of the law on climate change and relevant by-laws are needed.	Climate change Department	Focal points in each line ministries	-	The COP 26 hasn't been held.	If required, the program steering committee update the policy loan matrix (activity 2.2.1), which is satisfactory to AFD. Minutes are available.
Objective by the end of Y+2 : Additional climate change by-laws are adopted							
2.2	2.2.1	Pending finalization of the Katowice Rulebook and adoption of the EU Climate Law and finalization of the low carbon development strategy, amendments of the law on climate change and drafting of relevant by-laws may be needed.	Climate change Department	-	AFD TA activities : If needed, support for drafting of certain by-laws will be decided by the steering committee	The COP 26 hasn't been held.	If needed, the amendments of the law on climate change and additional climate change by-laws are adopted by the Government and published in the Official Gazette of the Republic of Serbia
	2.2.2	5 by-laws needed for the implementation of the Law on Climate Change are adopted.	Climate change Department	-	AFD TA activities : if needed, support for drafting of certain by-laws will be decided by the steering committee	No by-laws drafted	5 by-laws are adopted by the GoS
	2.2.3	MRV system for the fulfillment of obligations to UNFCCC is set up.	Climate change Department	-	UNDP TA	On-going	The Government has specified the form, content and time limits for the submission of the biennial reports on the implementation of the low carbon development strategy and action plan (Article 64, draft law on Climate change). IT tools are consistent for the MRV system.
	2.2.4	Identification of capacity building needs in line ministries to implement the by-laws.	Climate change Department	Focal points in each line ministries	AFD TA activities (Y1 and Y2): (i) Capacity building needs assessment for line ministries (both collective and individual: monitoring, IT tools, environmental and social aspects, etc.), (ii) elaboration of capacity building plan.	No identification of capacity building needs	Capacity building plan available (organigram, profiles, training) and ready to be implemented
	2.2.5	The process of updating sectoral strategies is launched in line with contribution to GHG emissions reduction of the low carbon development Strategy. In particular, the draft solid waste management strategy and action plan (2019/2024) is being updated.	Waste Management Department	MEP (Climate change Department)	-	Draft solid waste management strategy and action plan	The solid waste management strategy and action plan is revised and approved

Objectives and activities		Focal point in the MEP	Other stakeholders involved	Technical Assistance	Baseline	Achieved if	
Results Indicator #3: Public policy documents are approved and/or harmonized with the Law on Climate Change							
Objective by the end of Y+1 : Preparation of local climate change action plans and adaptation strategies in accordance with relevant public policy documents started							
3.1	3.1.1	The sustainable urban development Strategy and Action plan are revised in compliance with Articles 14-5 and 15 of the Law on Climate change.	Climate Change Department	MCTI	AFD TA activities at the national level: (i) Urban sector vulnerability impact assessment (including gender approach), (ii) Definition of adaptation priority measures at the local level (including a urban, environmental and social development approach).	<i>The Strategy and Action plan is in the inter- ministerial consultation phase</i>	Urban sector vulnerability impact assessment is achieved and the sustainable urban development Strategy is revised to include a definition of adaptation priority measures at the local level.
	3.1.2	Local self governments are selected (as pilot cities or municipalities) for the preparation of local action plans (mitigation and/or adaptation) in accordance with relevant national policy documents	Climate Change Department	MCTI MEP (Self-Local Government Unit Department)	AFD TA activities at the national level: (i) selection of pilot cities (multi-criteria analysis, call for expression of interest, etc.), (ii) (one of the following activity per city if needed) vulnerability assessment participatory diagnosis (including gender approach) or diagnosis on GHG emission at local level (to prepare a mitigation plan), (iii) development of local adaptation/mitigation plans for selected local self governments (including environmental and social impact assessment), (iv) capacity building for local self governments (including on environmental and social aspects), (v) awareness raising, (vi) (including a transversal gender approach for the previous items), (vii) peer to peer partnership to be developed.	No experimentation	At least 2 local self governments are selected to develop local action plans.
	3.1.3	Pilot cities and municipalities selected for: an assessment of adaptation/mitigation priority needs (participatory diagnosis on climate change risks assessment, adaptation option - if possible including nature based solutions- and plan, capacity assessment), the identification of a pipe of adaptation/mitigation projects.	Climate Change Department	MCTI MOF MinAgri MEP (Self-Local Government Unit Department)		No experimentation	At least 2 local self governments have established an assessment of adaptation/mitigation priority needs and pre-identified priority projects for adaptation/mitigation
	3.1.4	In pilot cities, actions are implemented to ensure awareness raising and stakeholders participation on adaptation to climate change.	Climate Change Department	MCTI MinAgri MEP (Self-Local Government Unit Department)	-	Lack of awareness on climate issues at the cities level	Actions for awareness raising on adaptation and disaster risk reduction are carried out (education, training for new skills).
Objective by the end of Y+2 : The low carbon development strategy (and action plan) and adaptation program are approved							
3.2	3.2.1	The low carbon development strategy and action plan are finalized in compliance with relevant EU climate acquis and GHG emissions reduction commitments taken under the Paris Agreement.	Climate Change Department	MoME (because of NECP)	-	Draft low carbon development strategy and action plan in a phase of consultation	The low carbon development Strategy and Action plan are adopted by the Government and published in the Official Gazette of the Republic of Serbia.
	3.2.2	The Adaptation Program, including an environmental and social strategic assesment, is achieved and submitted to the Cabinet.	Climate Change Adaptation Unit	MinAgri (line ministry in charge of the adaptation program)	-	A draft of the Adaptation Program is on-going	The Adaptation Program is adopted by the Government and published in the Official Gazette of the Republic of Serbia.

Objectives and activities		Focal point in the MEP	Other stakeholders involved	Technical Assistance	Baseline	Achieved if
Result Indicator #4: A feasibility study is carried out to identify financing scheme options for self local government units climate investments						
Objective by the end of Y+1 : Feasibility study to identify financing schemes options for is on-going						
4.1	<p>4.1.1</p> <p>The first part of the feasibility study is conducted on the sample of two pilot cities or municipalities, including:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A diagnosis of municipal finances (including PUCs); weaknesses and strengths; - A diagnosis of the Public Finance Management at the local level (based on the sample of pilot cities). 	Climate Change Department	MEP (Project Management Department) MOF	AFD TA activity: feasibility study (part 1)	No Financing scheme to increase climate investment of self local government units.	The first part of the feasibility study is achieved.
Objective by the end of Y+2 : Feasibility study to identify financing scheme options for SLGUs climate investments is achieved and a dialogue on external contribution of donors to the						
4.2	<p>4.2.1</p> <p>The second part of the feasibility study is conducted on the sample of two pilot cities or municipalities, including:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Proposal of several financing options to increase Self Local Government Unit climate investment <p>A dialogue between the Government and donors is launched on:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Means for the effective implementation of the different options of financing scheme - Donors contribution to the mechanism 	Climate Change Department	MEP (Project Management Department) MOF MCTI Donors	<p>"Public financing is the catalyst of the implementation of the climate strategy – a upgrading and streamlining of these instruments may be required" (draft low carbon development Strategy, p.35).</p> <p>AFD TA activity : feasibility study (part 2)</p>	The first draft of the feasibility study is achieved	The feasibility study is presented to the steering committee members and a first meeting to launch the dialogue with donors is held.

SCHEDULE 4 - CONDITIONS PRECEDENT

The following applies to all documents delivered by the Borrower as a condition precedent:

- if the document which is delivered is not an original but a photocopy, the original Certified photocopy shall be delivered to the Lender;
- the final version of a document which draft was previously sent to, and agreed upon by the Lender, shall not materially differ from the agreed draft;
- documents not previously sent and agreed upon, shall be satisfactory to the Lender.

PART I – CONDITIONS PRECEDENT TO BE SATISFIED ON THE SIGNING DATE

- (a) Delivery by the Borrower to the Lender of a Certified copy of a conclusion of the Government of the Republic of Serbia approving the report from the negotiations with regard to conclusion of this Agreement, approving the borrowing by the Borrower under this Agreement and expressly authorizing Minister of Finance of the Republic of Serbia to execute this Agreement;
- (b) A certificate of the Borrower (signed by authorized signatory) confirming that (i) borrowing the total Facility commitments would not cause any borrowing, guaranteeing or similar limit binding on the Borrower to be exceeded, and (ii) that the public debt loan under this Agreement is within the limits set by the law governing the budget of the Republic of Serbia.

PART II - CONDITIONS PRECEDENT TO THE EFFECTIVENESS OF THE AGREEMENT

- (c) This Agreement has been duly signed by the Lender and the Borrower;
- (d) Delivery by the Borrower to the Lender of the following documents:
  - (i) An original of the legal opinion from the Minister of Justice customary for this type of transaction in form and content satisfactory to the Lender with certified copies (each with an official translation into the language of this Agreement) of all documents to which such legal opinion refers, demonstrating that the Agreement is legally effective and enforceable and, in particular: (i) that the Borrower has met all requirements under its constitutional law and other applicable legal provisions for the valid assumption of all its obligations under this Agreement, (ii) that no official authorisations, consents, licenses, registrations and/or approvals of any governmental authority or agency (including the National Bank of Republic of Serbia) are required or advisable in connection with the execution and performance of this Agreement by the Borrower (including without limitation that all amounts due by the Borrower to the Lender under this Agreement whether as principal or interest, late payment interest, Prepayment Indemnity, incidental costs and expenses or any other sum are freely convertible and transferable), (iii) that choice of French law to govern this Agreement and the submission to arbitration are valid and binding, as well as that arbitration awards against the Borrower will be recognized and enforceable in the Republic of Serbia,

and (iv) that neither the Borrower nor any of its property has any right of immunity from arbitration, suit, execution or other legal process;

- (ii) Evidence of the enactment by the National Assembly of the Republic of Serbia of the law ratifying this Agreement (together with evidence of such law being promulgated by the President of the Republic of Serbia) and published in the Official Gazette of the Republic of Serbia;
- (iii) Confirmation of the Ministry of Finance of the Republic of Serbia that this Agreement has been duly evidenced therewith.

PART III - CONDITIONS PRECEDENT TO THE DRAWDOWN

- (e) This Agreement has become effective upon the satisfaction of the conditions stipulated in the PART II of this Schedule 4 of the Agreement;
- (f) Delivery by the Borrower to the Lender of the evidence of enactment, promulgation, publication in the Official Gazette and entry into force of the Law on Climate Change;
- (g) Delivery by the Borrower to the Lender of a copy of the government conclusion appointing and authorising persons to sign the Drawdown Requests and a certificate of specimen of the signature of each person listed in this conclusion;
- (h) Payment by the Borrower to the Lender of all fees and expenses due and payable under this Agreement.

SCHEDULE 5A - FORM OF DRAWDOWN REQUEST*[on the Borrower's letterhead]*

To: AGENCE FRANÇAISE DE DÉVELOPPEMENT

On: *[date]***Borrower's Name – Credit Facility Agreement n° [●] dated [●]****Drawdown Request n°[●]**

Dear Sirs,

1. We refer to the Credit Facility Agreement n° [●] entered into between the Borrower and the Lender dated [●] (the "**Agreement**"). Capitalised words and expressions used but not defined herein have the meanings given to them in the Agreement.
2. We irrevocably request that the Lender makes a Drawdown available on the following terms:

Amount: EUR [●] or, if less, the Available Credit.

Interest Rate: *[fixed / floating]*Proposed Drawdown Date: *[optional]*

3. The Interest Rate will be determined in accordance with the provisions of Clause 4 (*Interest*) and Clause 5 (*Change to the calculation of interest*) of the Agreement. The Interest Rate applicable to the requested Drawdown will be provided to us in writing and we accept this Interest Rate [(subject to the paragraph below, if applicable)], including when the Interest Rate is determined by reference to a Replacement Benchmark plus any Adjustment Margin as notified by the Lender following the occurrence of a Screen Rate Replacement Event.
4. We confirm that each condition specified in Clause 2.4 (*Conditions precedent*) is satisfied on the date of this Drawdown Request and that no Event of Default is continuing or is likely to occur. We agree to notify the Lender immediately if any of the conditions referred to above is not satisfied on or before the Drawdown Date.
5. The proceeds of this Drawdown should be credited to the following bank account:
  - (a) Name [of the Borrower]: [●]
  - (b) Address [of the Borrower]: [●]
  - (c) IBAN Account Number: [●]
  - (d) SWIFT Number: [●]
  - (e) Bank and bank's address [of the Borrower]: [●]

(f) Correspondent bank and account [●]
number of the Borrower's bank:

6. This Drawdown Request is irrevocable.
7. We have attached to this Drawdown Request all relevant supporting documents specified in Clause 2.4 (*Conditions precedent*) of the Agreement:

[List of supporting documents]

Yours sincerely,

.....

Authorised signatory of Borrower

SCHEDULE 5B - FORM OF CONFIRMATION OF DRAWDOWN AND RATE*[on Agence Française de Développement letterhead]*

To: [the Borrower]

Date: [●]

Ref: Drawdown Request n° [●] dated [●]

Borrower's Name – Credit Facility Agreement n°[●] dated [●]**Drawdown Confirmation n°[●]**

Dear Sirs,

1. We refer to the Credit Facility Agreement n°[●] entered into between the Borrower and the Lender dated [●] (the "**Agreement**"). Capitalised words and expressions used but not defined herein have the meanings given to them in the Agreement.
2. By a Drawdown Request Letter dated [●], the Borrower has requested that the Lender makes available a Drawdown in the amount of EUR [●], pursuant to the terms and conditions of the Agreement.
3. The Drawdown which has been made available according to your Drawdown Request is as follows:
  - Amount: Euros [● *amount in words*] (EUR [●])
  - Applicable interest rate: [● *percentage in words*] ([●]%) per annum [equal to the aggregate of the six-month EURIBOR (equal to [●]%) per annum)¹⁸ and the Margin]¹⁹
  - Drawdown Date: [●]

For fixed-Interest Rate loans only

For information purposes only:

- Rate Setting Date: [●]
- Fixed Reference Rate: [● *percentage in words*] ([●]%) per annum
- Effective global rate (per annum): [● *percentage in words*] ([●]%)
- Index Rate: [● *percentage in words*] ([●]%) per annum
- Index Rate on Rate Setting Date: [● *percentage in words*] ([●]%) per annum

---

[It being specified that the above Interest Rate may vary in accordance with the provisions of clauses 4.1.3(i) (*Floating Interest Rate*) and 5.2 (*Replacement of a Screen Rate*) of the Agreement.]²⁰

Yours sincerely,

.....

Authorised signatory of *Agence Française de Développement*

---

²⁰ Will be deleted in case of fixed Interest Rate.

SCHEDULE 5C - FORM OF RATE CONVERSION REQUEST

[on the Borrower's letterhead]

To: AGENCE FRANÇAISE DE DÉVELOPPEMENT

On: *[date]*

Borrower's Name – Credit Facility Agreement n°[●] dated [●]

Rate Conversion Request n°[●]

Dear Sirs,

1. We refer to the Credit Facility Agreement n°[●] entered into between the Borrower and the Lender dated [●] (the "**Agreement**"). Capitalised words and expressions used but not defined herein have the meanings given to them in the Agreement.
2. Pursuant to Clause 4.1.3 (*Conversion from a floating Interest Rate to a fixed Interest Rate*) of the Agreement, we hereby request that you convert the floating Interest Rate of the Drawdown under the Facility into a fixed Interest Rate in accordance with the terms of the Agreement.
3. This rate conversion request will be deemed null and void if the applicable fixed Interest Rate exceeds [*●percentage in words*] [●%].

Yours sincerely,

.....

Authorised signatory of Borrower

SCHEDULE 5D - FORM OF RATE CONVERSION CONFIRMATION*[on Agence Française de Développement letterhead]*To: *[the Borrower]*

Date: [●]

Re: Rate Conversion Request n° [●] dated [●]

Borrower's Name – Credit Facility Agreement n°[●] dated [●]**Rate Conversion Confirmation n°[●]**

Dear Sirs,

SUBJECT: Conversion from a floating Interest Rate to a fixed Interest Rate

1. We refer to the Credit Facility Agreement n°[●] entered into between the Borrower and the Lender dated [●] (the "**Agreement**"). Capitalised words and expressions used but not defined herein have the meanings given to them in the Agreement.
2. We refer also to your Rate Conversion Request dated [●]. We confirm that the fixed Interest Rate applicable to the Drawdown(s) referred to in your Rate Conversion Request delivered in accordance with Clause 4.1.3 (*Conversion from a floating Interest Rate to a fixed Interest Rate*) of the Agreement is:

[●]% per annum.
3. This fixed Interest Rate, calculated in accordance with Clause 4.1.1 (*Selection of Interest Rate*) will apply to the Drawdown(s) referred in your Rate Conversion Request from [●] (effective date).
4. Further, we notify you that the effective global rate per annum of the Facility is [●]%.

Yours sincerely,

.....

Authorised representative of *Agence Française de Développement*

SCHEDULE 6 - INFORMATION THAT MAY BE PUBLISHED ON THE FRENCH GOVERNMENT WEBSITE AND THE LENDER'S WEBSITE

1. Information regarding the Program

- Number and name in AFD's book;
- Description;
- Operating sector;
- Place of implementation;
- Expected starting date;
- Expected Program Completion Date;
- Status of implementation updated on a semi-annual basis;

2. Information regarding the support provided for the Program

- Kind of support (loan, grant, co-financing, delegated funds);
- Principal amount of the Facility;
- Amount of the Facility which has been drawn down;

3. Other information

- Transaction information notice and/or sheet presenting the transaction attached to this Schedule.

SCHEDULE 7 - NON-EXHAUSTIVE LIST OF ENVIRONMENTAL AND SOCIAL DOCUMENTS WHICH THE BORROWER PERMITS TO BE DISCLOSED IN CONNECTION WITH ES GRIEVANCE MANAGEMENT PROCEDURES

- E&S Scoping Report
- Environmental and Social Impact Assessment (ESIA)
- Environmental and Social Management Plan (ESMP)
- Environmental and Social Management Framework (ESMF)
- Resettlement Action Plan (RAP)
- Resettlement Policy Framework (RPF)
- Strategic Environmental Impact Assessment of the Low Carbon Development Strategy, January 2020
- Monitoring Chart (schedule 3B) including environmental and social engagement
- Limited environmental and social assessment
- Limited environmental and social action plan
- Chapters from the environmental and social monitoring reports

SCHEDULE 8 – COMMUNICATION NOTE OF THE PROGRAM

Borrower	The Republic of Serbia
Line Ministry	Ministry of Environmental Protection
Associated entities (Steering Committee)	All relevant institutions of the Borrower
Financing Data	Amount of the loan: €50 million. Amount of the technical assistance grant: €500,000.
Operation Type	Public Policy Loan (PPL), i.e. AFD equivalent to the World Bank Development Policy Loan (DPL) instrument
Pillar of the Operation and Program Development Objective(s)	This is a <u>parallel financing</u> to the Public Sector Efficiency and Green Recovery Development Policy Loan, to be mobilized by the World Bank (DPL P164575). It supports the Government of Serbia's green recovery agenda (Pillar II) in addition to the primary actions developed with the World Bank. Additional actions are compliant with the accession process of Serbia to EU (Chapter 27) and incorporate the preparation of a policy framework to stimulate the contribution of the Local Government Units to the Environment and Climate Change national agenda.
Prior Action (One trigger for single disbursement)	The Borrower has enacted the Law on Climate Change (published in the Borrower's Official Gazette No. 26/2021 on March 23 2021 and entered into force on March 31 2021) which mandates the preparation and adoption of the Low-Carbon Development Strategy and its Action Plan and the Climate Change Adaptation Program, to establish systems to reduce GHG emissions and support climate adaptation in a cost-effective and economically viable manner
Proposed Result indicators	<p>Result Indicator #1 The National Climate Change Council (NCCC) is re-established and operational.</p> <p>Result Indicator #2 (shared with the WB DPL's matrix): Relevant by-laws accompanying Law on climate change are drafted and adopted.</p> <p>Result Indicator #3: Public policy documents are approved and/or harmonized with the Law on Climate Change.</p> <p>Result Indicator #4: A feasibility study is carried out to identify financing scheme options for local self-government units climate investments</p>

Overview of Climate Change challenges in Serbia

The energy sector remains the biggest source of GHG emissions in Serbia. Combustion of fossil fuels, in particular, are responsible for nearly 80% of GHG emissions. **Serbia is also highly vulnerable to climate change.** The vulnerability is accelerated by economic and social challenges that Serbian society is facing – the aging population, old and unfunctional infrastructure, lack of financial resources and organization ability to cope with climate change.

Key sectors concerned by climate change mitigation and adaptation within the urban context in Serbia are district heating systems, mostly dependent on fossil fuel, that generate the most negative impact on GHG, and urban transportation. Air quality, flood protection, water (shortage and quality), and wastewater management are urban issues that are the most exposed to climate change. All the above-mentioned sectors rely heavily on cities and municipalities and their Public Utility Companies (PUCs) initiatives, while the cost of investment is generally over the financial capacity of the Local Government Units (LGUs) to assume alone those investments.

The building of a legal framework for Climate Change action is underway. The Law on Climate Change has been adopted by the GoS on February 25, 2021 and by the Parliament on March 18, 2021. It entered into force on March 31, 2021. The Law on Climate Change provides the establishment of a system for the GHG emission reduction and efficient adaptation to climate change, fulfilling the obligations to the international community (more precisely to the UNFCCC and the Paris Agreement as the main references) and is in line with Serbia's roadmap accession to the EU. In addition, the Law on Climate Change aims to ensure a legal basis for the adoption of a Low-Carbon Development Strategy and a Program of adaptation to identify the effects of climate change on sectors and systems, and to determine the adaptation measures to the changed climate conditions, thus setting a system for adoption of policies and measures for GHG emission reduction and adaptation to climate change.

However, **a comprehensive national framework for climate change adaptation is still to be developed.** Dedicated actions for reducing vulnerabilities are still sporadic. To date, adaptation has occurred mainly ad-hoc, on a project basis. The majority of sectorial strategic and regulatory documents adopted during the previous two decades contain only indirect and fragmentary references that relate to climate change adaptation. Climate change related policy making, legislation and implementation responsibility is split to a number of sectorial ministries, with the Ministry of Environmental Protection as the key institution. The capacity of most ministries and local governments to integrate adaptation into policies and strategies needs to be strengthened.

The government's roadmap is strategically oriented **toward accelerating the EU integration process**, since the adoption of a negotiation position by the government

in January 2020 and its submission to the European Commission, particularly Chapter 27 discussions on Environment and Climate Change.

Brief description of the Cities and Climate Change program in Serbia

The proposed Cities and Climate Change program in Serbia is a **Public Policy Loan (PPL)** implemented as a parallel financing of the Public Sector Efficiency and Green Recovery DPL of the World Bank (P164575). Its amount is €50.5 Million comprising a €50 million loan and a 500K€ grant from AFD dedicated to Technical Assistance.

The program is based on **one prior action** (the Law on Climate Change enters into force) and **four expected results**, to be achieved by application of the law over the implementation period of the program : **(i) the NCCC is re-established and operational, (ii) Relevant by-laws accompanying Law on climate change are drafted and adopted (iii) Public policy documents are approved and/or harmonized with the Law on Climate Change (iv) A feasibility study is carried out to identify financing scheme options for local self-government unit's climate investments.** Rationale of the program matrix is built on the links between Prior action and Result Indicators.

By choosing the entry into force of the Law on Climate Change as the prior action of the matrix, this program directly echoes the renewed desire of the GoS to converge on the European Community acquis and to initiate a virtuous energy and ecological transition that is compatible with economic growth and supporting employment (diversification of the economic model, strengthening of the region's economic attractiveness). The program has **a structuring contribution to Serbia's low-carbon trajectory** through its action to unlock the adoption and implementation of the Law on Climate Change, a prerequisite for all the resulting change levers to be effective: mobilization of public actors, monitoring of GHG emissions and preparation of reports, alignment of sector strategies with the objectives of the Low Carbon Development Strategy (energy sectors but also potentially waste), mobilization of climate finance, etc.

The program matrix covers both mitigation and adaptation challenges to climate change, through the **adoption of the climate change adaptation program and the provision of measures for the urban sector.** By contributing to the integration of climate vulnerability assessment and adaptation measures into the revision of the National Sustainable Urban Development Strategy and by supporting **the identification of priority needs and projects (adaptation and / or mitigation action plan) in 2 pilot cities/municipalities**, the program will contribute to strengthen urban resilience, in particular in terms of Disaster Risk Reduction. It will contribute to improve quality of environment and a rational use of natural resources at local level, in particular through nature-based solutions (reduction of pollution, development of green spaces in urban areas). By carrying out a feasibility study on municipal finance, the program will identify several financing options to increase Self Local Government Unit climate investments and therefore support the **development of an institutional and financial framework for investments by local authorities**

Several measures proposed under the program should help improve climate change (mitigation and adaptation) governance in Serbia, by formalizing a legislative framework, promoting the exchange of information and the coordination between public institutions, supporting **the operationalization of the NCCC** and **strengthening the capacities of** stakeholders in terms climate change planning, implementation as well as environmental and social aspects. In addition, by assessing financial mechanism for local self-governments, the program should promote their access to financial resources to facilitate climate investments.

The program will also contribute to better **gender equality** through the composition of the NCCC and the capacity building plan for the main ministries involved (gender approach). Likewise, at the level of the pilot cities/municipalities, vulnerability assessments (if needed), awareness campaigns on climate change and training will be conducted using a gender approach. The achievement of the program's results indicators will be a condition for a new AFD's PPL focusing on urban climate and environmental issues. The rationale of this potential second PPL would be to contribute to regular financing and monitoring of Serbian cities/municipalities climate mitigation and adaptation action plan, with an enhanced focus on urban sector and municipal level.

AFD UGOVOR BR. CRS 1020 01 Y

UGOVOR O KREDITU

potpisan dana 10. maja 2021. godine

između

FRANCUSKE AGENCIJE ZA RAZVOJ

kao Zajmodavca

i

REPUBLIKE SRBIJE

kao Zajmoprimca

SADRŽAJ

1.	DEFINICIJE I TUMAČENJA .....
1.1	Definicije .....
1.2	Tumačenja .....
2.	KREDIT, SVRHA I USLOVI KORIŠĆENJA.....
2.1	Kredit .....
2.2	Svrha .....
2.3	Monitoring .....
2.4	Preduslovi .....
3.	POVLAČENJE SREDSTAVA .....
3.1	Iznosi povlačenja.....
3.2	Zahtev za povlačenje sredstava .....
3.3	Završetak plaćanja .....
3.4	Metode isplate.....
4.	KAMATA.....
4.1	Kamatna stopa .....
4.2	Obračun i plaćanje kamate.....
4.3	Kašnjenje u plaćanju i zatezna kamata .....
4.4	Komunikacija kamatnih stopa.....
4.5	Efektivna globalna stopa (<i>Taux Effectif Global</i>) .....
5.	PROMENA OBRAČUNA KAMATE .....
5.1	Poremećaj tržišta .....
5.2	Zamena prikaza referentne stope.....
6.	NAKNADE .....
6.1	Naknada za angažovanje sredstava.....
6.2	Pristupna naknada .....
7.	OTPLATA .....
8.	PREVREMENA OTPLATA I OTKAZIVANJE .....
8.1	Dobrovoljna prevremena otplata .....
8.2	Obavezna prevremena otplata .....
8.3	Otkazivanje od strane Zajmoprimca .....
8.4	Otkazivanje od strane Zajmodavca .....
8.5	Ograničenja.....
9.	OBAVEZE DODATNIH PLAĆANJA.....
9.1	Troškovi i rashodi .....
9.2	Naknada za otkazivanje .....
9.3	Naknada za prevremenu otplatu .....
9.4	Porezi i dažbine.....
9.5	Dodatni troškovi .....
9.6	Naknada za valutu .....
9.7	Rokovi.....
10.	IZJAVE I GARANCIJE .....
10.1	Nadležnosti i odobrenja.....
10.2	Validnost i prihvatljivost dokaza.....
10.3	Obaveze .....
10.4	Nema podnošenja niti taksenih marki.....
10.5	Transfer sredstava .....

10.6	Nesukobljavanje sa drugim obavezama .....
10.7	Merodavno pravo i izvršenje.....
10.8	Nema neizvršenja obaveza .....
10.9	Nema obmanjujućih informacija .....
10.10	Rangiranje po principu Pari passu.....
10.11	Poreklo sredstava, koruptivne radnje, prevare i nelojalna konkurencija.....
10.12	Nema materijalnih negativnih efekata.....
10.13	Nema imuniteta.....
11.	OBAVEZE .....
11.1	Poštovanje zakona, propisa i obaveza .....
11.2	Odobrenja .....
11.3	Implementacija i održavanje Programa .....
11.4	Odgovornost u oblasti životne sredine i socijalnih pitanja .....
11.5	Dodatno finansiranje .....
11.6	Rangiranje po principu pari passu .....
11.7	Kontrole .....
11.8	Evaluacija programa .....
11.9	Implementacija programa.....
11.10	Poreklo sredstava, bez koruptivnih radnji, prevara i nelokalne konkurencije.....
11.11	Tabela praćenja rezultata.....
11.12	Međuministarski Upravni odbor .....
12.	OBAVEZE INFORMISANJA .....
12.1	Finansijske informacije.....
12.2	Implementacija Programa .....
12.3	Izveštaj o napretku.....
12.4	Sufinansiranje .....
12.5	Dodatne informacije .....
13.	SLUČAJ NEIZVRŠENJA OBAVEZA .....
13.1	Slučaj neizvršenja obaveza .....
13.2	Ubrzanje .....
13.3	Obaveštenje o slučaju neizvršenja obaveza .....
14.	ADMINISTRACIJA KREDITA .....
14.1	Plaćanja .....
14.2	Poravnanje.....
14.3	Radni dani.....
14.4	Valuta plaćanja .....
14.5	Konvencija o brojanju dana .....
14.6	Mesto plaćanja .....
14.7	Prekid rada platnog sistema .....
15.	RAZNO .....
15.1	Jezik .....
15.2	Potvrde i odluke .....
15.3	Parcijalna invalidnost .....
15.4	Bez odricanja .....
15.5	Ustupanje.....
15.6	Pravno dejstvo .....
15.7	Celokupan ugovor .....
15.8	Izmene i dopune.....
15.9	Poverljivost – Obelodanjivanje informacija .....
15.10	Ograničenja.....
15.11	Promenjene okolnosti.....

16.	OBAVEŠTENJA .....
16.1	U pisanoj formi i adrese.....
16.2	Isporuka.....
16.3	Elektronska komunikacija.....
17.	MERODAVNO PRAVO, IZVRŠENJE I ODABIR PREBIVALIŠTA.....
17.1	Merodavno pravo .....
17.2	Arbitraža .....
17.3	Uručenje .....
18.	TRAJANJE .....
	PRILOG 1A - DEFINICIJE.....
	PRILOG 1B - TUMAČENJE .....
	PRILOG 2 – OPIS PRGRAMA .....
	PRILOG 3A – PLAN FINANSIRANJA .....
	PRILOG 3B – TABELA PRAĆENJA REZULTATA .....
	PRILOG 4 - PREDUSLOVI.....
	PRILOG 5A – OBRAZAC ZAHTEVA ZA PLAĆANJE .....
	PRILOG 5B – OBRAZAC POTVRDE POVLAČENJA SREDSTAVA I STOPE.....
	PRILOG 5C – OBRAZAC ZAHTEVA ZA KONVERZIJU STOPE .....
	PRILOG 5D – OBRAZAC POTVRDE KONVERZIJE STOPE .....
	PRILOG 6 – INFORMACIJE KOJE MOGU BITI OBJAVLJENE NA VEB STRANICI FRANCUSKE VLADE I NA VEB STRANICI ZAJMODAVCA.....
	PRILOG 7 – NEISCRPNA LISTA EKOLOŠKIH I SOCIJALNIH DOKUMENATA ZA KOJE ZAJMOPRIMAC DOZVOLJAVA DA BUDU OBJAVLJENI U VEZI SA POSTUPCIMA UPRAVLJANJA PRITUŽBAMA KOJE SE ODOSE NA ŽIVOTNU SREDINU I SOCIJALNA PITANJA.....
	PRILOG 8 – NAPOMENA U VEZI SA KOMUNIKACIJOM NA PROGRAMU .....

UGOVOR O KREDITU

IZMEĐU:

- (1) Republike Srbije, koju predstavlja Vlada Republike Srbije, preko ministra finansija, gospodina Siniše Malog, koji je propisno ovlašćen da potpiše ovaj ugovor

(„Republika Srbija” ili „Zajmoprimac”);

I

- (2) **FRANCUSKE AGENCIJE ZA RAZVOJ**, francuske javne institucije koja radi u skladu sa zakonom Francuske, sa sedištem na adresi 5, Rue Roland Barthes, 75598 Paris Cedex 12, Francuska, registrovane u Registru trgovine i preduzeća pod brojem 775 665 599, koju zastupa gospođa Cécile Couprie, u svojstvu Regionalnog direktora za Evroaziju, koji je propisno ovlašćen za potpisivanje ovog ugovora,

(„AFD” ili „Zajmodavac”);

(u daljem tekstu: „**Strane**” i pojedinačno „**Strana**”);

PRI ČEMU:

- (A) Zajmoprimac namerava da implementira program koji se sastoji od zajma za javnu politiku „Urbane sredine otporne na klimatske promene” („**Program**”), koji se zasniva na ispunjavanju jedne prethodne akcije (stupanje na snagu Zakona o klimatskim promenama) i podršci u implementaciji aktivnosti, kako je dalje opisano u Prilogu 2 (**Opis Programa**).
- (B) Zajmoprimac je zatražio da Zajmodavac stavi na raspolaganje kredit za potrebe podrške Programa.
- (C) IBRD, kao sufinansijer namerava da obezbedi paralelno finansiranje Programa do iznosa do osamdeset i dva miliona i šest stotina evra (EUR 82.600.000).
- (D) U skladu sa rezolucijom br. C20210137 Komiteta za strane države (*Comité des Etats Etrangers*) AFD-a od 7. aprila 2021. godine, Zajmodavac se saglasio da će Zajmoprimcu staviti na raspolaganje kreditna sredstva u skladu sa uslovima i odredbama ovog ugovora.

STRANE SU SE STOGA DOGOVORILE SLEDEĆE:

1. DEFINICIJE I TUMAČENJA

1.1 Definicije

Reči i izrazi napisani velikim slovom koji se koriste u ovom ugovoru (uključujući one koji se pojavljuju u prethodnim uvodnim napomenama i Prilozima) imaće značenje dato im u Prilogu 1A (Definicije), osim ako ovim ugovorom nije drugačije predviđeno.

1.2 Tumačenja

Reči i izrazi korišćeni u ovom ugovoru tumačiće se u skladu sa odredbama Priloga 1B (*TUMAČENJE*), osim ako se ne odluči drugačije.

2. KREDIT, SVRHA I USLOVI KORIŠĆENJA

2.1 Kredit

U skladu sa uslovima ovog ugovora, Zajmodavac će staviti na raspolaganje Zajmoprimcu Kreditna sredstva u maksimalnom ukupnom iznosu do pedeset miliona evra (EUR 50.000.000).

2.2 Svrha

Svrha ovog Kredita je finansiranje budžeta Zajmoprimca radi podrške Programa kako je opisano u Prilogu 2 (Opis Programa) i Planom finansiranja datim u Prilogu 3A (*Plan Finansiranja*) i Tabeli za praćenje rezultata datom u Prilogu 3B (*Tabela za praćenje rezultata*).

2.3 Odsustvo obaveza

Zajmodavac neće snositi odgovornost za korišćenje bilo kog pozajmljenog iznosa koji nije u skladu sa odredbama ovog ugovora.

2.4 Preduslovi

- (a) Najkasnije do Datuma potpisivanja, Zajmoprimac će Zajmodavcu obezbediti sva dokumenta navedena u Delu I Priloga 4 (*Preduslovi*).
- (b) Zahtev za povlačenje sredstava ne može se dostaviti Zajmodavcu osim:
  - (i) Zajmodavac je primio sva dokumenta navedena u Delovima II i III Priloga 4 (Preduslovi), i obavestio Zajmoprimca da su ta dokumenta u formi i sadržaju koji zadovoljavaju Zajmoprimca;
  - (ii) na datum Zahteva za povlačenje sredstava i na predloženi Datum povlačenja sredstava za predloženo povlačenje, nije došlo do Prekida rada platnog sistema i da su ispunjeni uslovi definisani u ovom ugovoru, uključujući i sledeće:
    - (1) ne nastavlja se ni jedan Događaj neizvršenja obaveza niti bi mogao da proistekne iz predloženog Povlačenja;

- (2) Zahtev za povlačenje sredstava je sačinjen u skladu sa odredbama člana 3.2 (Zahtev za povlačenje sredstava);
- (3) Svaka izjava koju je Zajmoprimac dao u skladu sa članom 10. (IZJAVE I GARANCIJE) je tačna.

3. POVLAČENJE SREDSTAVA

3.1 Iznosi povlačenja

Kreditna sredstva biće na raspolaganju Zajmoprimcu tokom Perioda raspoloživosti za korišćenje u jednoj tranši.

Iznos u predloženom Zahtevu za povlačenje sredstava biće jednak raspoloživom iznosu kredita.

3.2 Zahtev za povlačenje sredstava

Pod uslovom da su ispunjeni uslovi definisani u članu 2.4 (*Preduslovi*), Zajmoprimac može povući Kreditna sredstva slanjem uredno popunjenog Zahteva za povlačenje sredstava Zajmodavcu. Svaki zahtev za povlačenje biće dostavljen od strane Zajmoprimca na kancelariju direktora AFD-a, na adresu navedenu u članu 16.1 (*U pisanoj formi i adrese*).

Svaki zahtev za povlačenje sredstava je neopoziv i smatraće se da je valjano popunjen ukoliko:

- (a) zahtev za povlačenje sredstava je u suštini u formi definisanoj u Prilogu 5A (*Obrazac zahteva za plaćanje*);
- (b) Zajmodavac će Zahtev za povlačenje sredstava primiti najkasnije petnaest (15) Radnih dana pre Roka za povlačenje;
- (c) predloženi Datum povlačenja sredstava je radni dan koji pada tokom Perioda raspoloživosti;
- (d) iznos Povlačenja sredstava u skladu je sa članom 3.1 (*Iznosi povlačenja*); i
- (e) sva dokumenta navedena u Delu II i III Priloga 4 (*Preduslovi*), za potrebe Povlačenja sredstava priloženi su uz Zahtev za povlačenje sredstava, u skladu sa gore pomenutim Prilogom i zahtevima navedenim u članu 3.4 (*Metode isplate*), i u formi i sadržine zadovoljavajuće za Zajmodavca.

3.3 Završetak plaćanja

U skladu sa članom 14.7 (*Prekid rada platnog sistema*), ako su ispunjeni svi uslovi navedeni u članu 2.4(b) (*Preduslovi*) ovog ugovora, Zajmodavac će staviti Zajmoprimcu na raspolaganje tražena sredstva najkasnije do Datuma povlačenja sredstava.

Zajmodavac će Zajmoprimcu obezbediti pismo o povlačenju sredstava suštinski u formi definisanoj u Prilogu 5B (*OBRAZAC POTVRDE POVLAČENJA SREDSTAVA I STOPE*).

3.4 Metode isplate

Sredstva koja se povlače biće plaćena na račun Zajmoprimca ili bilo koji drugi račun čije detalje će Zajmoprimac dostaviti Zajmodavcu.

4. **KAMATA**

4.1 Kamatna stopa

4.1.1 Odabir kamatne stope

Zajmoprimac može odabrati fiksnu Kamatnu stopu ili varijabilnu Kamatnu stopu za Kredit, koja će se primenjivati na iznos definisan u Zahtevu za povlačenje sredstava, navodeći izabranu Kamatnu stopu tj. fiksnu ili varijabilnu u Zahtevu za povlačenje sredstava koji se dostavlja Zajmodavcu suštinski u formi i sadržaja datih u Prilogu 5A (*Obrazac zahteva za povlačenje sredstava*), pod sledećim uslovima:

(i) Varijabilna kamatna stopa

Zajmoprimac može odabrati varijabilnu Kamatnu stopu, koja će biti procentualna godišnja stopa, koja je zbir:

- šestomesečnog EURIBOR-a, ili, zavisno od slučaja, zamenske kamate uvećane za bilo koju Maržu za prilagođavanje, utvrđene u skladu sa odredbama člana 5. (*IZMENA OBRAČUNA KAMATE*) Ugovora; i
- Marže.

Ne dovodeći u pitanje gore navedeno, ako je prvi Kamatni period kraći od sto trideset i pet (135) dana, primenjivi EURIBOR će biti:

- jednomesečni EURIBOR ili, zavisno od slučaja, Zamenska kamata uvećana za bilo koju Maržu za prilagođavanje, utvrđenu u skladu sa odredbama člana 5. (*IZMENA OBRAČUNA KAMATE*) Ugovora, ukoliko je prvi Kamatni period kraći od šezdeset (60) dana; ili
- tromesečni EURIBOR ili, zavisno od slučaja, Zamenska kamata uvećana za bilo koju Maržu za prilagođavanje, utvrđenu u skladu sa odredbama člana 5. (*IZMENA OBRAČUNA KAMATE*) Ugovora, ukoliko je prvi Kamatni period između šezdeset (60) i sto trideset pet (135) dana.

(ii) Fiksna kamatna stopa

Zajmoprimac može odabrati fiksnu Kamatnu stopu za takvo zahtevano povlačenje. Fiksna Kamatna stopa predstavlja Fiksnu referentnu stopu uvećanu ili umanjenu za svaku fluktuaciju

Indeksne stope od Datuma potpisivanja do relevantnog Datuma utvrđivanja stope.

Zajmoprimac može u Zahtevu za povlačenje da navede maksimalan iznos za fiksnu kamatnu stopu. Ako fiksna kamatna stopa, izračunata na datum utvrđivanja stope, premašuje maksimalni iznos za fiksnu kamatnu stopu navedenu u odgovarajućem Zahtevu za povlačenje, takav Zahtev za povlačenje će se poništiti, a iznos povlačenja naveden u otkazanom Zahtevu za povlačenje pripisaće se na Raspoloživi iznos kredita.

4.1.2 Minimalna kamatna stopa

Kamatna stopa utvrđena u skladu sa članom 4.1.1 (*Odabir kamatne stope*), bez obzira na izabranu opciju, neće biti manja od jedne četvrtine procenta (0,25%) na godišnjem nivou, bez obzira na bilo kakav pad Kamatne stope.

4.1.3 Konverzija varijabilne Kamatne stope u fiksnu Kamatnu stopu

Varijabilna kamatna stopa koja se primenjuje na Povlačenje sredstava, u zavisnosti od slučaja, biće konvertovana u fiksnu kamatnu stopu u skladu sa dole navedenim uslovima:

(i) Konverzija stope na zahtev Zajmoprimca

U bilo kom trenutku, Zajmoprimac može zatražiti od Zajmodavca Konverziju varijabilne Kamatne stope koja se primenjuje na Povlačenje sredstava u fiksnu Kamatnu stopu.

U tom smislu, Zajmoprimac će Zajmodavcu poslati Zahtev za konverziju stope suštinski u formi navedenoj u Prilogu 5C (*obrazac zahteva za konverziju stope*). Zajmoprimac može u Pismu o konverziji stope navesti maksimalni iznos za fiksnu Kamatnu stopu. Ako fiksna Kamatna stopa, izračunata na datum određivanja stope, premašuje maksimalni iznos fiksne Kamatne stope naveden od strane Zajmoprimca u Zahtevu za konverziju stope, takav Zahtev za konverziju stope automatski će biti poništen.

Fiksna kamatna stopa stupiće na snagu dva (2) Radna dana nakon Datuma utvrđivanja stope.

(ii) Procedura konverzije stope

Fiksna kamatna stopa koja se primenjuje na Povlačenje sredstava utvrđuje se u skladu sa članom 4.1.1(ii) (*Fiksna kamatna stopa*) na Datum utvrđivanja kamate navedenim pod tačkom (i) gore.

Zajmodavac će poslati Zajmoprimcu pismo potvrde o Konverziji stope suštinski u formi datoj u Prilogu 5D (*OBRAZAC POTVRDE KONVERZIJE STOPE*).

Konverzija stope je konačna i vrši se bez troškova.

4.2 Obračun i plaćanje kamata

Zajmoprimac će platiti obračunate kamate na Povlačenje sredstava na svaki Datum plaćanja.

Iznos kamate koju je Zajmoprimac u obavezi da plati na relevantan Datum isplate i za odgovarajući Kamatni period biće jednak zbiru bilo koje kamate koju Zajmoprimac duguje na iznos Stanja duga glavnice za Povlačenje sredstava. Kamata koju duguje Zajmoprimac za Povlačenje sredstava obračunava se na osnovu:

- (i) Stanje duga glavnice koju Zajmoprimac duguje u vezi sa Povlačenjem sredstava na dan koji neposredno prethodi Datumu plaćanja ili, u slučaju prvog Kamatnog perioda, na odgovarajući Datum povlačenja sredstava;
- (ii) tačnog broja dana koji su obračunati tokom relevantnog Kamatnog perioda uzimajući za osnovu godinu u trajanju od trista šezdeset (360) dana; i
- (iii) primenjive kamatne stope utvrđene u skladu sa odredbama člana 4.1 (*Kamatna stopa*).

4.3 Kašnjenje u plaćanju i zatezna kamata

- (a) Kašnjenje u plaćanju i zatezna kamata na sve dospеле i neplaćene iznose (osim kamata)

Ako Zajmoprimac ne plati bilo koji iznos koji je dospelo prema ovom ugovoru, (bilo da se radi o plaćanju glavnice, naknadi za prevremenu otplatu, bilo kakvim naknadama ili usputnim troškovima bilo koje vrste, osim za neplaćene dospеле kamate) na dan dospeća, kamata će se obračunati na dospeli a neplaćeni iznos, u meri u kojoj to zakon dozvoljava, od datuma dospeća do datuma stvarne isplate (i pre i posle arbitražne odluke, ako postoji) po kamatnoj stopi koja se primenjuje na tekući kamatni period (zatezne kamate) uvećan za tri i po procenta (3,5%) (zatezna kamata). Nije potrebno nikakvo formalno prethodno obaveštenje od strane Zajmodavca.

- (b) Kašnjenje u plaćanju i zatezna kamata na neplaćene dospеле kamate

Na kamate koje su dospеле a nisu namirene, obračunava se kamata, u meri dopuštеноj zakonom, po Kamatnoj stopi koja se primenjuje u tekućem Kamatnom periodu (zatezna kamata), uvećanoj za tri i po procenta (3,5%) (zatezna kamata), u meri u kojoj je takva Kamata dospela i plativa najmanje jednu (1) godinu. Nije potrebno nikakvo formalno prethodno obaveštenje od strane Zajmodavca.

Zajmoprimac će platiti sve zaostale kamate prema ovom članu 4.3 (*Kašnjenje u plaćanju i zatezna kamata*) odmah na zahtev Zajmodavca ili na svaki Datum isplate koji sledi nakon datuma dospeća za neizmireno plaćanje.

- (c) Prijem bilo koje kamate za kašnjenje u plaćanju ili zatezne kamate od strane Zajmodavca ne podrazumeva odobrenje bilo kakvog produženja plaćanja Zajmoprimcu, niti predstavlja odricanje bilo kog prava Zajmodavca iz ovog ugovora.

4.4 Komunikacija kamatnih stopa

Zajmodavac će odmah obavestiti Zajmoprimca o određivanju svake kamatne stope u skladu sa ovim ugovorom.

4.5 Efektivna globalna stopa (*Taux Effectif Global*)

U skladu sa članovima L. 314-1 - L.314-5 i R.314-1 i dalje francuskog zakona o potrošačima i L. 313-4 francuskog monetarnog i finansijskog zakonika, Zajmodavac obaveštava Zajmoprimca, a Zajmoprimac prihvata da se efektivna globalna stopa (*taux effectif global*) koja se primenjuje na Kredit može utvrđivati po godišnjoj stopi od nula zarez osamdeset četiri procenata (0,84%) na osnovu kalendarske godine od trista šezdeset pet (365) dana i šestomesečnog (6) Kamatnog perioda, pod sledećim uslovima:

- (a) gore navedena stopa je data samo u informativne svrhe;
- (b) gornja stopa obračunava se na osnovu:
  - (i) povlačenja Kredita je potpuno na datum potpisivanja;
  - (ii) nijedno povlačenje stavljeno na raspolaganje Zajmoprimcu neće podrazumevati kamatu na varijabilnu stopu; i
  - (iii) fiksna stopa za vreme trajanja Kredita treba da bude jednaka nula zarez sedamdeset devet procenata (0,79%);
- (c) gore navedena stopa uzima u obzir naknade i troškove koje Zajmoprimac plaća prema ovom ugovoru, pod pretpostavkom da će takve naknade i troškovi ostati fiksni i primenjivaće se do isteka roka važenja ovog ugovora.

5. **IZMENA OBRAČUNA KAMATE**

5.1 Poremećaj tržišta

- (a) Ako poremećaj tržišta utiče na međubankarsko tržište u evrozoni i nemoguće je:
  - (i) utvrditi Kamatnu stopu za potrebe fiksne Kamatne stope koja se primenjuje na povlačenje sredstava; ili
  - (ii) utvrditi primenjivi EURIBOR za varijabilnu kamatnu stopu, za relevantni Kamatni period;

Zajmodavac će o tome obavestiti Zajmoprimca.

- (b) Po nastupu gore navedenog događaja opisanog u tački (a), primenjiva Kamatna stopa, u zavisnosti od slučaja, za Povlačenje sredstava ili za odgovarajući Kamatni period biće zbir:
- (i) Marže; i
  - (ii) procentualne stope na godišnjem nivou koja odgovara troškovima Zajmodavca za finansiranje Povlačenja sredstava iz bilo kog izvora koji može razumno odabrati. Zajmoprimac će o takvoj stopi biti obavešten što je pre moguće i, u svakom slučaju, pre (1) prvog Datuma plaćanja za kamate po osnovu Povlačenja sredstava za fiksnu Kamatnu stopu ili (2) Datuma plaćanja za kamate po osnovu tog Kamatnog perioda za varijabilnu Kamatnu stopu.

5.2 Zamena Prikaza referentne stope

5.2.1 Definicije

„**Relevantno telo za imenovanje**” označava bilo koju centralnu banku, regulatora, nadzorni organ ili radnu grupu ili odbor koji finansira ili kojim predsedava ili je konstituisano na zahtev bilo kog od njih.

„**Događaj zamene prikaza Referentne stope**” označava bilo koji od narednih događaja ili niza događaja:

- (a) bitno su se promenili definicija, metodologija, formula ili način utvrđivanja Prikaza referentne stope;
- (b) donesen je zakon ili propis kojim se zabranjuje upotreba Prikaza referentne stope, uz preciziranje, kako bi se izbegla sumnja, da nastup ovog događaja neće predstavljati događaj obavezne prevremene otplate;
- (c) administrator Prikaza referentne stope ili njegov supervizor javno objavljuje:
  - (i) da je prestao ili će prestati da pruža Prikaz referentne stope trajno ili na neodređeno vreme, i u to vreme nijedan naslednik administratora nije javno nominovan da nastavi da obezbeđuje Prikaz referentne stope;
  - (ii) da je Prikaz referentne stope prestao ili će prestati da se objavljuje trajno ili na neodređeno vreme; ili
  - (iii) da se Prikaz referentne stope više neće koristiti (bilo sada ili u budućnosti);
- (d) javno se objavljuje informacija o bankrotu administratora Prikaza referentne stope ili drugom postupku nesolventnosti koji se protiv njega vodi, a u to vreme nijedan naslednik administratora nije javno nominovan da nastavi da obezbeđuje Prikaz referentne stope; ili
- (e) po mišljenju Zajmodavca, Prikaz referentne stope je prestao da se koristi u nizu uporedivih finansijskih transakcija.

„**Prikaz referentne stope**” označava EURIBOR, ili sledeće zamene za ovu stopu Zamenskom stopom.

„**Datum zamene Prikaza referentne stope**” označava:

- u vezi sa gore navedenim događajima u tačkama a), d) i e) definicije Događaja zamene Prikaza referentne stope, datum na koji Zajmodavac ima saznanja o nastanku takvog događaja; i
  - u vezi sa gore navedenim događajima u tač. b) i c) definicije Događaja zamene Prikaza referentne stope, datum nakon kojeg će upotreba Prikaza referentne stope biti zabranjena ili datum kada će administrator Prikaza referentne stope trajno ili na neodređeno vreme prestati da pruža Prikaz referentne stope ili datum nakon kojeg se Prikaz referentne stope više ne može koristiti.
- 5.2.2 Svaka strana prihvata i saglasna je u korist druge Strane, da ukoliko dođe do Događaja zamene Prikaza referentne stope i u cilju očuvanja ekonomske ravnoteže Ugovora, Zajmodavac može zameniti Prikaz referentne stope drugom stopom („**Zamenska stopa**”) koja može uključiti Maržu za prilagođavanje kako bi se izbegao bilo kakav prenos ekonomske vrednosti između Strana (ako ih ima) („**Marža za prilagođavanje**”) i Zajmodavac će utvrditi datum od kada će Zamenska stopa i, ukoliko postoji, Marža za prilagođavanje zameniti Prikaz referentne stope i sve druge izmene i dopune Ugovora potrebne kao rezultat zamene Prikaza referentne stope Zamenskom stopom.
- 5.2.3 Određivanje Zamenske stope i neophodne izmene i dopune biće donete u dobroj nameri i uzimajući u obzir (i) preporuke bilo kog Relevantnog tela za imenovanje; ili (ii) preporuke administratora Prikaza referentne stope; ili (iii) sektorsko rešenje koje preporučuju profesionalna udruženja u bankarskom sektoru; ili (iv) tržišnu praksu primenjenu u nizu uporedivih finansijskih transakcija na datum zamene.
- 5.2.4 U slučaju zamene Prikaza referentne stope, Zajmodavac će odmah obavestiti Zajmoprimca o uslovima zamene Prikaza referentne stope Zamenskom stopom, koja će biti primenjiva na Kamatni period počevši od najmanje dva Radna dana nakon Datuma zamene Prikaza referentne stope.
- 5.2.5 Odredbe člana 5.2 (*Događaj zamene prikaza Referentne stope*) imaće prednost nad odredbama člana 5.1 (*Poremećaj tržišta*).

6. NAKNADE

6.1 Naknada na nepovučena sredstva

Sto osamdeset (180) kalendarskih dana nakon Datuma potpisivanja pa nadalje, Zajmoprimac će Zajmodavcu platiti naknadu na nepovučena

sredstva u iznosu od jedne četvrtine procenta (0,25%) na godišnjem nivou.

Naknada na nepovučena sredstva biće obračunata po gore navedenoj stopi na iznos raspoloživog Kredita proporcionalno stvarnom broju proteklih dana, uvećana za iznos Povlačenja sredstva koje će Zajmodavac staviti na raspolaganje, u skladu sa tekućim Zahtevom za povlačenje sredstava.

Prva naknada na nepovučena sredstva biće obračunata za period od (i) dana koji pada šezdeset (60) kalendarskih dana nakon Datuma potpisivanja (ne uključujući taj dan) do (ii) neposredno posle Datuma plaćanja (uključujući i taj datum). Naknadne naknade na nepovučena sredstva biće obračunate za period koji počinje na dan neposredno nakon Datuma plaćanja (uključujući i taj datum) i završava se sledećim Datumom plaćanja (uključujući i taj datum).

Obračunata naknada na nepovučena sredstva biće plativa (i) svakog Datuma plaćanja tokom Perioda raspoloživosti; (ii) na Datum plaćanja nakon poslednjeg dana Perioda za povlačenje sredstava; i (iii) u slučaju da je Raspoloživi kredit otkazan u potpunosti, na Datum plaćanja nakon datuma stupanja na snagu tog otkazivanja.

6.2 Pristupna naknada

Najkasnije sto osamdeset (180) kalendarskih dana nakon Datuma potpisivanja i pre Povlačenja sredstava, Zajmoprimac će Zajmodavcu platiti pristupnu naknadu u iznosu od jedne četvrtine procenta (0,25%) obračunatu na maksimalni iznos Kredita.

7. **OTPLATA**

Nakon isteka Grejs perioda, Zajmoprimac će Zajmodavcu otplatiti glavnici Kredita u osamnaest (18) jednakih polugodišnjih rata, koje dospevaju i plative su na svaki Datum plaćanja.

Prva rata dospeva i plativa je 15. decembra 2024. godine, dok poslednja rata dospeva i plativa je 15. juna 2033.

Na kraju Perioda za povlačenje sredstava, Zajmodavac će Zajmoprimcu dostaviti plan amortizacije vezan za Kredit, uzimajući u obzir, ukoliko je primenjivo, svako potencijalno otkazivanje Kredita u skladu sa članom 8.3 (*Otkazivanje od strane Zajmoprimca*) i/ili 8.4 (*Otkazivanje od strane Zajmodavca*).

8. **PREVREMENA OTPLATA I OTKAZIVANJE**

8.1 Dobrovoljna prevremena otplata

Zajmoprimac nema prava da prevremeno otplati celokupan Kredit pre isteka perioda od šest (6) godina počevši od Datuma potpisivanja.

Od datuma navedenog u prethodnom stavu, Zajmoprimac može izvršiti prevremenu otplatu celokupnog iznosa ili dela Kredita, pod sledećim uslovima:

- (a) Zajmoprimac će obavestiti Zajmodavca o nameri da izvrši prevremenu otplatu slanjem pisanog obaveštenja najmanje trideset (30) Radnih dana pre predviđenog datuma prevremene otplate;
- (b) Iznos prevremene otplate biće jednak glavnici jedne ili više rata;
- (c) Predviđeni datum prevremene otplate biće Datum prevremene otplate;
- (d) Sve prevremene otplate izvršiće se zajedno uz plaćanje obračunate kamate, svih naknada, obeštećenja i povezanih troškova u vezi sa prevremeno plaćenim iznosom, u skladu sa ovim ugovorom;
- (e) Ne postoje neizmireni iznosi; i
- (f) U slučaju delimične prevremene otplate, Zajmoprimac će dostaviti Zajmodavcu dokaze koji su zadovoljavajući za Zajmodavca da Zajmoprimac poseduje dovoljno opredeljenih sredstava za potrebe finansiranja Programa, kao što je definisano u Planu finansiranja.

Na Datum plaćanja kada je izvršena prevremena otplata, Zajmoprimac će isplatiti celokupan iznos Naknade za prevremenu otplatu dospelu i plativu u skladu sa članom 9.3 (*Naknada za prevremenu otplatu*).

8.2 Obavezna prevremena otplata

Zajmoprimac će odmah izvršiti prevremenu otplatu celokupnog ili dela Kredita, nakon prijema obaveštenja od strane Zajmodavca u kome ga obaveštava o bilo kom od sledećih događaja:

- (a) Nezakonitosti: u skladu sa važećim zakonom, postaje nezakonito za Zajmodavca da izvršava bilo koju od svojih obaveza iz ovog ugovora ili da finansira ili održava Kredit;
- (b) Dodatni troškovi: iznos Dodatnih troškova navedenih u članu 9.5 (*Dodatni troškovi*) je značajan i Zajmoprimac odbija da plati takve Dodatne troškove;
- (c) Neizvršenje obaveza: Zajmodavac objavljuje da je došlo do Slučaja neizvršenja obaveza u skladu sa članom 13. (Slučaj neizvršenja obaveza);
- (d) Prevremeno plaćanje prema Sufinansijeru: Zajmoprimac prevremeno otplaćuje celokupan ili deo iznosa koji duguje Sufinansijeru a koji se odnosi na obaveznu prevremenu otplatu, u kom slučaju će Zajmodavac imati pravo da traži od Zajmoprimca da izvrši prevremenu otplatu, zavisno od slučaja, Kredita ili iznosa neizmirenog Kredita proporcionalno iznosu koji je prevremeno otplaćen Sufinansijeru.

U slučaju svakog od gore navedenih događaja u stavovima (a), (b) i (c), Zajmodavac zadržava pravo, nakon što je obavestio Zajmoprimca u

pisanoj formi, da iskoristi svoja prava poverioca na način definisan u stavu (b) člana 13.2 (*Ubrzanje*).

8.3 Otkazivanje od strane Zajmoprimca

Pre Roka za povlačenje sredstava, Zajmoprimac može otkazati celokupan ili deo Raspoloživog kredita tako što će Zajmodavcu dostaviti obaveštenje tri (3) Radna dana ranije.

Nakon prijema takvog obaveštenja o otkazivanju, Zajmodavac će otkazati iznos koji je naveo Zajmoprimac, pod uslovom da su rashodi, kao što je navedeno u Planu finansiranja, pokriveni na način zadovoljavajući za Zajmodavca, osim u slučaju da Zajmoprimac napušta Program.

8.4 Otkazivanje od strane Zajmodavca

Raspoloživi kredit će biti otkazan odmah nakon dostavljanja obaveštenja Zajmoprimcu i odmah stupa na snagu, ako:

- (a) Raspoloživi kredit nije jednak nuli na dan Roka za povlačenje sredstava;
- (b) Došlo je do Slučaja neizvršenja obaveza i on se nastavlja; ili
- (c) Došlo je do događaja navedenog u članu 8.2 (*Obavezna prevremena otplata*);

osim kada je u slučaju stavova (a) člana 8.4 (*Otkazivanje od strane Zajmodavca*), Zajmodavac predložio da se odloži Rok za povlačenje sredstava na osnovu novonastalih finansijskih uslova koji se odnose na Povlačenje sredstava u okviru Raspoloživog kredita i Zajmoprimac se složio sa tim predlogom.

8.5 Ograničenja

- (a) Sva obaveštenja o prevremenoj otplati ili otkazivanju koju jedna Strana šalje u skladu sa ovim članom 8. (*PREVREMENA OTPLATA I OTKAZIVANJE*) biće neopoziva i, ukoliko ovim Ugovorom nije drugačije predviđeno, u svakom takvom obaveštenju potrebno je navesti datum ili datume kada se relevantna prevremena otplata ili otkazivanje izvršava, kao i iznos navedene prevremene otplate ili otkazivanja.
- (b) Zajmoprimac neće izvršiti prevremenu otplatu ili otkazivanje celokupnog ili dela Kredita, osim u vreme i na način izričito predviđenim ovim ugovorom.
- (c) Svaka prevremena otplata prema ovom ugovoru biće izvršena zajedno sa plaćanjem (i) obračunate kamate na iznos prevremene otplate; (ii) neizmirenih naknada; i (iii) Naknade za prevremenu otplatu iz člana 9.3 (*Naknada za prevremenu otplatu*) ispod.
- (d) Svaki iznos prevremene otplate biće primenjen na preostale rate obrnutim redosledom dospeća.

- (e) Zajmoprimac ne može ponovo pozajmiti celokupan ili deo Kredita koji je prevremeno otplaćen ili otkazan.

9. OBAVEZE DODATNIH PLAĆANJA

9.1 Troškovi i rashodi

- 9.1.1 Ako su potrebne izmene i dopune ovog ugovora, Zajmoprimac će refundirati Zajmodavcu sve troškove (uključujući i pravne troškove) koji su razumno nastali u vezi sa procenom, pregovorima ili ispunjavanjem tog zahteva.
- 9.1.2 Zajmoprimac će Zajmodavcu refundirati sve troškove i rashode (uključujući pravne troškove) koje je Zajmodavac imao u vezi sa sprovođenjem ili očuvanjem bilo kog prava prema ovom ugovoru.
- 9.1.3 Zajmoprimac će direktno platiti ili, ukoliko je primenjivo, refundiraće Zajmodavcu u slučaju avansnog plaćanja koje je Zajmodavac izvršio, iznos svih troškova i rashoda u vezi sa transferom sredstava na ili za račun Zajmoprimca iz Pariza do bilo kog mesta dogovorenog sa Zajmodavcem, kao i sve naknade i troškove transfera vezane za plaćanje svih iznosa dospelih po Kreditu.

9.2 Naknada za otkazivanje

Ako je Kredit otkazan u potpunosti ili delimično, u skladu sa članovima 8.3 (*Otkazivanje od strane Zajmoprimca*) i/ili 8.4 (*Otkazivanje od strane Zajmodavca*), stavovi (a) i (b), Zajmoprimac će platiti Naknadu za otkazivanje koja iznosi dva i po procenta (2.5%) otkazanog iznosa Kredita.

Svaka Naknada za otkazivanje dospeva i plativa je na Datum plaćanja koji sledi odmah nakon otkazivanja celokupnog ili dela Kredita.

9.3 Naknada za prevremenu otplatu

Zbog bilo kakvog gubitka koji je Zajmodavac pretrpeo, kao rezultat prevremene otplate celokupnog ili dela Kredita u skladu sa članom 8.1 (*Dobrovoljna prevremena otplata*) ili 8.2 (*Obavezna prevremena otplata*), Zajmoprimac će platiti Zajmodavcu naknadu jednaku ukupnom iznosu:

- Kompenzacijske naknade za prevremenu otplatu; i
- bilo kojih troškova nastalih usled prekida bilo koje hedžing svop transakcije koja se odnosi na kamatu koju je Zajmodavac uspostavio u vezi sa prevremeno otplaćenim iznosom.

9.4 Porezi i dažbine

9.4.1 Troškovi registracije

Zajmoprimac će direktno platiti ili, ukoliko je primenjivo, refundiraće Zajmodavcu u slučaju avansnog plaćanja koje je Zajmodavac izvršio, iznos svih taksenih marki, registracije ili

sličnih taksi plativih u vezi sa Ugovorom, kao i mogućim izmenama i dopunama istog.

9.4.2 Porez po odbitku

Zajmoprimac se obavezuje da će sva plaćanja izvršena prema Zajmodavcu po ovom ugovoru biti oslobođena Poreza po odbitku u skladu sa međudržavnim Sporazumom između Republike Srbije i Francuske Republike, od 25. februara 2019. godine.

Ako je Porez po odbitku obavezan prema zakonu, Zajmoprimac se obavezuje da će obračunati bruto iznos svakog plaćanja, tako da Zajmodavac dobije iznos jednak iznosu koji bi dospevao da nije bilo Poreza po odbitku.

Zajmoprimac će Zajmodavcu refundirati sve rashode i/ili Poreze za račun Zajmoprimca koje je Zajmodavac platio (ako je primenjivo), sa izuzetkom svih Poreza koji dospevaju u Francuskoj.

9.5 Dodatni troškovi

Zajmoprimac će Zajmodavcu platiti u roku od deset (10) Radnih dana na zahtev Zajmodavca sve Dodatne troškove koje je Zajmodavac snosio: (i) stupanja na snagu bilo kog novog zakona ili propisa, ili izmena i dopuna, ili bilo kakve promene u tumačenju ili primeni postojećih zakona i propisa; ili (ii) usaglašenosti sa zakonima ili propisima donesenim nakon Datuma potpisivanja.

Za potrebe ovog člana, „**Dodatni troškovi**” označavaju:

- (i) Svaki trošak nastao nakon Datuma potpisivanja usled događaja navedenih u prvom stavu ovog člana i onaj koji nije uzet u obzir od strane Zajmodavca kako bi ispunio finansijske uslove Kredita; ili
- (ii) Svako umanjeње iznosa dospelog i plativog prema ovom ugovoru,

koji je snosio Zajmodavac kao rezultat (i) stavljanja Kredita na raspolaganje Zajmoprimcu; ili (ii) preuzimanja ili realizacije obaveza koje proističu iz ovog ugovora.

9.6 Naknada za valutu

Ukoliko bilo koji iznos koji Zajmoprimac duguje prema ovom ugovoru, ili bilo koji nalog, presuda ili odluka doneta ili data u vezi sa tom sumom, mora biti konvertovana iz valute u kojoj je plativa u drugu valutu za potrebe:

- (i) podnošenja zahteva ili dokaza protiv Zajmoprimca; ili

- (ii) pribavljanje ili sprovođenje naloga, presude ili odluke u vezi sa bilo kojim nalogom, presudom ili odlukom vezanom za bilo koji parnični ili arbitražni postupak;

Zajmoprimac će obešteti Zajmodavca i u roku od deset (10) Radnih dana od dana prijema zahteva Zajmodavca, u skladu sa zakonom, platiti Zajmodavcu iznos bilo kog troška, gubitka ili obaveza koje proističu ili su rezultat konverzije, uključujući bilo kakvo odstupanje između: (A) deviznog kursa korišćenog za konverziju relevantne sume iz prve valute u drugu valutu; i (B) deviznog kursa ili kurseva na raspolaganju Zajmodavcu u trenutku prijema te sume. Ova obaveza obeštećenja Zajmodavca nezavisna je od drugih obaveza Zajmoprimca prema ovom ugovoru.

Zajmoprimac se odriče bilo kog prava koje bi mogao imati u bilo kojoj jurisdikciji na plaćanje bilo kog iznosa dospelog prema ovom ugovoru u valuti ili valutnoj jedinici koja nije ona koja je navedena kao valuta plaćanja.

9.7 Rokovi

Svaka odšteta ili refundacija plativa od strane Zajmoprimca Zajmodavcu u skladu sa članom 9 (*OBAVEZE DODATNIH PLAĆANJA*) dospeva i plativa je na Datum plaćanja odmah nakon okolnosti koje su za rezultat dale relevantnu odštetu ili refundaciju.

Ne dovodeći u pitanje gore navedeno, svaka odšteta koja se plaća u vezi sa prevremenom otplatom u skladu sa članom 9.3 (*Naknada za prevremenu otplatu*) dospeva i plativa je na datum relevantne prevremene otplate.

10. **IZJAVE I GARANCIJE**

Sve izjave i garancije navedene u ovom članu 10. (*Izjave i garancije*) daje Zajmoprimac u korist Zajmodavca na Datum potpisivanja. Za sve izjave i garancije u članu 10 (*Izjave i garancije*) se takođe smatra da je Zajmoprimac dao na datum kada su ispunjeni svi preduslovi navedenu u Delu II Priloga 4 (*Preduslovi*) na Datum svakog zahteva za povlačenje sredstava, na Datum svakog povlačenja sredstava i svaki Datum plaćanja, osim što se smatra da je Zajmodavac ponavljajuće izjave sadržane u članu 10.9 (Nema obmanjujućih informacija) dao u odnosu na informacije koje je Zajmoprimac dostavio od datuma kada je izjava poslednji put data.

10.1 Nadležnost i odobrenje

Zajmoprimac ima nadležnost da sklopi, izvrši i dostavi ovaj ugovor i da izvrši sve predviđene obaveze. Zajmoprimac je preduzeo sve neophodne mere da odobri sklapanje izvršenje i isporuku ovog ugovora.

10.2 Validnost i prihvatljivost dokaza

Sva odobrenja potrebna:

- (a) da Zajmoprimcu omoguće da na zakonit način sklopi i izvrši svoja prava i poštuje svoje obaveze koje proističu iz ovog ugovora; i
- (b) da ovaj ugovor učini prihvatljivim dokazima pred sudovima u jurisdikciji Zajmoprimca ili u arbitražnom postupku, kao što je definisano u članu 17. (MERODAVNO PRAVO),

pribavljena su i pravosnažna su i važeća i ne postoje okolnosti koje bi mogle rezultirati ukidanjem, neobnavljanjem ili izmenama celokupnih ili dela tih Odobrenja.

10.3 Obaveze

Obaveze koje je Zajmoprimac preuzeo prema ovom ugovoru u skladu su sa svim zakonima i propisima primenjivim na Zajmoprimca u njegovoj jurisdikciji i predstavljaju pravosnažne, validne, obavezujuće i izvršive obaveze koje su na snazi u skladu sa pisanim uslovima koji se na njih odnose.

10.4 Nema podnošenja niti taksenih marki

Po zakonima jurisdikcije osnivanja Zajmoprimca, nije neophodno da se Ugovor podnosi, evidentira ili zavodi kod bilo kog suda ili drugog organa u toj jurisdikciji niti da se plaćaju bilo kakve taksene marke, registracija, niti slične takse niti naknade na ili u vezi sa Ugovorom niti predviđenim transakcijama iz Ugovora.

10.5 Transfer sredstava

Svi iznosi dospeli koje Zajmoprimac duguje Zajmodavcu prema ovom ugovoru bez obzira da li se radi o glavnici ili kamati, ili kamati za kašnjenje u plaćanju, Naknadi za prevremenu otplatu, pratećim troškovima i rashodima ili bilo kojoj drugoj sumi mogu se slobodno konvertovati i prenositi.

Ova izjava ostaje pravosnažna i važeća do potpune isplate svih iznosa koji se duguju Zajmodavcu. U slučaju da Zajmodavac produži period otplate Kredita, neće biti potrebno dodatno potvrđivati ovu izjavu.

Zajmoprimac će na vreme pribaviti evre neophodne za ispunjenje obaveza prema ovoj izjavi.

Ukoliko bi došlo do bilo kakvog problema po pitanju prava Zajmodavca da konvertuje i slobodno izvrši transfer bilo koje sume prema ovom ugovoru iz bilo kog razloga, uključujući ali ne ograničavajući se na: (i) stupanje na snagu bilo kog zakona ili propisa, ili izmena i dopuna na iste, ili bilo kakve promene u tumačenju ili primeni postojećih zakona ili propisa; ili (ii) usaglašenosti sa zakonima ili propisima donesenim nakon Datuma potpisivanja, Zajmoprimac će bez odlaganja obezbediti sva potrebna uverenja/potvrde od strane nadležnih institucija (uključujući i Narodnu banku Srbije) kako bi se omogućilo da svi dospeli iznosi prema ovom ugovoru budu slobodno konvertibilni i prenosivi.

10.6 Nesukobliavanje sa drugim obavezama

Stupanje na snagu i sprovođenje transakcija predviđenih ovim ugovorom od strane Zajmoprimca nisu u sukobu sa bilo kojim domaćim i stranim primenjivim zakonom ili propisom, ustavom (ili bilo kojim sličnim dokumentima) niti bilo kojim drugim obavezujućim sporazumom ili instrumentom za Zajmoprimca ili koji utiču na bilo koju njegovu imovinu.

10.7 Merodavno pravo i izvršenje

- (a) Izbor francuskog zakona kao merodavnog prava za potrebe ovog ugovora biće priznat i sproveden od strane sudova i arbitražnih tribunala u jurisdikciji Zajmoprimca.
- (b) Svaka presuda vezana za ovaj ugovor dobijena pred francuskim sudom ili bilo koja odluka arbitražnog tribunala biće priznata i sprovedena u jurisdikciji u kojoj je Zajmoprimac osnovan.

10.8 Nema neizvršenja obaveza

Nijedan slučaj neizvršenja obaveze ne traje niti bi se razumno moglo očekivati da će do njega doći.

Nijedan slučaj neizvršenja obaveze od strane Zajmoprimca ne traje u vezi sa bilo kojim drugim obavezujućim sporazumom ili kojima podleže njegova imovina a koji ima ili je razumno verovatno da će imati Materijalno negativan uticaj.

10.9 Nema obmanjujućih informacija

Sve informacije i dokumenta koje Zajmoprimac dostavi Zajmodavcu su bile istinite, tačne i ažurirane na datum kada su dostavljene ili, ako je primenjivo, na datum kada se navodi da će biti date i nisu promenjene, opozvane, poništene ili izmenjene pod revidiranim uslovima i nisu obmanjujuće ni po kom materijalnom osnovu, kao rezultat propusta, pojave novih okolnosti niti obelodanjivanja ili neobelodanjivanja bilo kojih informacija.

10.10 Rangiranje po principu *pari passu*

Obaveze plaćanja po osnovu ovog ugovora rangiraju se minimum *pari passu* sa potraživanjima svih drugih neobezbeđenih i nesubordinisanih poverilaca.

10.11 Poreklo sredstava, Koruptivne radnje, prevare i nelojalne prakse

Zajmoprimac izjavljuje i garantuje da:

- (i) Sva sredstva koja su alocirana za podršku Programu potiču iz sredstava ovog zajma i zajma Sufinansijera, u skladu sa Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2021. godinu („Službeni glasnik RS”, br. 149/20 i 40/21);

- (ii) Program nije prouzrokovao Koruptivne radnje, prevare niti nelojalnu konkurenciju.

10.12 Nema materijalnih negativnih efekata

Zajmoprimac izjavljuje i garantuje da se nije desio niti je verovatno da će se desiti ni jedan događaj ili okolnost koja bi mogla imati Materijalno negativan efekat.

10.13 Nema imuniteta

Ako i u meri u kojoj Zajmoprimac može sada ili u budućnosti u bilo kojoj jurisdikciji zatražiti imunitet za sebe ili svoju imovinu i u meri u kojoj neka jurisdikcija garantuje imunitet Zajmoprimcu, Zajmoprimac neće imati pravo da zahteva za sebe ili za svoju imovinu imunitet od tužbe, izvršenja, zaplene ili drugog pravnog postupka u vezi sa ovim ugovorom u najvećoj meri dozvoljenoj zakonima takve jurisdikcije.

Zajmoprimac se ne odriče bilo kakvog imuniteta u odnosu na bilo koje sadašnje ili buduće (i) „prostorije misije” kako je definisano Bečkom konvencijom o diplomatskim odnosima, potpisanom 1961. godine, (ii) „konzularne prostorije” kako je definisano Bečkom konvencijom o diplomatskim odnosima potpisanom 1963. godine (iii) imovina koja ne može biti predmet trgovanja, (iv) vojnih sredstava ili vojne imovine i zgrada, oružja i opreme namenjenih odbrani, državnoj i javnoj bezbednosti, (v) potraživanja čija je potražnja zabranjena zakonom, (vi) prirodnih resursa, predmeta za redovnu upotrebu, zemlje pored bazena reka i vodenih postrojenja u javnom vlasništvu, zaštićenog prirodnog i kulturnog nasleđa u javnom vlasništvu, (vii) nepokretnosti u javnom vlasništvu koja se delimično ili potpuno koristi od strane organa Republike Srbije, autonomnih pokrajina ili lokalnih samouprava u cilju obavljanja poslova, (viii) akcije i obveznice autonomnih pokrajina i lokalnih samouprava u kompanijama i javnim preduzećima, osim ako je nadežni organ pristao na uspostavljanje tereta na tim akcijama i obveznicama, (ix) pokretna i nepokretna imovina zdravstvenih institucija osim ako je hipoteka utvrđena na osnovu odluke Vlade (x) novčana sredstva i finansijski instrumenti određeni kao finansijski kolateral u skladu sa zakonom koji uređuje finansijsko obezbeđenje uključujući novčana sredstva i finansijske instrumente koji su založeni u skladu sa tim zakonom ili (xi) ostala imovina koja je izuzeta po osnovu zakona ili međunarodnih sporazuma.

11. **OBAVEZE**

Obaveze iz člana 11. (OBAVEZE) stupaju na snagu Datumom potpisivanja i ostaju pravosnažne i na snazi sve dokle god je bilo koji iznos ostao neizmiren, prema ovom ugovoru.

11.1 Poštovanje Zakona, propisa i obaveza

Zajmoprimac ima obavezu da poštuje:

- (a) zakone i propise koji se odnose na njega i/ili na Program u svim aspektima, a posebno po pitanju relevantnih zakona o zaštiti životne sredine, bezbednosti i rada; i
- (b) sve svoje obaveze koje proističu iz ovog ugovora.

11.2 Odobrenja

Zajmoprimac će bez odlaganja dobiti i poštovati sva neophodna Odobrenja i učiniće sve da oni ostaju pravosnažni i na snazi, koja se traže u skladu sa relevantnim zakonom i propisima kako bi se omogućilo ispunjenje obaveza prema ovom ugovoru i kako bi se obezbedila zakonitost, validnost, sprovodivost i prihvatljivost dokaznog sredstva ovog ugovora.

11.3 Implementacija i održavanje Programa

Zajmoprimac će:

- (i) implementirati Program u skladu sa opšte prihvaćenim principima sigurnosti i u skladu sa važećim tehničkim standardima; i
- (ii) održati Programsku imovinu u skladu sa svim važećim zakonima i propisima u funkcionalnom i održavanom stanju, i koristiće tu imovinu u skladu sa njenom svrhom i svim relevantnim zakonima i propisima.

11.4 Odgovornost u oblasti životne sredine i socijalnih pitanja

11.4.1 Implementacija mera iz oblasti životne sredine i socijalnih pitanja

U cilju promovisanja održivog razvoja, Strane su saglasne da je neophodno promovisati poštovanje međunarodno priznatih standarda u oblasti životne sredine i rada, uključujući i fundamentalne konvencije Međunarodne organizacije rada („**MOR**”) i međunarodne zakone i propise koji se odnose na životnu sredinu, a koji su primenjivi u jurisdikciji Zajmoprimca.

11.4.2 Upravljanje pritužbama iz oblasti životne sredine i socijalnih pitanja

- (a) Zajmoprimac potvrđuje (i) da je primio primerak Pravilnika o mehanizmu upravljanja pritužbama koje se odnose na životnu sredinu i socijalna pitanja i saglasan je sa njegovim odredbama, a posebno po pitanju mera koje je potrebno da Zajmodavac preduzme u slučaju da treća strana podnese pritužbu; i (ii) da je saglasan da Pravilnik o mehanizmu upravljanja pritužbama koje se odnose na životnu sredinu i socijalna pitanja ima istu ugovornu obavezujuću prirodu između Zajmoprimca i Zajmodavca, kao i Ugovor.
- (b) Zajmoprimac izričito ovlašćuje Zajmodavca da ekspertima obelodani (kao što je definisano u Pravilniku o mehanizmu upravljanja pritužbama koje se odnose na životnu sredinu i socijalna pitanja), kao i stranama uključenim u reviziju usklađenosti i/ili postupak pomirenja, Programsku dokumenta koja se odnose na životnu sredinu i socijalna pitanja neophodna za rešavanje pritužbi koje se odnose na životnu sredinu i socijalna pitanja. Pritužba (kako je definisano u Pravilniku o mehanizmu upravljanja pritužbama koje se odnose na životnu sredinu i socijalna pitanja), uključujući bez ograničenja, navedene u Prilogu 7 (Neiscrpna lista ekoloških i socijalnih dokumenata za koje

Zajmoprimac dozvoljava da budu objavljeni u vezi sa postupcima upravljanja pritužbama koje se odnose na životnu sredinu i socijalna pitanja).

11.5 Dodatno finansiranje

Zajmoprimac neće unositi izmene i dopune, niti menjati Plan finansiranja bez prethodnog pisanog odobrenja Zajmodavca i finansiraće i sve dodatne troškove koji nisu anticipirani u Planu finansiranja pod uslovima koji će osigurati da će Kredit biti otplaćen.

11.6 Rangiranje po principu *pari passu*

Zajmoprimac se obavezuje (i) da će obezbediti da se njegove obaveze po osnovu ovog ugovora o kreditu rangiraju najmanje *pari passu* sa svim ostalim sadašnjim i budućim neobezbeđenim i nepodređenim obavezama plaćanja; (ii) da neće obezbediti status prioritnog duga ili garancije bilo kom drugom Zajmodavcu, osim ako su isto rangiranje ili garancije obezbeđeni od strane Zajmoprimca u korist Zajmodavca, ukoliko tako zahteva Zajmodavac.

11.7 Kontrole

Zajmoprimac ovim ovlašćuje Zajmodavca i njegove predstavnike da sprovode kontrole na godišnjem nivou, sa ciljem procene implementacije i funkcionisanja Programa i Tabelom praćenja rezultata u vezi sa tehničkim, finansijskim i institucionalnim aspektima.

Zajmoprimac će sarađivati i pružiti svu razumnu pomoć i informacije Zajmodavcu i njegovim predstavnicima tokom sprovođenja kontrola, čije će vreme održavanja i format utvrditi Zajmodavac, nakon obavljenih konsultacija sa Zajmoprimcem.

Zajmoprimac će zadržati i staviti Zajmodavcu na raspolaganje za potrebe kontrole sva dokumenta koja se odnose na implementaciju Programa za period od pet (5) godina od datuma Povlačenja sredstava po Kreditu.

11.8 Evaluacija programa

Zajmoprimac je saglasan da Zajmodavac može da sprovede ili obezbedi da treća strana u njegovo ime sprovede evaluaciju Programa. Saznanja dobijena tom evaluacijom koristiće se za izradu rezimea koji će sadržati Programske informacije, kao što su: ukupan iznos i trajanje finansiranja, ciljevi Programa, očekivani i postignuti kvantifikovani rezultati Programa, ocena relevantnosti, uspešnosti, uticaja i izvodljivosti/održivosti Programa, glavni zaključci i preporuke.

Glavi cilj evaluacije je definisanje kredibilnog i nezavisnog suda o ključnim pitanjima relevantnosti, implementacije (efikasnosti) i rezultata (uspešnosti, efekata i održivosti).

Evaluatori će morati da uzmu u obzir i izbalansiraju različita mišljenja koja mogu biti iskazana i sprovesti nepristrasnu evaluaciju.

Zajmoprimac će biti uključen, u što većoj mogućoj meri, u evaluaciju od izrade nacрта Programskog zadatka do isporuke finalnog izveštaja.

Zajmoprimac je saglasan da će objaviti rezime, i to posebno na veb stranici Zajmodavca.

11.9 Implementacija Programa

Zajmoprimac:

- (i) će obezbediti da svako lice, grupa ili subjekat koji učestvuju u implementaciji Programa nije na Spisku finansijskih sankcija (posebno uključujući borbu protiv finansiranja terorizma); i
- (ii) neće finansirati bilo koju nabavku ili sektore koji su pod embargom Ujedinjenih nacija, Evropske unije ili Francuske.

11.10 Poreklo sredstava, bez Koruptivnih radnji, prevara i nelojalne konkurencije

Zajmoprimac se obavezuje da će:

- (i) osigurati da sredstva, osim onih koja potiču iz Zemlje porekla, korišćena za implementaciju Programa, neće biti nezakonitog porekla;
- (ii) osigurati da Program neće dovesti do koruptivne radnje, prevare ili nelojalne konkurencije;
- (iii) čim dođe do saznanja o sumnji o bilo kojoj koruptivnoj radnji, prevari ili nelojalnoj konkurenciji, promptno će obavestiti Zajmodavca;
- (iv) u slučaju u gore navedenom stavu (iii), ili na zahtev Zajmodavca, ukoliko Zajmodavac sumnja da je došlo do radnje ili prakse navedene u stavu (iii), preduzeti sve neophodne mere da ispravi situaciju na način koji je zadovoljavajući za Zajmodavca i u vremenskom roku koji Zajmodavac utvrdi; i
- (v) promptno obavestiti Zajmodavca, ukoliko ima saznanja o informacijama zbog kojih ima sumnji koji se odnose na Nezakonito poreklo bilo kojih sredstava korišćenih za implementaciju Programa.

11.11 Tabela praćenja rezultata

Zajmoprimac će obavestiti, konsultovati i razgovarati sa zajmodavcem i Sufinansijerom u vezi sa (i) bilo kojim izmenama i dopunama Tabela praćenja rezultata kao što je opisano u Prilogu 3B i (ii) sprovođenjem gore pomenute Tabele za sve rezultate indikatori koji se odnose na sprovođenje Zakona o klimatskim promenama.

11.12 Međuministarski Upravni odbor

Zajmoprimac će preko Ministarstva zaštite životne sredine uspostaviti međuministarski Upravni odbor za praćenje postizanja rezultata iz Tabele praćenja rezultata.

12. OBAVEZE INFORMISANJA

Obaveze iz člana 12. (*OBAVEZE INFORMISANJA*) stupaju na snagu na Datum potpisivanja i ostaju pravosnažne i važeće sve dokle god je bilo koji iznos ostao neizmiren, prema ovom ugovoru.

12.1 Finansijske informacije

Zajmoprimac će Zajmodavcu dostaviti sve informacije koje Zajmodavac može razumno zahtevati u vezi sa stranim i domaćim dugom Zajmoprimca, kao i stanju bilo kog garantovanog kredita.

12.2 Implementacija Programa

Zajmoprimac će dostaviti Zajmodavcu, odmah po prijemu zahteva Zajmodavca, bilo koje informacije ili prateći dokument u vezi sa sprovođenjem Programa i Tabele praćenja rezultata.

12.3 Izveštaj o monitoringu

Zajmoprimac će Zajmodavcu dostaviti:

- (i) do datuma završetka Programa, u roku od jednog (1) meseca nakon završetka svakog šestomesečnog perioda, izveštaj o praćenju sprovođenja Programa tokom proteklih šest meseci;
- (ii) U roku od jednog (1) meseca nakon datuma završetka Programa, Zajmoprimac, izveštaj koji rezimira tehničku i budžetsku primenu Programa.

12.4 Sufinansiranje

Zajmoprimac će bez odlaganja informisati Zajmodavca o bilo kom otkazivanju (u celosti ili delimičnog) ili bilo kojoj prevremenoj otplati od strane Sufinansijera.

12.5 Dodatne informacije

Zajmoprimac će Zajmodavcu dostaviti:

- (a) bez odlaganja, nakon što dobije saznanje o tome, detalje bilo kog događaja ili okolnosti koje jesu ili se mogu smatrati Slučajem neizvršenja obaveza ili koje imaju ili bi mogle imati Materijalne negativne posledice, prirodu takvog događaja i sve radnje preuzete ili koje će biti preuzete kako bi se to ispravilo (ako je primenjivo);
- (b) bez odlaganja, detaljne informacije o bilo kojoj odluci ili događaju koji bi mogao uticati na organizaciju, realizaciju ili funkcionisanje Programa;

13. SLUČAJ NEIZVRŠENJA OBAVEZA

13.1 Slučaj neizvršenja obaveza

Svaki od događaja ili okolnosti koji su dati u ovom članu 13.1 (*Slučaj neizvršenja obaveza*) predstavlja Slučaj neizvršenja obaveza.

(a) Neplaćanje

Zajmoprimac ne izvršava plaćanje iznosa na datum dospeća koji je plativ u skladu sa ovim ugovorom. Ipak, ne dovodeći u pitanje član 4.3 (*Kašnjenje u plaćanju i zatezna kamata*), neće se smatrati da je došlo do Neplaćanja u skladu sa ovim stavom (a) ukoliko Zajmoprimac izvrši dato plaćanje u roku od pet (5) Radnih dana od datuma dospeća.

(b) Obaveze

Zajmoprimac se ne pridržava uslova iz ovog ugovora, uključujući ali ne ograničavajući se na obaveze koje je preuzeo u skladu sa članom 11. (OBAVEZE) i članom 12. (OBAVEZE INFORMISANJA).

Osim obaveza preuzetih u skladu sa članom 11.4 (*Obaveze koje se odnose na životnu sredinu i socijalna pitanja*), članom 11.9 (*Implementacija Programa*) i 11.10 (*Poreklo sredstava, bez Koruptivnih radnji, prevara i nelojalne konkurencije*) za koje nije dozvoljen grejs period, neće doći do Slučaja neizvršenja obaveza prema ovom stavu (b) ukoliko neizvršenje može da se reši, i rešeno je u roku od pet (5) Radnih dana od ranijeg od sledećih događaja (A) datuma obaveštenja o neizvršenju obaveza od strane Zajmodavca prosleđena Zajmoprimcu; i (B) Zajmoprimac je postao svestan prekršaja, ili u roku koji je Zajmodavac definisao u slučaju navedenom u tački (iv) člana 11.10 (*Poreklo sredstava, bez Koruptivnih radnji, prevara i nelojalne konkurencije*).

(c) Netačne izjave

Ako bilo koja tvrdnja ili izjava data ili za koju se smatra da je data od strane Zajmoprimca u Ugovoru, uključujući i član 10. (*Izjave i garancije*), ili drugom dokumentu koji dostavi Zajmoprimac ili u njegovo ime po osnovu ili u vezi sa Ugovorom, jeste ili se dokaže da je bila netačna kada je data ili se smatra da je data.

(d) Zajednička odgovornost kod Neizvršenja obaveza

(i) U skladu sa stavom (ii), svaki Finansijski dug Zajmoprimca koji nije plaćen po dospeću ili, ako je primenjivo, tokom grejs perioda predviđenog u skladu sa relevantnom dokumentacijom.

(ii) Poverilac je otkazao ili suspendovao svoju obavezu prema Zajmoprimcu, u skladu sa bilo kojim Finansijskim zaduženjem ili je proglasio Finansijsko zaduženje dospelim i plativim pre određenog roka dospeća, ili je tražio prevremenu otplatu Finansijskog zaduženja u celosti, a u

svakom slučaju kao rezultat slučaja neizvršenja obaveza ili bilo koje odredbe koja ima sličan efekat (kako god opisano), u skladu sa relevantnim dokumentima.

- (iii) Neizvršenje obaveza neće nastupiti u skladu sa ovim članom 13.1 (d) ukoliko relevantni iznos Finansijskog duga ili obaveza za finansijski dug iz gore navedenih stavova (i) i (ii) ne premašuje iznos od trideset miliona evra (30.000.000 evra) (ili njegovu protivvrednost u bilo kojoj valuti ili valutama).

(e) Nezakonitost

Ako jeste ili postane nezakonito da Zajmoprimac izvršava svoje obaveze po osnovu ovog ugovora.

(f) Materijalne negativne promene

Došlo je ili se može očekivati da će doći do bilo koje okolnosti (uključujući i promenu političke situacije u zemlji Zajmoprimca) ili bilo koja mera, koja bi mogla, prema mišljenju Zajmodavca da ima Materijalni negativni efekat.

(g) Povlačenje ili suspenzija Programa

Došlo je do sledećih događaja:

- (i) Zajmoprimac se povlači iz Programa;
- (ii) Implementacija Programa je suspendovana od strane Zajmoprimca za period koji je duži od šest (6) meseci; ili

(h) Odobrenja

Sva odobrenja koja su potrebna Zajmoprimcu kako bi izvršio ili ispunio svoje obaveze prema ovom ugovoru, ili potrebnim tokom redovnog toka Programa se ne dobiju u predviđenom roku ili su otkazana ili postaju nevaljane ili na drugi način prestaju da budu pravosnažna i važeća.

(i) Presude, rešenja ili odluke koje imaju Materijalno negativan efekat

Došlo je ili se može očekivati da dođe do bilo koje presude, arbitražne odluke ili administrativne odluke koja utiče na Zajmoprimca i koje ima ili se osnovano može očekivati da ima, prema mišljenju Zajmodavca Materijalno negativan efekat.

(j) Suspenzija slobodne konvertibilnosti i slobodnog transfera

Osporava se slobodna konvertibilnost i slobodni transfer bilo kog iznosa koji Zajmoprimac po ovom ugovoru duguje, ili bilo kojih drugih sredstava koje je Zajmodavac obezbedio Zajmoprimcu ili bilo kom drugom Zajmoprimcu u jurisdikciji Zajmoprimca.

Svaki zakon o deviznom poslovanju koji se menja, donosi ili usvaja ili je verovatno da će se menjati, donositi ili usvajati u Republici Srbiji koji (prema razumnom mišljenju Zajmodavac): (i) ima ili se može očekivati da će imati uticaja u smislu materijalne zabrane, ograničavanja ili odlaganja plaćanja koje Zajmoprimac treba da izvrši u skladu sa uslovima definisanim ovim ugovorom; ili (ii) materijalno negativno utiče na interese Zajmodavaca, prema ili u skladu sa ovim ugovorom.

13.2 Ubrzanje

U bilo kom trenutku nakon nastanka Slučaja neizvršenja obaveze koji traje, Zajmodavac može bez dostavljanja bilo kakvog zvaničnog zahteva ili pokretanja bilo kakvog sudskog ili vansudskog postupka, dostavljanjem obaveštenja Zajmoprimcu:

- (a) Otkazati Raspoloživi kredit; i/ili
- (b) proglasiti da će celokupni ili deo Kredita, zajedno sa obračunatom kamatom, i svim drugim iznosima obračunatim ili neizmirenim po osnovu ovog ugovora, biti bez odlaganja doseli i plativi.

Ne dovodeći u pitanje gore navedeno, u slučaju Neizvršenja obaveza definisanih članom 13.1 (*Slučaj neizvršenja obaveza*), Zajmodavac zadržava pravo da, nakon dostavljanja pisanog obaveštenja Zajmoprimcu, (i) suspenduje ili odloži Povlačenje sredstava po Kreditu; i/ili(ii) suspenduje finalizaciju svih sporazuma koji se odnose na druge moguće finansijske ponude o kojima je Zajmodavac obavestio Zajmoprimca; i/ili (iii) suspenduje ili odloži bilo koje povlačenje sredstava po bilo kom ugovoru o kreditu sklopljenom između Zajmoprimca i Zajmodavca.

Ukoliko je bilo koje povlačenje sredstava odloženo ili suspendovano od strane Sufinansijera prema sporazumu sklopljenom između tog Sufinansijera i Zajmoprimca, Zajmodavac zadržava pravo da odloži ili suspenduje Povlačenje sredstava po Kreditu.

13.3 Obaveštenje o Slučaju neizvršenja obaveza

U skladu sa članom 12.5 (*Dodatne informacije*), Zajmoprimac će bez odlaganja obavestiti Zajmodavca nakon što sazna o bilo kom događaju koji jeste ili bi mogao predstavljati Slučaj neizvršenja obaveza i obavestiti Zajmodavca o svim merama koje je Zajmoprimac razmotrio kako bi rešio problem.

14. **ADMINISTRACIJA KREDITA**

14.1 Plaćanja

Sve isplate koje je Zajmodavac primio po ovom ugovoru koristiće se za plaćanje troškova, naknada, kamata, iznosa glavnice ili bilo koje druge sume dospеле na osnovu ovog ugovora, sledećim redosledom:

- 1) jednokratni troškovi i rashodi;
- 2) naknade;
- 3) kamate za kašnjenje u plaćanju i zatezna kamata;

- 4) obračunate kamate;
- 5) otplata glavnice.

Sve uplate primljene od Zajmoprimca primenjivaće se prvo na ili za isplatu bilo kojih iznosa koji dospevaju i koji se plaćaju po Kreditu ili po drugim zajmovima koje Zajmodavac odobrava Zajmoprimcu, ako je u interesu Zajmodavca da ove iznose primeni na takve druge zajmove, po gore navedenom redosledu.

14.2 Poravnanje

Bez prethodnog odobrenja Zajmoprimca, Zajmodavac može u bilo kom trenutku poravnati dospele i plative obaveza koje Zajmoprimac duguje za bilo koji iznos Zajmodavcu ili bilo koje dospele i plative obaveze koje Zajmodavac duguje Zajmoprimcu. Ako su obaveze u različitim valutama, Zajmodavac može da izvrši konverziju bilo koje obaveze po važećem deviznom kursu u svrhu poravnanja.

Sve isplate koje je Zajmoprimac izvršio u skladu sa Ugovorom, obračunavaju se i izvršavaju bez kompenzacije. Zajmoprimcu je zabranjeno bilo kakvo poravnanje.

14.3 Radni dani

Ako uplata dospeva na dan koji nije Radni dan, datum dospeća za tu uplatu biće sledeći radni dan ako je sledeći Radni dan u istom kalendarskom mesecu ili prethodni radni dan ako sledeći Radni dan nije dan u istom kalendarskom mesecu.

Tokom bilo kog produžetka roka dospeća za plaćanje bilo koje glavnice ili Neplaćene sume po osnovu ovog Ugovora, kamata je plativa na taj iznos tokom perioda produženja po stopi plativoj na prvobitni datum dospeća.

14.4 Valuta plaćanja

Valuta svakog iznosa koji se plaća po ovom ugovoru je evro, osim kako je predviđeno u članu 14.6 (Mesto plaćanja).

14.5 Konvencija o brojanju dana

Svaka kamata, naknada ili trošak koji nastanu prema ovom ugovoru izračunavaće se na osnovu stvarnog broja proteklih dana i godine od trista šezdeset (360) dana u skladu sa evropskom praksom međubankarskog tržišta.

14.6 Mesto plaćanja

- (a) Sva sredstva koja će Zajmodavac prebaciti Zajmoprimcu u okviru Kredita biće uplaćena na bankovni račun koji je u tu svrhu posebno odredio Zajmoprimac, pod uslovom da je Zajmodavac dao prethodnu saglasnost za odabranu banku.

- (b) Svaka uplata koju će izvršiti Zajmoprimac Zajmodavcu, biće uplaćena na datum dospeća najkasnije do 11:00 časova (po pariskom vremenu) na sledeći bankovni račun:

RIB Code: 30001 00064 00000040235 03

IBAN Code: FR76 3000 1000 6400 0000 4023 503

Banque de France SWIFT code (BIC): BDFEFRPPCCT

koji je Zajmodavac otvorio kod Banque de France (sedište / glavna filijala) u Parizu ili bilo koji drugi račun koji je Zajmodavac prijavio Zajmoprimcu.

- (c) Zajmoprimac će zatražiti od banke odgovorne za prenos bilo kakvih iznosa Zajmodavcu da pruži sledeće informacije u bilo kojoj poruci elektronskog transfera na sveobuhvatan način i po redosledu navedenom u nastavku (naznačeni brojevi odnose se na SWIFT MT 202 i 103 protokola):
- Nalogodavac: ime adresa i broj bankovnog računa (polje 50)
  - Banka nalogodavca: ime i adresa (polje 52)
  - Napomena: ime Zajmoprimca, naziv Program, delovodni broj Ugovora (polje 70)
- (d) Sve isplate koje vrši Zajmoprimac moraju biti u skladu sa ovim članom 14.6 (*Mesto plaćanja*) kako bi se smatralo da su relevantne obaveze plaćanja u potpunosti izvršene.

14.7 Prekid rada platnog sistema

Ako Zajmodavac utvrdi (po svom nahođenju) da je došlo do Prekida rada platnog sistema ili Zajmoprimac obavesti Zajmodavca da se dogodio Prekid rada platnog sistema, Zajmodavac:

- (a) može i, ako to zatraži Zajmoprimac, stupiti u razgovore sa Zajmoprimcem s ciljem dogovora o bilo kakvim promenama u radu i upravljanju Kreditom koje Zajmodavac smatra potrebnim u datim okolnostima;
- (b) neće biti dužan da stupa u razgovore sa Zajmoprimcem u vezi sa bilo kojom promenom u gore pomenutom stavu (a) ako, prema njegovom mišljenju, to nije izvodljivo u datim okolnostima i, u svakom slučaju, nema obavezu da pristane na takve promene; i
- (c) neće biti odgovoran za bilo koji trošak, gubitak ili odgovornost koji nastanu kao rezultat njegovog preduzimanja ili propusta da preduzme bilo kakve radnje u skladu sa članom 14.7 (*Prekid rada platnog sistema*).

15. RAZNO

15.1 Jezik

Jezik ovog ugovora je engleski. Ako se ovaj ugovor prevede na drugi jezik, engleska verzija će imati prednost u slučaju bilo kog suprotstavljenog tumačenja ili u slučaju spora između Strana.

Sva obaveštenja ili dokumenta koji se daju u skladu sa ovim ugovorom u vezi sa njim, biće na engleskom jeziku.

Zajmodavac može zahtevati da obaveštenje ili dokument koji se daju na osnovu ovog ugovora ili koji je u vezi sa njim, a koji nije na engleskom, bude praćen overenim prevodom na engleski jezik, u kom slučaju će engleski prevod imati prednost, osim ako je dokument osnivački akt kompanije, pravni tekst ili drugi zvanični dokument.

15.2 Potvrde i odluke

U svim parnicama ili arbitražama koje proizlaze iz ovog ugovora ili su u vezi sa njim, unosi na račune koje vodi Zajmodavac su *prima facie* dokazi o stvarima na koje se odnose.

Svaka potvrda ili odluka stope ili iznosa od strane Zajmodavca prema ovom ugovoru biće, u odsustvu očigledne greške, konačni dokazi o stvarima na koje se odnosi.

15.3 Parcijalna invalidnost

Ako u bilo kom trenutku neka od odredbi ovog ugovora bude ili postane nezakonita, nevaljana ili nesprovodiva, neće ni na koji način uticati ili narušiti zakonitost i sprovodivost preostalih odredbi ovog ugovora.

15.4 Bez odricanja

Propust ili kašnjenje u ostvarivanju bilo kog prava iz Ugovora od strane Zajmodavca neće delovati kao odricanje od tog prava.

Delimično vršenje bilo kog prava neće sprečiti dalje korišćenje takvog prava ili vršenje bilo kog drugog prava ili pravnog leka prema važećem zakonu.

Prava i pravni lekovi Zajmodavca prema ovom ugovoru su kumulativni i ne isključuju nikakva prava i lekove prema važećem zakonu.

15.5 Ustupanje

Zajmoprimac ne može na bilo koji način ustupiti ili preneti sva ili neka od svojih prava i obaveza prema ovom ugovoru bez prethodne pismene saglasnosti Zajmodavca.

Zajmodavac može dodeliti ili preneti bilo koje svoje pravo ili obavezu iz ovog ugovora na bilo koju treću stranu i može sklopiti bilo koji ugovor o podučesću koji se odnosi na njega.

15.6 Pravno dejstvo

Prilozi koji su ovde dati i uvodne napomene čine sastavni deo ovog ugovora i imaju isti pravni efekat.

15.7 Celokupan Ugovor

Od datuma potpisivanja, ovaj ugovor predstavlja celokupni ugovor između ugovornih strana u vezi sa pitanjima koja su ovde izložena i nadomešćuje i zamenjuje sve prethodne dokumente, ugovore ili sporazume, koji su možda razmenjeni ili saopšteni u okviru pregovora u vezi sa ovim ugovorom.

15.8 Izmene i dopune

Nijedan amandman na ovaj ugovor ne može se izvršiti ako se strane izričito pismeno ne dogovore.

15.9 Poverljivost – obelodanjivanje informacija

Zajmoprimac neće otkriti sadržaj ovog ugovora nijednoj trećoj strani bez prethodne saglasnosti Zajmodavca, osim bilo kom licu kome Zajmoprimac ima obavezu obelodanjivanja prema bilo kom važećem zakonu, zapisu ili sudskoj presudi.

Bez obzira na bilo koji postojeći sporazum o poverljivosti podataka, Zajmodavac može otkriti bilo kakve informacije ili dokumente u vezi sa Programom: (i) svojim revizorima, stručnjacima, rejting agencijama, pravnim savetnicima ili nadzornim telima; (ii) bilo kom licu ili subjektu kome Zajmodavac može dodeliti ili preneti sva ili deo svojih prava ili obaveza prema Sporazumu i (iii) bilo kom licu ili subjektu u cilju preduzimanja bilo kakvih zaštitnih mera ili očuvanja prava Zajmodavaca prema Ugovoru.

Pored toga, Zajmoprimac ovim izričito ovlašćuje Zajmodavaca

- (i) razmeni sa Francuskom Republikom za objavljivanje na veb stranici Francuske Vlade u skladu sa bilo kojim zahtevom Međunarodne inicijative za transparentnost pomoći; i
- (ii) objavljuje na veb stranici Zajmodavca

informacije koje se odnose na Program i njegovu podršku od strane Zajmodavca, kako je navedeno u Prilogu 6 (*Informacije koje mogu biti objavljene na veb stranici Francuske Vlade i na veb stranici Zajmodavca*).

15.10 Ograničenja

Zastara bilo kog potraživanja po ovom ugovoru biće deset (10) godina, osim svakog potraživanja kamate dospele po ovom ugovoru.

15.11 Promenjene okolnosti

Svaka stranka ovim potvrđuje da se odredbe člana 1195 francuskog građanskog zakonika neće primenjivati na nju u pogledu njenih obaveza prema Ugovoru i neće imati pravo da podnese bilo kakav zahtev prema članu 1195 francuskog građanskog zakonika.

16. **OBAVEŠTENJA**

16.1 U pisanoj formi i adrese

Svako obaveštenje, zahtev ili druga komunikacija koja se daje ili upućuje u skladu sa ovim ugovorom ili je u vezi sa njim, daće se ili se vrši u pisanoj formi i, ukoliko nije drugačije naznačeno, može se poslati ili uputiti faksom ili pismom koje pošta šalje na adresu i broj relevantne Strane naveden u nastavku:

Za Zajmoprimca:

MINISTARSTVO FINANSIJA

Adresa: Kneza Miloša 20, 11000 Beograd

Telefon: +(381) -11 3642-600

Faks: (381-11) 3618-961

E-mail: kabinet@mfin.gov.rs

N/R: gđin. Siniša Mali, ministar finansija

Za Zajmodavca:

AFD – BEOGRAD – REGIONALNA KANCELARIJA ZA ZAPADNI BALKAN

Adresa: Zmaj Jovina 11, 11000 Beograd, Republika Srbija

Telefon: +(381) 11 78 58 830

N/R: Direktor regionalne kancelarije za Zapadni Balkan

Primerak se šalje na:

AFD – SEDIŠTE U PARIZU

Adresa: 5, rue Roland Barthes – 75598 Paris Cedex 12, France

Telefon: + 33 1 53 44 31 31

N/R: Direktor Sektora za Aziju i Bliski Istok

Ili na drugu adresu, broj faksa, sektor ili službenika o čemu će jedna Strana obavestiti drugu Stranu.

16.2 Isporuka

Bilo koje obaveštenje, zahtev ili saopštenje ili bilo koji dokument koji je Strana poslala drugoj ugovornoj Strani u vezi sa ovim Ugovorom, biće validno samo:

- (a) ako je faksom primljeno u čitljivom obliku; i
- (b) ako je pismo poslato putem pošte, kada je dostavljeno na tačnu adresu

i, ako je određeno lice ili odeljenje navedeno kao deo podataka o adresi predviđenih članom 16.1 (*U pisanoj formi i adrese*), ako je takvo obaveštenje, zahtev ili komunikacija upućeno toj osobi ili odeljenju.

16.3 Elektronska komunikacija

- (a) Svaka komunikacija koju jedna osoba uputi drugoj prema ovom ugovoru ili u vezi sa njim može se izvršiti elektronskom poštom ili drugim elektronskim sredstvima ako se Strane:
  - (i) slažu da će ovo biti prihvaćeni oblik komunikacije, osim ako se ne dostavi obaveštenje o suprotnom;
  - (ii) međusobno se pismeno obavestiti o svojoj adresi elektronske pošte i/ili bilo kojim drugim informacijama potrebnim da omoguće slanje i primanje informacija tim sredstvima; i
  - (iii) obavestavaju jedni druge o svakoj promeni adrese ili bilo koje druge takve informacije koju su dostavili.
- (b) Svaka elektronska komunikacija izvršena između Strana biće validna samo kada bude primljena u čitljivom obliku.

17. **MERODAVNO PRAVO**

17.1 Merodavno pravo

Ovaj ugovor uređuje francusko pravo.

17.2 Arbitraža

Bilo koji spor koji proizlazi iz ovog ugovora ili je u vezi sa njim biće upućen na arbitražu i konačno rešen arbitražom prema Pravilima o mirenju i arbitraži Međunarodne privredne komore primenjivim na dan započinjanja arbitražnog postupka, od strane jednog ili više arbitara imenovanih u skladu sa takvim pravilima.

Sedište arbitraže je Pariz, a jezik arbitraže engleski.

Ova arbitražna klauzula će ostati pravosnažna i važeća ako se ovaj ugovor proglasi nevažećim ili bude raskinut ili otkazan i nakon isteka ovog ugovora. Ugovorne obaveze Strana po ovom ugovoru ne obustavljaju se ako Strana pokrene pravni postupak protiv druge Strane.

Strane se izričito slažu da se potpisivanjem ovog ugovora Zajmoprimac neopozivo odriče svih prava na imunitet u pogledu jurisdikcije ili izvršenja na koja bi se inače mogao pozvati.

Da bi se izbegla sumnja, ovo odricanje uključuje odricanje od imuniteta u smislu:

- (i) bilo koje parnice ili pravnog, sudskog ili arbitražnog postupka koji proizlazi iz ovog ugovora ili je u vezi sa njim;
- (ii) davanja bilo kakvih olakšica putem zabrane ili naloga za određeni učinak ili za oporavak imovine ili prihoda;
- (iii) svakog napora da se potvrdi, prepozna, sprovede ili izvrši bilo koja odluka, poravnanje, presuda, nalog za izvršenje ili, u *in rem* postupcima, bilo koji napor da se zaposedne, zadrži ili proda bilo koja njegova imovina i prihod koji proizlaze iz bilo koje arbitraže ili bilo kog pravnog, sudskog ili upravnog postupka.

Zajmoprimac se ne odriče bilo kakvog imuniteta u odnosu na bilo koje sadašnje ili buduće (i) „prostorije misije” kako je definisano Bečkom konvencijom o diplomatskim odnosima, potpisanom 1961. godine, (ii) „konzularne prostorije” kako je definisano Bečkom konvencijom o diplomatskim odnosima potpisanom 1963. godine (iii) imovina koja ne može biti predmet trgovanja, (iv) vojnih sredstava ili vojne imovine i zgrada, oružja i opreme namenjenih odbrani, državnoj i javnoj bezbednosti, (v) potraživanja čija je potražnja zabranjena zakonom, (vi) prirodnih resursa, predmeta za redovnu upotrebu, zemlje pored bazena reka i vodenih postrojenja u javnom vlasništvu, zaštićenog prirodnog i kulturnog nasleđa u javnom vlasništvu, (vii) nepokretnosti u javnom vlasništvu koja se delimično ili potpuno koristi od strane organa Republike Srbije, autonomnih pokrajina ili lokalnih samouprava u cilju obavljanja poslova, (viii) akcije i obveznice autonomnih pokrajina i lokalnih samouprava u kompanijama i javnim preduzećima, osim ako je nadežni organ pristao na uspostavljanje tereta na tim akcijama i obveznicama, (ix) pokretna i nepokretna imovina zdravstvenih institucija osim ako je hipoteka utvrđena na osnovu odluke Vlade (x) novčana sredstva i finansijski instrumenti određeni kao finansijski kolateral u skladu sa zakonom koji uređuje finansijsko obezbeđenje uključujući novčana sredstva i finansijske instrumente koji su založeni u skladu sa tim zakonom ili (xi) ostala imovina koja je izuzeta po osnovu zakona ili međunarodnih sporazuma.

17.3 Uručenje

Ne dovodeći u pitanje bilo koji važeći zakon, za potrebe dostavljanja sudskih i vansudskih dokumenata vezanih za bilo koju gore pomenutu radnju ili postupak, Zajmoprimac neopozivo bira svoju naznačenu kancelariju na datum ovog Ugovora na adresi definisanoj u članu 16 (*OBAVEŠTENJA*) za potrebe uručenja i Zajmodavac bira adresu „AFD PARIS HEAD OFFICE” definisanu u članu 16. (*OBAVEŠTENJA*) za potrebe uručenja.

18. TRAJANJE

Ovaj ugovor stupa na snagu na Datum efektivnosti i ostaje na snazi sve dok je bilo koji iznos neizmiren prema ovom ugovoru.

Ne dovodeći u pitanje gore navedeno, obaveze prema članu 15.9 (*Poverljivost – obelodanjivanje informacija*) opstaju i ostaju na snazi i dejstvu tokom perioda od pet godina nakon poslednjeg Datuma plaćanja; odredbe člana 11.4.2 (*Upravljanje pritužbama iz oblasti životne sredine i socijalnih pitanja*) ostaće na snazi sve dok se bilo koja pritužba podneta u skladu sa Poslovnikom o radu Mehanizma za upravljanje pritužbama ES i dalje obrađuje ili prati.

Zaključeno u tri (3) primeraka, u Beogradu (Republika Srbija), dana 10. maja 2021. godine

ZAJMOPRIMAC

REPUBLIKA SRBIJA

---

koga predstavlja:

Ime: Njegova ekselencija gospodin Siniša Mali, s.r.
Funkcija: Ministar finansija

ZAJMODAVAC

FRANCUSKA AGENCIJA ZA RAZVOJ

---

koga predstavlja:

Ime: Gospođa Cécile Couprie, s.r.
Funkcija: Regionalni direktor za Evroaziju

Supotpisnik, Njegova ekselencija gospodin Jean-Louis Falconi, ambasador Francuske, s.r.

PRILOG 1A - DEFINICIJE

Delo korupcije	<p>Označava bilo koje od sledećih navedenih dela:</p> <p>(a) čin obećanja, nuđenja ili davanja, direktno ili indirektno, Javnom službeniku ili bilo kojoj osobi koja rukovodi ili radi, u bilo kom svojstvu, za subjekt privatnog sektora, neprimerenu prednost bilo koje prirode za samu relevantnu osobu ili za drugo lice ili subjekt, kako bi se to lice ponašalo ili se uzdržalo od postupanja kršeći zakonske, ugovorne ili profesionalne obaveze, time utičući na njene ili njegove radnje ili radnje druge osobe ili subjekta; ili</p> <p>(b) akt Javnog službenika ili bilo kog lica koje rukovodi ili radi u bilo kom svojstvu za subjekat privatnog sektora, i traži ili prihvata, direktno ili indirektno, neprimerenu prednost bilo koje prirode, za sebe ili drugo lice ili subjekat, kako bi ovo lice postupalo ili se uzdržavalo od postupanja kršeći zakonske, ugovorne ili profesionalne obaveze, time utičući na njene ili njegove radnje ili radnje druge osobe ili subjekta.</p>
Ugovor	<p>Označava ovaj ugovor o kreditnom aranžmanu, uključujući i uvodne napomene, Priloge, i, ako je primenjivo, sve izmene i dopune izvršene u pisanoj formi.</p>
Nelojalne prakse	<p>označavaju:</p> <p>(a) bilo koje usaglašene ili implicirane radnje čiji je cilj i/ili efekat da ometaju, ograniče ili naruše fer konkurenciju na tržištu, uključujući ali ne ograničavajući se na sledeće: (i) ograničavanje pristupa tržištu ili slobodnog vršenja konkurencije od strane drugih kompanija; (ii) sprečavanje slobodnog formiranja cena na tržištu veštačkim favorizovanjem povećanja ili smanjenja takvih cena; (iii) ograničavanje ili kontrolu bilo koje proizvodnje, tržišta, investicija ili tehničkog napretka; ili (iv) podelu tržišta ili izvora snabdevanja;</p> <p>(b) svaku zloupotrebu dominantnog položaja kompanije ili grupe kompanija na domaćem tržištu ili na njegovom značajnom delu; ili</p> <p>(c) bilo koju ponudu ili predatorske cene čiji je cilj/efekat eliminisanje sa tržišta ili sprečavanje preduzeća ili jednog od njegovih proizvoda da pristupe tržištu.</p>
Ovlašćenje(a)	<p>Označava svako ovlašćenje, saglasnost, odobrenje, rešenje, dozvolu, licencu, izuzeće, prijavu, overu ili registraciju, ili bilo koje izuzeće u vezi s tim, dobijeno ili obezbeđeno od strane vlasti, bez obzira da li je dobijeno</p>

	aktom ili se smatra datim ako se ne dobije odgovor u određenom roku, kao i svako odobrenje i saglasnost poverioca Zajmoprimca.
Organ(i)	Označava svaki državni ili nadležni organ, sektor ili komisiju, koja vrši javna ovlašćenja, ili bilo koji administrativni, sudski organ ili Državu, ili bilo koji državni, administrativni, poreski ili sudski organ.
Period raspoloživosti	označava period od Datuma potpisivanja, uključujući i taj dan do Krajnjeg roka za povlačenje sredstava.
Raspoloživi kredit	Označava, u bilo kom trenutku, maksimalni iznos glavnice naveden u članu 2.1 (<i>Kredit</i>) umanjen za: <ul style="list-style-type: none"> (i) ukupni iznos sredstava koje je Zajmoprimac povukao; (ii) iznos svakog povlačenja sredstava koje treba izvršiti na osnovu bilo kog tekućeg Zahteva za povlačenje sredstava; i (iii) bilo koji deo Kredita koji je otkazan u skladu sa članom 8.3 (<i>Otkazivanje od strane Zajmoprimca</i>) i/ili 8.4 (<i>Otkazivanje od strane Zajmodavca</i>).
Račun Zajmoprimca	Označava račun otvoren u ime Zajmoprimca kod NBS
Radni dan	dan (osim subote ili nedelje) kada su banke u Parizu otvorene radnog dana za opšte poslove, a to je TARGET dan u slučaju da Povlačenje sredstava treba da bude obavljeno tog dana.
Overen	označava svaki primerak, fotokopiju ili drugu kopiju bilo kog originalnog dokumenta, overenu od strane propisno ovlašćenog lica čime se potvrđuje da primerak, fotokopija ili druga kopiju odgovara originalnom dokumentu.
Sufinansijer	označava sledeće sufinansijera(e) Programa: Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD) za maksimalni iznos do osamdeset dva miliona šeststo hiljada evra (82.600.000 EUR).
Sufinansiranje	označava paralelno finansiranje od strane Sufinansijera (IBRD) u iznosu do osamdeset dva miliona šeststo hiljada evra (82.600.000 EUR)
Rok za povlačenje	označava 31. januar 2022. godine, posle čega dodatno

sredstava	povlačenje sredstava neće biti moguće.
Povlačenje sredstava	označava povlačenje celokupnog ili dela kreditnih sredstava, koje je Zajmodavac stavio na raspolaganje Zajmoprimcu, u skladu sa odredbama i uslovima datim u članu 3. (<i>POVLAČENJE SREDSTAVA</i>) ili preostali iznos glavnice takvog Povlačenja koji ostaje dospeo i plativ u određenom trenutku .
Datum povlačenja sredstava	označava datum kada Zajmodavac stavlja na raspolaganje povlačenje sredstava.
Period povlačenja sredstava	označava period koji počinje Datumom povlačenja sredstava sve do prvog od sledećih datuma: (i) datum kada je Raspoloživi kredit jednak nuli; (ii) Krajnji rok za povlačenje sredstava.
Zahtev za povlačenje sredstava	označava zahtev suštinski u formi definisanoj u Prilogu 5A (<i>Obrazac zahteva za plaćanje</i>).
Datum stupanja na snagu	označava datum ispunjenja uslova definisanih u Delu II Priloga 4 (Preduslovi) koji mora da bude u roku od 180 kalendarskih dana nakon Datuma potpisivanja.
Embargo	označava bilo koju ekonomsku sankciju čiji je cilj zabrana bilo kakvog uvoza i/ili izvoza (isporuka, prodaja ili transfer) jedne ili više roba, proizvoda ili usluga koji dolaze u zemlju i/ili iz zemlje tokom određenog perioda, u skladu sa odlukama Ujedinjenih nacija, Evropske unije ili Francuske koje su objavljene i koje s vremena na vreme mogu biti izmenjene i dopunjene.
Postupci za upravljanje pritužbama koje se odnose na životnu sredinu i socijalna pitanja	označava ugovorne uslove date u Postupcima za upravljanje žalbama koje se odnose na životnu sredinu i socijalna pitanja, koji je dostupan na internet stranici, sa povremenim izmenama i dopunama.
EURIBOR	označava međubankarsku stopu koja se primenjuje na evro za sve depozite denominovane u evrima za period uporediv sa relevantnim periodom koji je utvrdio Evropski institut za tržište novca (EMMI), ili bilo koji drugi naslednik u 11:00 sati po briselskom vremenu, dva (2) Radna dana pre prvog dana Kamatnog perioda.
Evro ili EUR	označava jedinstvenu valutu država članica Evropske ekonomske i monetarne unije, uključujući i Francusku i koja je zakonsko sredstvo plaćanja u tim Zemljama

	članicama.
Slučaj neizvršenja obaveza	označava svaki slučaj ili okolnost definisan u članu 13.1 (<i>Slučaj neizvršenja obaveza</i>).
Kredit	označava kreditna sredstava koje je Zajmodavac stavio na raspolaganje Zajmoprimcu, u skladu sa ovim ugovorom do maksimalnog iznosa glavnice definisanog u članu 2.1 (<i>Kredit</i>).
Finansijska zaduženost	<p>Označava svako dugovanje za ili po osnovu:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) kratkoročno, srednjoročno ili dugoročno pozajmljenih sredstava; (b) svakog iznosa po osnovu izdavanja obveznica, zadužnica, vrednosnih papira, ili bilo kog drugog instrumenta; (c) svakog iznosa prikupljenog drugim transakcijama (uključujući ugovor o terminskoj prodaji ili kupovini) i koji ima komercijalni efekat pozajmice; (d) svake potencijalne obaveze koja proističe iz garancije, obveznice ili bilo kog drugog instrumenta.
Lista sankcija finansijskih	<p>označava spisak/spiskove lica, grupa ili subjekata koji podležu finansijskim sankcijama Ujedinjenih nacija, Evropske unije i/ili Francuske.</p> <p>Samo za svrhu informisanja i pogodnosti Zajmoprimca, koji se na njih može osloniti, date su sledeće reference i veb adrese:</p> <p>Za spiskove koje vode Ujedinjene nacije, možete konsultovati sledeći veb sajt:</p> <p>https://www.un.org/securitycouncil/fr/content/un-sc-consolidated-list</p> <p>Za spiskove koje vodi Evropska unija, možete konsultovati sledeći veb sajt:</p> <p>https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/8442/consolidated-list-sanctions_fr</p> <p>Za spiskove koje vodi Francuska, možete konsultovati sledeći veb sajt:</p> <p>https://www.tresor.economie.gouv.fr/services-aux-entreprises/sanctions-economiques/dispositif-national-</p>

	de-gel-des-avoirs
Plan finansiranja	označava Plan finansiranja Programa definisan u Prilogu 3 (<i>Plan Finansiranja</i>).
Fiksna referentna stopa	označava nula zarez sedamdeset devet procenata (0,79%) godišnje.
Prevara	označava bilo koju nepoštenu praksu (radnju ili propust) sa namerom da se pogrešno zavedu drugi, da se namerno od njih sakriju elementi, ili da se prevari ili poništi pristanak, da se zaobiđe bilo koji zakonski ili regulatorni zahtevi i/ili prekrše interna pravila i procedure Zajmoprimca ili treće strane, u cilju sticanja nelegitimne koristi.
Prevara protiv Finansijskih interesa Evropske zajednice	označava bilo koju namernu radnju ili propust čiji je cilj da ošteti budžet Evropske unije i obuhvata (i) korišćenje ili prezentaciju lažnih, netačnih ili nepotpunih izveštaja ili dokumenata, što za posledicu ima proneveru ili nepravilno zadržavanje sredstava ili bilo koje nezakonito smanjenje resursa opšteg budžeta Evropske unije; (ii) neobelodanjivanje informacija sa istim efektom; i (iii) otuđenje takvih sredstava u druge svrhe osim onih za koje su takva sredstva prvobitno odobrena.
Grejs period	označava period počevši od Datuma potpisivanja sve do i uključujući i datum koji pada trideset šest (36) meseca nakon tog datuma, tokom kojeg nije dospeo ni plativ ni jedan iznos glavnice po Kreditu.
Nezakonito poreklo	označava sredstva dobijena putem: <ul style="list-style-type: none"> (a) izvršenje bilo kog predikatnog krivičnog dela, kako se navodi u Glosaru 40 preporuka FATF-a pod „<i>Određene kategorije krivičnih dela</i>” (http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/Recommendations_GAFI.pdf); (b) bilo koje Koruptivne radnje; ili (c) bilo koje Prevare protiv Finansijskih interesa Evropske zajednice, ako i kada je primenjivo.
Indeksna stopa	označava TEC 10 dnevni indeks, desetogodišnju konstantnu stopu dospeća prikazanu na dnevnoj osnovi na relevantnoj strani kotacije Referentne finansijske institucije ili bilo koji drugi indeks koji može zameniti TEC 10 dnevni indeks. Na Datum potpisivanja Indeksna stopa na dan 26. april 2021. godine iznosi minus nula zarez nula jedan procenat (-0,01%) na godišnjem nivou.

Kamatni period(i)	označava svaki period od Datuma plaćanja (ne uključujući taj datum) do sledećeg Datuma plaćanja (uključujući taj datum). Za svako povlačenje u okviru Kredita, prvi kamatni period počinje na Datum povlačenja sredstava (ne uključujući taj datum) i završava se sledećeg narednog Datuma plaćanja (uključujući taj datum).
Kamatna stopa	Označava kamatnu stopu izraženu procentualno i utvrđenu u skladu sa članom 4.1 (<i>Kamatna stopa</i>).
Zakon o klimatskim promenama	označava Zakon o klimatskim promenama (Zakonom o klimatskim promenama) Zajmoprimca koji nalaže pripremu i usvajanje Strategije razvoja sa niskim udelom ugljenika i njenog Akcionog plana i Programa prilagođavanja klimatskim promenama, radi uspostavljanja sistema za smanjenje emisija gasova staklene bašte i podrške prilagođavanju klime na isplativ i ekonomski održiv način, uredno objavljen u Službenom glasniku Zajmoprimca br. 26/21 od 23. marta 2021. godine i stupio na snagu 31. marta 2021. godine.
Marža	osamdeset 80 baznih poena na godišnjem nivou.
Događaj poremećaja tržišta	<p>označava pojavu jednog od sledećih događaja:</p> <p>EURIBOR ne određuje Evropski institut za tržište novca (EMMI), ili bilo koji njegov naslednik, u 11:00 sati po briselskom vremenu, dva (2) Radna dana pre prvog dana relevantnog Kamatnog perioda ili na Datum utvrđivanja stope; ili</p> <p>pre zatvaranja poslovanja Evropskog međubankarskog tržišta, dva (2) Radna dana pre prvog dana relevantnog Kamatnog perioda ili na Datum utvrđivanja stope, Zajmoprimac dobija obaveštenje od Zajmodavca da (i) bi trošak Zajmodavca koji se odnosi na pribavljanje odgovarajućih resursa na relevantnom međubankarskom tržištu bio veći od EURIBOR-a za relevantni Kamatni period; ili (ii) ne može ili neće moći da pribavi odgovarajuće resurse na relevantnom međubankarskom tržištu u redovnom toku poslovanja za potrebe finansiranja relevantnog Povlačenja sredstava u relevantnom vremenskom periodu.</p>
Materijalno negativni efekat	<p>Označava materijalno negativan efekat na:</p> <p>(a) Program, ukoliko bi ugrozio implementaciju i funkcionisanje Programa, u skladu sa ovim ugovorom;</p>

	<p>(b) poslovanje, imovinu, finansijsko stanje Zajmoprimca ili njegovu sposobnost da ispuni svoje obaveze prema ovom ugovoru;</p> <p>(c) važenje i izvršivost ovog ugovora.; ili</p> <p>(d) bilo koje pravo ili pravni lek Zajmodavca prema ovom ugovoru.</p>
Tabela praćenja rezultata	označava grafikon priložen u Prilogu 3B sa popisom indikatora dogovorenih između Strana za praćenje sprovođenja Programa.
Narodna banka Srbije	Ozbačava centralnu banku Republike Srbije
Stanje duga glavnice	označava, u vezi sa bilo kojim Povlačenjem sredstava, Stanje duga glavnice koji je dospeo po osnovu takvog Povlačenja sredstava, i koji odgovara iznosu povlačenja koje je Zajmodavac isplatio Zajmoprimcu, umanjenom za ukupan iznos rata glavnice koje je Zajmoprimac otplatio Zajmodavcu u odnosu na takvo Povlačenje sredstava.
Datumi plaćanja	označavaju 15. jun i 15. decembar svake godine.
Događaji prekida rada platnih sistema	<p>označava jedan ili oba sledeća događaja:</p> <p>(a) suštinski poremećaj platnih ili komunikacionih sistema ili finansijskih tržišta koji je, u svakom slučaju, potreban kako bi se izvršilo plaćanje u vezi sa Kreditom (ili na drugi način radi transakcija predviđenih ovim ugovorom), pod uslovom da prekid nije uzrokovala bilo koja Strana i da je van njihove kontrole; ili</p> <p>(b) pojava bilo kog drugog događaja koji rezultira poremećajem (tehničke ili sistemske prirode) u trezoru ili platnom prometu Strane ili bilo koje druge strane a koja sprečava:</p> <p>(i) izvršenje obaveza plaćanja prema ovom Ugovoru; ili</p> <p>(ii) komunikaciju sa drugim Stranama u skladu sa uslovima ovog ugovora</p> <p>a koje (u oba slučaja) nije prouzrokovala ni jedna Strana i van je njihove kontrole.</p>
Naknada za prevremenu otplatu	Označava obeštećenje obračunato primenom sledećeg procenta na iznos Kredita koji je prevremeno otplaćen:

	<ul style="list-style-type: none"> - ako se otplata dogodi pre 3. godišnjice (ne uključujući je) od Datuma potpisivanja: dva procenta (2%); - ako se otplata dogodi između 3. godišnjice (ne uključujući je) i 7. godišnjice (ne uključujući je) od Datuma potpisivanja: jedan procenat (1,5%); - ako se otplata dogodi između 7. godišnjice (ne uključujući je) i 10. godišnjice (ne uključujući je) od Datuma potpisivanja: jedan procenat (1%); - ako se otplata dogodi nakon 10. godišnjice (uključujući je) od Datuma potpisivanja: pola procenta (0,5%).
Program	označava Program opisan u Prilogu 2 (<i>OPIS PROGRAMA</i>).
Datum završetka Programa	Podrazumeva datum za tehnički završetak Programa koji se očekuje da bude dve godine nakon datuma stupanja na snagu Zakona o klimatskim promenama.
Javni funkcioner	označava (i) bilo kog nosioca zakonodavne, izvršne administrativne ili sudske funkcije, bilo da je imenovan ili izabran, stalan ili privremen, plaćen ili neplaćen, bez obzira na funkciju ili (ii) bilo koju drugu osobu definisanu kao javni funkcioner prema zakonu o osnivanju privrednih društava Zajmoprimca, kao i (iii) bilo koje drugo lica koje vrši javnu funkciju, uključujući javnu agenciju ili organizaciju ili pruža javne usluge.
Konverzija stope	označava konverziju varijabilne stope koja se primenjuje na celokupan Kredit ili njegov deo u fiksnu stopu u skladu sa članom 4.1 (<i>Kamatna stopa</i>).
Zahtev za konverziju stope	označava zahtev Zajmoprimca suštinski u formi datoj u Prilogu 5C (<i>obrazac zahteva za konverziju stope</i>).
Datum formiranja stope	<p>Označava u odnosu na bilo koji Kamatni period za koji se određuje kamatna stopa:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) prvu Sredu (ili, ako taj dan nije radni dan, odmah sledeći radni dan) nakon dana prijema Zahteva o povlačenju sredstava od strane Zajmodavca, pod uslovom da je Zajmodavac primio Zahtev za povlačenje sredstava najmanje dva (2) cela Radna dana pre navedene Srede; (ii) drugu Sredu (ili, ako taj dan nije radni dan, odmah sledeći radni dan) nakon dana prijema Zahteva o povlačenju sredstava od strane Zajmodavca, pod uslovom da Zajmodavac nije

	primio Zahtev za povlačenje sredstava najmanje dva (2) cela Radna dana pre prve Srede navedene u prethodnom stavu (i).
Referentna finansijska institucija	označava finansijsku instituciju koju je Zajmodavac izabrao za odgovarajuću referentnu finansijsku instituciju i koja redovno objavljuje kotacije finansijskih instrumenata na nekoj od međunarodnih finansijskih informacionih mreža, u skladu sa praksom koju priznaje bankarski sektor.
Prilog	označava svaki prilog ili priloge na ovaj ugovor.
Datum potpisivanja	Označava datum kada su Strane potpisale ugovor.
TARGET dan	označava dan kada je Transevropski automatski sistem ekspresnog transfera bruto plaćanja u realnom vremenu 2 (TARGET 2) ili bilo koji njegov naslednik otvoren za plaćanje u evrima.
Porez(i)	označavaju bilo koji porez, dažbinu, namet, carinu ili druge namete ili odbitak slične prirode (uključujući bilo koju kaznu ili zateznu kamatu koja se plaća u vezi sa neplaćanjem ili bilo kojim kašnjenjem u plaćanju bilo kojih takvih iznosa).
Veb sajt	označava veb sajt AFD-a (http://www.afd.fr/) ili bilo koji takav zamenski sajt.
Porez po odbitku	Označava bilo koji odbitak ili zadržavanje u odnosu na Porez na bilo koju uplatu izvršenu prema ovom ugovoru ili u vezi sa njim.

PRILOG 1B - TUMAČENJE

- (a) „**imovina**” označava postojeću i buduću imovinu, prihode i prava svih vrsta;
- (b) svako pozivanje na „**Zajmoprimca**”, „**Stranu**” ili „**Zajmodavca**” uključuje i njegove naslednike u ovom ugovoru, dozvoljena ustupanja i dozvoljene primaoce;
- (c) svako pozivanje na Ugovor ili druga dokumenta predstavlja pozivanje na ovaj ugovor ili drugi takav dokument sa izmenama, redefinisanjem ili dopunama i obuhvata, ukoliko je primenjivo, bilo koji dokument koji ga zamenjuje novacijom, u skladu sa Ugovorom;
- (d) „**garancija**” obuhvata svaki *garantni depozit, aval i garanciju* koja je nezavisna od duga na koji se odnosi;
- (e) „**dugovanje**” označava svaku obavezu bilo kog lica (bez obzira da li se radi o glavnici ili garanciji) za potrebe plaćanja ili otplate novčanih sredstava sadašnjih, budućih, postojećih ili potencijalnih;
- (f) „**lice**” obuhvata svako lice, kompaniju, korporaciju, partnerstvo, trust, vladu, državu, ili državnu instituciju ili drugu asocijaciju, ili grupu od dva ili više gore navedenih (bez obzira da li su zasebno pravno lice ili ne);
- (g) „**propis**” obuhvata svaki propis, regulativu, pravilo, uredbu, zvaničnu direktivu, instrukciju, zahtev, savet, preporuku, odluku ili smernicu (bez obzira da li ima snagu zakona) bilo kog vladinog, međuvladinog ili nadnacionalnog tela, nadzornog tela, nezavisnog upravnog organa, agencije, sektora ili bilo koje jedinice bilo koje druge institucije ili organizacije (uključujući i propise izdate od strane sektorskih ili komercijalnih javnih organa) koji utiče na ovaj ugovor ili na prava i obaveze Strana;
- (h) Odredbe zakona predstavljaju upućivanje na te odredbe sa izmenama i dopunama;
- (i) Osim ukoliko nije drugačije definisano, referentno vreme je parisko vreme;
- (j) Naslovi Odeljaka, Članova i Priloga služe samo radi lakšeg snalaženja i ne utiču na tumačenje ovog ugovora;
- (k) Osim ukoliko nije drugačije definisano, reči i izrazi korišćeni u bilo kom drugom dokumentu koji se odnosi na ovaj ugovor ili u bilo kom obaveštenju datom u vezi sa ovim ugovorom imaće isto značenje dato u tom dokumentu ili objavi kao i u ovom Ugovoru;
- (l) Slučaj neizvršenja obaveza se „nastavlja” ako nije otklonjen ili ako se Zajmodavac nije odrekao nijednog od svojih prava u vezi sa tim;
- (m) Upućivanje na Član ili Prilog predstavlja upućivanje na Član ili Prilog ovog ugovora; i
- (n) Reči date u množini podrazumevaju i jedninu i obrnuto.

PRILOG 2 – OPIS PROGRAMA

PROGRAM URBANE SREDINE OTPORNE NA KLIMATSKE PROMENE

Zajam za javnu politiku (ZJN)
Programski dokument - mart 2021

Zajmoprimac	Republika Srbija
Nadležno ministarstvo	Ministarstvo zaštite životne sredine
Povezani organi (Upravni odbor)	Sve relevantne institucije Zajmoprimca
Podaci o finansiranju	Iznos kredita: 50 miliona evra. Iznos bespovratne pomoći za tehničku pomoć: 500.000 evra
Vrsta kredita	Zajam za javne politike (PPL), tj. zajam AFD ekvivalentan instrumentu zajma za razvojnu politiku Svetske banke (DPL)
Stub operativnog i razvojnog programa (ciljeva)	Ovo je paralelno finansiranje zajma za efikasnost javnog sektora i zelenog oporavka, koji će mobilizirati Svetska banka (DPL P164575). Podržava zeleni plan oporavka Vlade Srbije (Stub II) pored primarnih aktivnosti razvijenih sa Svetskom bankom. Dodatne akcije su u skladu sa procesom pristupanja Srbije EU (poglavlje 27) i uključuju pripremu okvira politike za podsticanje doprinosa jedinica lokalne samouprave nacionalnoj agendi životne sredine i klimatskih promena.
Prethodna akcija (uslov za jednokratnu isplatu)	Zajmoprimac je doneo Zakon o klimatskim promenama (objavljen u Službenom glasniku Zajmoprimca br. 26/21 23. marta 2021. i stupio na snagu 31. marta 2021.) koji nalaže pripremu i usvajanje Strategije razvoja sa niskim emisijama ugljenika i njenog Akcionog plana i Programa prilagođavanja klimatskim promenama, radi uspostavljanja sistema za smanjenje emisija stakleničkih plinova i podrške prilagođavanju klime na ekonomičan i ekonomski održiv način
Predloženi pokazatelji rezultata	Pokazatelj rezultata br. 1: Nacionalno veće za klimatske promene (NCCC) je ponovo uspostavljeno i operativno. Pokazatelj rezultata br. 2 (podeljen sa matricom ZB DPL): Izrađeni su i usvojeni relevantni podzakonski propisi koji prate zakon o klimatskim promenama. Pokazatelj rezultata br. 3: Dokumenti javne politike se odobravaju i / ili usklađuju sa Zakonom o klimatskim promenama. Pokazatelj rezultata br. 4: Sprovodi se studija izvodljivosti kako bi se identifikovale opcije šeme finansiranja za klimatske investicije jedinica lokalne samouprave

Pregled sadržaja

SADRŽAJ	45
AKRONIMI	45
SAŽETAK	46
1. POZADINA ZEMLJE I SEKTORA	
1.1. Pregled izazova klimatskih promena u Srbiji	48
1.2. Institucionalni okvir vezan za klimatske promene	49
1.3. Vladina mapa puta	53
2. PREDLOŽENA OPERACIJA	54
2.1. Opšta prezentacija	54
2.2. Obrazloženje, pokazatelji rezultata i mere delovanja predloženih od strane AFD-a DPL	55
2.3. Institucionalni aranžmani: Implementacija, praćenje i evaluacija	56
2.4. Isplata	58
2.5. Tehnička pomoć.....	58
3. PROCENA RIZIKA U VEZI SA ZAŠTITOM ŽIVOTNE SREDINE I SOCIJALNIM PITANJIMA	58

AKRONIMI

AFD	Francuska agencija za razvoj
CC	Klimatske promene
CIBT	Inicijativa za izgradnju kapaciteta za transparentnost
DPL	Zajam za razvojne politike
EU	Evropska unija
GCF	Zeleni klimatski fond
GEF	Globalni fond za životnu sredinu
GoS	Vlada Srbije
LGU	Jedinica lokalne samouprave
MCTI	Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture
MEP	Ministarstvo zaštite životne sredine
MME	Ministarstvo rudarstva i energetike
MoF	Ministarstvo finansija
NAP	Nacionalni plan prilagođavanja
NCCC	Nacionalni savet o klimatskim promenama
NDC	Nacionalni utvrđeni doprinos
PIMO	Kancelarija za upravljanje javnim ulaganjima
PPL	Zajam za javne politike
PUCs	Javno komunalno preduzeće
SKGO	Nacionalno udruženje lokalnih vlasti u Srbiji
STCM	Stalna konferencija gradova i opština
UNDP	Program za razvoj Ujedinjenih nacija
WB	Svetska banka
SAŽETAK	

Pregled izazova klimatskih promena u Srbiji

Energetski sektor ostaje najveći izvor emisija gasova staklene bašte u Srbiji.

Sagorevanje fosilnih goriva posebno je odgovorno za skoro 80% emisija gasova staklene bašte. **Srbija je takođe veoma osetljiva na klimatske promene.** Ranjivost ubrzavaju ekonomski i socijalni izazovi sa kojima se suočava srpsko društvo - starenje stanovništva, stara i nefunkcionalna infrastruktura, nedostatak finansijskih sredstava i organizaciona sposobnost da se nosi sa klimatskim promenama.

Ključni sektori povezani sa ublažavanjem klimatskih promena i prilagođavanjem u urbanom kontekstu u Srbiji su sistemi daljinskog grejanja, uglavnom zavisni od fosilnih goriva, koji generišu najnegativniji uticaj na gasove staklene bašte i gradski prevoz. Kvalitet vazduha, zaštita od poplava, voda (nestašica i kvalitet) i upravljanje otpadnim vodama su urbana pitanja koja su najizloženija klimatskim promenama. Svi gore pomenuti sektori oslanjaju se u velikoj meri na gradove i opštine i inicijative njihovih Javnih komunalnih preduzeća (JKP), dok su troškovi ulaganja uglavnom veći od finansijskog kapaciteta jedinica lokalne samouprave (JLS) ukoliko bi sami preuzeli te investicije.

U toku je izgradnja pravnog okvira za delovanje na klimatske promene. Zakon o klimatskim promenama stupio je na snagu 31. marta 2021. godine. Omogućava uspostavljanje sistema za smanjenje emisija gasova staklene bašte i efikasno prilagođavanje klimatskim promenama, ispunjavajući obaveze prema međunarodnoj zajednici, a u skladu je sa mapom puta za pridruživanje Srbije EU. Pored toga, Zakon o klimatskim promenama ima za cilj da obezbedi pravni osnov za usvajanje Strategije niskougljeničkog razvoja i Programa prilagođavanja radi identifikovanja efekata klimatskih promena na sektore i sisteme i utvrđivanje mera prilagođavanja na promenjene klimatske uslove, postavljajući tako sistem za usvajanje politika i mera za smanjenje emisija gasova staklene bašte i prilagođavanje klimatskim promenama.

Međutim, **sveobuhvatni nacionalni okvir za prilagođavanje klimatskim promenama tek treba da se razvije.** Namenske aktivnosti za smanjenje ranjivosti su i dalje sporadične. Do danas se prilagođavanje odvijalo uglavnom ad-hoc, na projektnoj osnovi. Većina sektorskih strateških i regulatornih dokumenata usvojenih tokom prethodne dve decenije sadrže samo posredne i fragmentarne napomene koje se odnose na prilagođavanje klimatskim promenama. Odgovornost za kreiranje politike, zakonodavstva i implementaciju u vezi sa klimatskim promenama podeljena je na brojna sektorska ministarstva, gde je Ministarstvo zaštite životne sredine ključna institucija. Potrebno je ojačati kapacitet većine ministarstava i lokalnih samouprava da integrišu prilagođavanje u politike i strategije.

Vladina mapa puta je strateški orijentisana **na ubrzanje procesa integracije u EU**, od usvajanja pregovaračke pozicije od strane vlade u januaru 2020. godine i njenog podnošenja Evropskoj komisiji, posebno u Poglavlju 27 o Životnoj sredini i klimatskim promenama.

Kratak opis Programa urbane sredine otporne na klimatske promene

Predloženi Program urbane sredine otporne na klimatske promene u Srbiji je zajam za javnu politiku (PPL) koji se sprovodi kao paralelno finansiranje DPL zajma za efikasnost javnog sektora i zeleni oporavak Svetske banke (P164575). Vrednost

Programa je 50,5 miliona evra, što uključuje zajam od 50 miliona evra i bespovratna sredstva od 500 hiljada evra od AFD-a namenjena tehničkoj pomoći.

Program se zasniva na jednoj prethodnoj akciji (stupanje na snagu Zakona o klimatskim promenama) i četiri očekivana rezultata koja će se postići primenom navedenog Zakona tokom perioda primene Programa: (i) NCCC je ponovo uspostavljen i operativan, (ii) izrađuju se i usvajaju relevantni podzakonski akti koji prate Zakon o klimatskim promenama, (iii) odobravaju se i/ili usklađuju dokumenti javne politike sa Zakonom o klimatskim promenama, (iv) Sprovodi se studija izvodljivosti kako bi se identifikovale šeme finansiranja za klimatska ulaganja jedinice lokalne samouprave. Obrazloženje matrice politika programa izrađeno je na vezama između Prethodne akcije i Pokazatelja rezultata (videti Prilog 3B Ugovora).

Odabirom stupanja na snagu Zakona o klimatskim promenama kao prethodne akcije matrice, ovaj Program direktno odražava obnovljenu želju Vlade Srbije da se približi pravnoj tekovini Evropske zajednice i pokrene energetske i ekološku tranziciju koja je kompatibilna sa ekonomskim rastom i podrškom zapošljavanju (diverzifikacija ekonomskog modela, jačanje ekonomske atraktivnosti regiona).

Programom se omogućava strukturirani doprinos Srbije na putu smanjenja ugljen-dioksida kroz usvajanje i primenu Zakona o klimatskim promenama, kao preduslova za efikasnost promena: mobilizacija javnih aktera, praćenje emisija gasova staklene bašte i priprema izveštaja, usklađivanje sektorskih strategija sa ciljevima Strategije razvoja niskog ugljen-dioksida (energetski sektori, ali takođe potencijalno i otpad), mobilizacija sredstava za finansiranja sprečavanja uticaja klimatskih promena itd.

Programska matrica pokriva i izazove ublažavanja i prilagođavanja klimatskim promenama, usvajanjem programa prilagođavanja klimatskim promenama i obezbeđivanjem mera za urbani sektor. Doprinosi integraciji procene klimatske ranjivosti i merama prilagođavanja kroz reviziju Nacionalne strategije održivog urbanog razvoja i podržavajući identifikovanje prioritarnih potreba i projekata (akcioni plan prilagođavanja i/ili ublažavanja) u 2 pilot grada / opštine, Program doprinosi jačanju urbane otpornosti, posebno u pogledu smanjenja rizika od katastrofa. Doprineće poboljšanju kvaliteta životne sredine i racionalnom korišćenju prirodnih resursa na lokalnom nivou, posebno kroz rešenja zasnovana na prirodi (smanjenje zagađenja, razvoj zelenih površina u urbanim sredinama). Kroz izradu studije izvodljivosti o finansijskoj situaciji u opštinama, Program će identifikovati nekoliko mogućnosti finansiranja za povećanje investicija u jedinice lokalne samouprave i na taj način podržati razvoj institucionalnog i finansijskog okvira za ulaganja lokalnih vlasti.

Nekoliko mera predloženih u okviru Programa trebalo bi da pomogne poboljšanju upravljanja klimatskim promenama (ublažavanje i prilagođavanje) u Srbiji, formalizovanjem zakonodavnog okvira, promovisanjem razmene informacija i koordinacijom između javnih institucija, podržavanjem operacionalizacije NCCC i jačanjem kapaciteta zainteresovanih strana u pogledu planiranja, primene klimatskih promena, kao i ekoloških i socijalnih aspekata. Pored toga, procenom finansijskog mehanizma za lokalne samouprave, program treba da promoviše njihov pristup finansijskim resursima kako bi se olakšale klimatske investicije.

Program će takođe doprineti boljoj rodnoj ravnopravnosti kroz sastav NCCC i planu izgradnje kapaciteta za glavna uključena ministarstva (rodni pristup). Isto tako, na nivou pilot gradova/opština, doprineće proceni ranjivosti (ako je potrebno), razvoju kampanje za podizanje svesti o klimatskim promenama i obuka, koje će se sprovesti koristeći rodni pristup.

Postizanje pokazatelja rezultata Programa biće uslov za novi AFD-ov PPL zajam, usredsređen na urbanu klimu i pitanja životne sredine. Obrazloženje ovog potencijalnog drugog PPL zajma ogleda se kroz doprinos redovnom finansiranju i praćenju akcionog plana za ublažavanje i prilagođavanje klime u gradovima / opštinama Srbije, sa pojačanim fokusom na urbani sektor i opštinski nivo.

1. Pozadina zemlje i sektora

1.1. Pregled izazova klimatskih promena u Srbiji

Srbija je veoma osetljiva na klimatske promene: Između 1960. i 2012. godine, primećeni su značajni porasti dnevnih srednjih, dnevnih maksimalnih i dnevnih minimalnih temperatura, sa prosečnim trendom porasta od 0,3°C/deceniji; srednja godišnja temperatura u periodu 2008-2017 bila je za 1,5°C viša nego 1961-1990 (veći porast od svetskog proseka); toplotni talasi i ekstremni događaji su češći i intenzivniji; deficit padavina, praćen porastom intenzivnih padavina, primećen je tokom leta; broj dana sa padavinama preko 40mm bio je dvostruko veći između 2008-2017 nego 1961-1990. Trenutne klimatske projekcije za Srbiju prema srednjem i ekstremnom scenariju ukazuju na to da će prosečna temperatura verovatno da poraste možda čak i 2,2°C do 2050. godine i 3,4°C do 2100. godine.¹

Uticaj klimatskih promena je već očigledan. Jugoistočna Evropa je identifikovana kao jedan od najranjivijih regiona Evrope, u pogledu izloženosti negativnim efektima klimatskih promena, uključujući negativne efekte na intenzitet i učestalost poplava i suša, kao i na kvalitet i količinu prinosa glavnih useva. Ranjivost ubrzavaju ekonomski i socijalni izazovi sa kojima se suočava srpsko društvo - starenje stanovništva, stara i nefunkcionalna infrastruktura (posebno infrastruktura za kontrolu poplava i erozije, vodovod, infrastruktura za otpad i otpadne vode), nedostatak finansijskih sredstava i organizaciona sposobnost da se izbori sa klimatskim promenama. Nedavna istorija poplava i prirodnih katastrofa u Srbiji pokazala je da su ruralne zajednice sa niskim prihodima posebno osetljive na uticaje klimatskih promena kroz povećanu nesigurnost vode², **povećane zdravstvene rizike i smanjenu poljoprivrednu produktivnost.**

- Procenjuje se da je oko **18% teritorije Srbije podložno poplavama**, uključujući više od 500 većih naselja, preduzeća i putne infrastrukture. Mere zaštite od poplava uglavnom se oslanjaju na izgradnju nasipa, mada bi rešenja zasnovana na prirodi takođe mogla da doprinesu značajnom poboljšanju rezilijentnosti.
- Klimatske promene mogu imati direktan ili indirektan uticaj **na javno zdravlje**. Direktni uticaj podrazumeva povrede, bolesti i smrtne slučajeve koji su posledica klimatskih promena i ekstremnih vremenskih događaja (poplave, toplotni talasi, oluje itd.). Indirektni uticaj uključuje posledice po javno zdravlje koje su povezane sa češćom pojavom vektorskih zaraznih bolesti, smanjenim kvalitetom vazduha i vode, kao i smanjenom dostupnošću hrane i vode.

¹ UNDP - Klimatske promene забележене у Србији и будуће климатске пројекције засноване на различитим сценаријима будућих емисија. др Владимир Ђурђевић, др Ана Вуковић, др Мирјам Вујадиновић Мандић (2018)

² Пројекције указују на даље смањење протока на свим рекама у Србији, који ће износити -8% до средине века и можда чак -17% до краја века, у поређењу са референтним периодом 1971-2000. године. Највеће смањење речних токова очекује се у централној и источној Србији, а најмање на Сави и Дунаву. Очекује се да ће се допуњавање подземне воде смањити на целој територији Србије у просеку за -10% до средине века и до -50% до краја века, у поређењу са референтним периодом 1951-2010. године. Ово смањење ће снажније утицати на подземне воде на истоку и југоистоку земље.

Prvi NOD u Srbiji navodi da **se šteta prouzrokovana klimatskim promenama i ekstremnim vremenskim događajima za period 2000-2015. godine procenjuje na najmanje 5 milijardi EUR**. Od ovog iznosa, preko 70% čini šteta nastala usled suša i visokih temperatura. Pojedinačni događaji sa najvećom štetom su suša 2012. godine (2 milijarde EUR) i poplave 2014. godine (1,7 milijardi EUR). U periodu od 2000–2012. godine, ukupni **ekonomski gubici samo od suša iznosili su 2,5 milijardi USD**.³

Energetski sektor ostaje najveći izvor emisija gasova staklene bašte. Sagorevanje fosilnih goriva posebno je odgovorno za skoro 80% emisija gasova staklene bašte, od čega 69% potiče iz postrojenja za proizvodnju energije⁴, 11,7% iz transporta, 7,7% iz prerađivačke industrije i građevine i 5,9% iz ostalih sektora. Emisije CO₂ zbog fosilnih goriva povećale su se za 10% od 2000. do 2016. godine⁵.

Ključni sektori povezani sa ublažavanjem klimatskih promena i prilagođavanjem u urbanom kontekstu u Srbiji su sistemi daljinskog grejanja, uglavnom zavisni od fosilnih goriva, koji generišu najnegativniji uticaj na gasove staklene bašte i gradski prevoz, zbog povećanja broja privatnih automobila za 45% između 2001. i 2018. godine. Kvalitet vazduha, zaštita od poplava, voda (nestašica i kvalitet) i upravljanje otpadnim vodama su urbana pitanja koja su najizloženija klimatskim promenama. Svi gore pomenuti sektori oslanjaju se u velikoj meri na gradove i opštine i inicijative njihovih Javnih komunalnih preduzeća (JKP), dok su troškovi ulaganja uglavnom veći od finansijskog kapaciteta jedinica lokalne samouprave (JLS) ukoliko bi sami preuzeli te investicije.

1.2 Institucionalni okvir vezan za klimatske promene

Srbija je objavila Prva nacionalna komunikacija Republike Srbije 2010. godine i Druge nacionalna komunikacije Republike Srbije UNFCCC 2017. godine.

Srbija se obavezala prema Pariskom sporazumu da smanji emisije gasova staklene bašte za 33,3% do 2030. godine u poređenju sa nivoima iz 1990. godine, kako je predstavljeno u novom Nacionalno određenom doprinosu (koji je u procesu dovršavanja) prema Pariskom sporazumu (2017. godine). Takođe, u **okviru Ugovora o energetske zajednici**, Srbija se obavezala da će postaviti energetske i klimatske ciljeve do 2030. godine na **nivou ambicije jednake onoj u EU**. Povećanje udela obnovljive energije, poboljšana energetska efikasnost i modernizacija industrijskih procesa predviđeni su kao ključne oblasti za smanjenje emisija gasova staklene bašte povezanih sa energijom, dok je u poljoprivrednom sektoru predviđen dalji razvoj zaliha stoke. Za sektor upravljanja otpadom postavljen je cilj da se stopa recikliranja udvostruči uspostavljanjem nekoliko regionalnih centara sa postrojenjima za odvajanje otpada i povećanjem količine i kapaciteta centara za reciklažu. Ali nisu izračunate procene očekivanog smanjenja emisija gasova staklene bašte povezanih sa postizanjem ciljeva reciklaže i primenom nove mape puta za Upravljanje otpadom.

³ Током поплава 2014. године су погођене 24 углавном сеоске општине, а оштећено је 57% инфраструктуре и 43% производних капацитета на тим локалитетима, са губицима процењеним на 1,5 милијарди USD. Друштвени утицај овог догађаја био је посебно штетан због каскадних утицаја које је створио у националним услужним и производним ланцима вредности. Рударство, производња енергије и дистрибуција енергије такође су тешко погођени овим екстремним догађајима, а директна штета процењена је на 494 милиона EUR. Урбана инфраструктура је такође претрпела велике штете проузроковане снажним поплавама високог интензитета које су уништиле куће, мостове и деонице путева у Крупњу и подручјима у близини Шапца. Раст нивоа воде такође је резултирао широким градским поплавама, изливањем индустријских и канализационих вода и широким клизиштима која су додатно оштетили стамбenu и инфраструктурну имовину. Штета стамбеној и урбаној инфраструктури од овог догађаја процењује се на 398 милиона EUR, док је штета пољопривреди и трговини процењена на 453 милиона EUR.

⁴ са инсталираним капацитетом од око 7,8 GW за 7 милиона становника, српску мешавину електричне енергије у 2019. години још увек чине термоелектране на бази лигнита (73%).

⁵ Извор: EDGAR - FAO

Strateški i pravni okvir.

Zakon o klimatskim promenama, izrađen uz podršku dva tvining projekta koje finansira EU⁶, podnet je na javnu raspravu 2018. godine, usvojila ga je Vlada 25. februara 2021. godine, a Narodna skupština ga je izglasala 18. marta 2021. Stupio je na snagu 31. marta 2021. godine. Zakon o klimatskim promenama predviđa uspostavljanje sistema za smanjenje emisije gasova staklene bašte i efikasno prilagođavanje klimatskim promenama, ispunjavajući obaveze prema međunarodnoj zajednici, tačnije UNFCCC i Pariskom sporazumu kao glavnim referencama. Takođe, Zakon o klimatskim promenama ima za cilj da obezbedi pravni osnov za usvajanje Strategije niskougleničkog razvoja (naznačeno u Zakonu) i Programa prilagođavanja klimatskim promenama (videti član 13 zakona), čime se uspostavlja sistem za usvajanje politika i mera za smanjenje emisija gasova staklene bašte i prilagođavanje klimatskim promenama. Kao što je gore pomenuto, ključno pitanje ovog usvajanja je odluka da se postepeno prelazi sa fosilnih goriva na obnovljive izvore energije i njeni uticaji na nacionalnu ekonomiju i zapošljavanje.

Zakon o klimatskim promenama propisuje izradu Strategije niskougleničkog razvoja (SNUR) i Programa prilagođavanja i Akcione planove za klimatske promene. SNUR je izrađen uz podršku EU IPA 2014. Obuhvata period 2020-2050, sa akcionim planom za period 2020-2030. Nacrt SNUR daje okvir za razvoj do 2050. godine, praćen smanjenjem emisije gasova staklene bašte, uzimajući u obzir razvojne ciljeve i prioritete EU u skladu sa statusom Srbije kao zemlje kandidata za članstvo u EU.

Sveobuhvatni nacionalni okvir za prilagođavanje klimatskim promenama tek treba da se razvije.

- Namenske aktivnosti za smanjenje ranjivosti su i dalje sporadične. Do danas se prilagođavanje odvijalo uglavnom ad-hoc, na projektnoj osnovi. Većina sektorskih strateških i regulatornih dokumenata usvojenih tokom prethodne dve decenije sadrži samo indirektnu i fragmentarnu napomenu koje se odnose na prilagođavanje klimatskim promenama⁷. Većina njih ne obraća posebnu pažnju na planiranje određenih mera za ublažavanje ili sektorsku adaptaciju na promenjene klimatske uslove.
- Nacrt SNUR razvio je Okvir za planiranje adaptacije, koji pruža metodologiju za procenu i planiranje mera prilagođavanja za buduće politike i projekte u sektorima sa najvišim prioritetima u adaptaciji. Predloženi okvir zasnovan je na procenama klimatskog rizika i procenama rizika od ekstremnih vremenskih događaja, identifikujući mere prilagođavanja i dajući im prioritet, istovremeno preteći pristup i smernice Međuvladinog panela o klimatskim promenama (IPCC). Okvir pruža metodologiju za praćenje i evaluaciju mera u okviru planova prilagođavanja na klimatske promene.

⁶ „Stvaranje sistema praćenja, izveštavanja i verifikacije za uspešnu primenu EU sistema za trgovanje emisijama“ (2013-2015) i „Uspostavljanje mehanizma za primenu Regulacije za mehanizam praćenja“ (2015 - 2017).

⁷ Nacionalna strategija održivog razvoja, Nacionalni program zaštite životne sredine i Nacionalna strategija održivog korišćenja prirodnih resursa i dobra prepoznaju značaj prilagođavanja klimatskim promenama za očuvanje i održivo korišćenje prirodnih resursa, pre svega u šumarstvu, održavanje kvaliteta zemljišta, vode i vazduha, kao i očuvanje biodiverziteta. Strategija biodiverziteta za period 2011-2018 sa Akcionim planom identifikovala je prilagođavanje klimatskim promenama kao jedan od svojih ciljeva i definisala prioritete mere za povećanje institucionalnih kapaciteta, podizanje svesti i razvoj nacionalne strategije u cilju postizanja boljeg razumevanja, planiranja i minimiziranja rizika od uticaja klimatskih promena. Klimatske promene su uključene u Strategiju javnog zdravlja u Republici Srbiji 2018-2026 kroz specifični cilj za poboljšanje životne sredine, mere prilagođavanja i odgovor na klimatske promene - izrada akcionih planova za odgovor na klimatske promene u urbanih sredinama.

- Međutim, nacrt SNUR usmerava aktivnost prilagođavanja na sektore ublažavanja, odražavajući očigledni i posebni status energetskog sektora, s obzirom na činjenicu da je energetski sektor najvažniji u pogledu emisija gasova staklene bašte. Mere za rešavanje ranjivosti u tri prioriteta sektora ublažavanja (poljoprivreda - proizvodnja hrane; šumarstvo - bioenergija; hidrologija i vodni resursi - hidro-električna proizvodnja)⁸, uglavnom osiguravaju da potencijal za ublažavanje, procenjen za prioriteta sektore, ne bude ugrožen uticajima klimatskih promena.
- Vlada Srbije nikada nije zvanično usvojila prvi nacrt Nacionalnog plana adaptacije (NPA), razvijen 2015. godine i koji sadrži mere prilagođavanja za prioriteta sektore. Novi program adaptacije, kako je zatraženo Pariskim sporazumom, razvija se uz podršku Zelenog klimatskog fonda, na osnovu predloga koji je zvanično podnelo Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede. Do sada se očekuje da će program prilagođavanja, koji se i dalje očekuje, biti ključni element za stvaranje politike i okruženja za sprovođenje, istovremeno povezujući ključne sektorske mere. Služiće kao most za druge međusektorske inicijative, poput Nacionalnog programa upravljanja rizikom od katastrofa (2015) i pratećeg Akcionog plana (2017-2020)⁹.

Na osnovu Nacionalne strategije za zaštitu i spasavanje u vanrednim situacijama¹⁰ 2018. godine je usvojen Zakon o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama¹¹. Ovim zakonom uvedena je obaveza izrade Procena rizika od katastrofa i planova zaštite i spasavanja na nacionalnom nivou, na nivou jedinica lokalne samouprave, preduzeća, javnog zdravstva, socijalnih i obrazovnih institucija i pravnih ustanova¹².

Sektor za upravljanje vanrednim situacijama Ministarstva unutrašnjih poslova sproveo je Procenu rizika od katastrofa za Republiku Srbiju¹³, koji je usvojen u martu 2019. godine. Ovim dokumentom su definisane prirodne i druge katastrofe koje predstavljaju značajne rizike za život i zdravlje ljudi, ekonomiju, životnu sredinu i socijalnu stabilnost. Procena rizika u ovom dokumentu sprovedena je na osnovu scenarija za najverovatniji neželjeni događaj i scenarija za neželjeni događaj sa najtežim posledicama definisanim na osnovu istorijskih podataka.

Prilagođavanje i ublažavanje CDN u Srbiji (nacrt - decembar 2020)

⁸ Strategija poljoprivrede i ruralnog razvoja za period 2014–2024 identifikovala je prilagođavanje i ublažavanje klimatskih promena kao jedno od prioriteta područja strategijskog planiranja. Iako se ovom strategijom ne preporučuju izričite mere prilagođavanja, postoji niz definisanih mera za održivo upravljanje prirodnim resursima, poboljšanje tehnologija, tehnika i resursa, poboljšanje sistema znanja i transfere tehnologije i poboljšanje prirodne katastrofe sistem osiguranja, koji svi doprinose prilagođavanju na klimatske promene. Strategija upravljanja vodom za teritoriju Republike Srbije do 2034. godine identifikuje klimatske promene kao važan faktor u dugoročnom planiranju u oblasti upotrebe voda i zaštite od poplava i suše.

⁹ I dalje se očekuje novi Akcioni plan za upravljanje rizikom od katastrofe za naredni period.

¹⁰ Službeni glasnik РС, бр. 86/2011

¹¹ Službeni glasnik РС, бр. 87/2018

¹² Методологија је такође прописана за спровођење процена угрожености у случају природних катастрофа и других несрећа и планова заштите и спасавања у ванредним ситуацијама. Прва прелиминарна процена ризика од поплава у Србији развијена је 2011. године, на основу доступних података (хидрологија, употреба земљишта, топографија итд.) и података о штетама изазваним поплавама у прошлости. Иако Закон о водама предвиђа да се планови управљања ризиком усвоје до 2017. године, њихова припрема се одлаже, углавном због недостатка финансијских средстава и капацитета. Мапе опасности и мапе ризика од поплава, које су основа за израду ових планова, тренутно су у изради у оквиру пројекта „Студија мапирања плавних зона у Србији“, који финансира Европска унија.

¹³ <http://prezentacije.mup.gov.rs/sektorzazastituispasavanje/HTML/licence/Procena%20rizika%20od%20katastrofa%20u%20RS.pdf>

Ublažavanje:

- Bezuslovno smanjenje emisija: Smanjenje emisija gasova staklene bašte za 13,2% u 2030. godini u odnosu na 2010. godinu, što odgovara padu od **33,3%** u poređenju sa 1990. godinom (apsolutni cilj - Osnovni scenario).
- Uslovno smanjenje emisija (Scenario sa dodatnim merama) je 28,7% u poređenju sa 2010. godinom (45,2% u odnosu na 1990. godinu) uz odgovarajuću finansijsku, tehničku i tehnološku pomoć međunarodne zajednice).
- Sektori: Energetika (uključujući energetska industriju, transport i sektor stambenih i uslužnih zgrada), industrijski procesi (uključujući, između ostalog, mineralnu, hemijsku i metalnu industriju) i industrijski procesi i upotreba proizvoda (IPUP), poljoprivreda, šumarstvo i druga upotreba zemljišta, sektor otpada (uključujući odlaganje čvrstog otpada i tretman otpadnih voda). Korišćenje zemljišta, promene namene zemljišta i šumarstvo (LULUCF) nisu uključeni, jer su tačnost ulaznih podataka i kvalitet inventara na nedovoljno visokom nivou.
- Finansijske potrebe: - za apsolutni cilj (Osnovni scenario): 6,511 miliona € - delimično se očekuje pomoć međunarodne zajednice; - Za uslovni cilj (Scenario sa dodatnim merama): 19,239 miliona € u poređenju sa Osnovnim scenarijem - ispunjenje je moguće samo uz finansijsku, tehničku i pomoć u izgradnji kapaciteta međunarodne zajednice

Prilagođavanje

- **Sektori**: Sektori koji su najosetljiviji na klimatske promene u Srbiji uključuju: poljoprivredu, upravljanje vodama, šumarstvo, biodiverzitet i javno zdravlje.
- NOD sadrži mere prilagođavanja za ove sektore, kao i za Smanjenje rizika od katastrofa (SRK).
- NOD **ne navodi ukupne finansijske potrebe za sprovođenje opcija prilagođavanja**. Tabela na kraju dokumenta pokazuje procenu finansijskih potreba za svaku prioritetnu meru.
- **Ravnopravnost polova** razmatrana je tokom pripreme i realizacije konsultacija sa zainteresovanim stranama tokom pripreme NOD (informacije povezane sa polom biće uključene u konačni nacrt revizije NOD).
- **U pripremi je Drugi dvogodišnji ažurirani izveštaj i Treća nacionalna komunikacija (2021).**

Institucionalna postavka

Odgovornost za kreiranje politike, zakonodavstvo i implementaciju u vezi sa klimatskim promenama podeljena je na brojna sektorska ministarstva, a Ministarstvo zaštite životne sredine je ključna institucija. Njegov mandat se uglavnom sastoji u delovanju kao odgovorna institucija za praćenje politika zaštite životne sredine i klimatskih promena, s obzirom da su druga ministarstva i jedinice lokalne samouprave (JLS) odgovorne za sprovođenje strategija i akcionih planova. Ministarstvo rudarstva i energetike odgovorno je za proizvodnju i distribuciju energije, uključujući prelazak sa fosilnih goriva na obnovljive izvore energije i rad sistema daljinskog grejanja za proizvodnju toplote. Jedinice lokalne samouprave odgovorne su za komunalnu ekološku infrastrukturu, uključujući infrastrukturu za vodu i otpadne vode, daljinsko grejanje, energetska efikasnost u javnim zgradama itd.

Nedostatak svesti o prilagođavanju na klimatske promene i vezama u okviru postojećih programa i aktivnosti. Iako se može reći da je Srbija preduzela početne

korake u uspostavljanju efikasnog institucionalnog okvira za klimatski odgovor, očigledno je da postoji nedostatak svesti o prilagođavanju klimatskim promenama i aplikacijama koje će se razvijati u okviru sektorskih programa i aktivnosti. Tehničko znanje i ukupni kapacitet profesionalaca uključenih u planiranje i sprovođenje sektorskih politika i mera za prilagođavanje na klimatske promene zahtevaju dalja poboljšanja.

Potrebno je ojačati kapacitet većine ministarstava i lokalnih samouprava da integrišu prilagođavanje u politike i strategije. MZŽS je uložio napor da razvije Okvir za planiranje prilagođavanja (uz podršku UNDP). Pored toga, SKGO uz podršku UNDP pruža tehničku podršku JLS u razvoju Lokalnih planova adaptacije¹⁴. Te napore treba povećati i koordinisati sa drugim strukturnim aspektima, kao što su planiranje investicija i finansiranje, kako bi se omogućilo uključivanje u postojeće nacionalne procese i sisteme.

Sektorski pristup je vrlo čest u planiranju i sprovođenju nacionalnih politika i planova o klimatskim promenama, sa приметним **nedostatkom multisektorskih mehanizama koordinacije**. Različita ministarstva i agencije fokusiraju se na različite aspekte klimatskih promena bez dovoljne integracije i odgovarajućih mehanizama za njihovo postizanje. Ograničena međusektorska saradnja **posebno se ogleda u planiranju mera za prilagođavanje na klimatske promene i merama za smanjenje rizika od katastrofa** na nacionalnom i lokalnom nivou.

Srbija je započela uspostavljanje institucionalne strukture za koordinaciju politike klimatskih promena uspostavljanjem Nacionalnog saveta za klimatske promene (NSKP) 2014. godine. NSKP okuplja predstavnike ključnih vladinih institucija, vladinih agencija, istraživačke zajednice i civilnog društva i ima savetodavnu ulogu u kreiranju politike, praćenju i ocenjivanju aktivnost povezanih sa klimatskim promenama. Međutim, NSKP još nije uspostavio odgovarajuće institucionalne i operativne aranžmane za prilagođavanje klimatskim promenama. U praksi se NSKP sastao samo jednom od 2014. godine. Njegov mandat i sastav treba da budu precizirani u skladu sa opštim odredbama koje uvodi nacrt Zakona o klimatskim promenama.

Još uvek ne postoje odgovarajući finansijski podsticaji za aktivnosti prilagođavanja i ublažavanja klimatskih promena, kako za relevantne sektore, tako i za različite nivoe (nacionalni i lokalni). Nedostaju jasno definisani i dostupni mehanizmi finansiranja koji bi podržali integraciju mera prilagođavanja na klimatske promene u ključne ekonomske sektore. Posebno je приметан nedostatak finansijskih sredstava na lokalnom nivou za usklađivanje sa zahtevima, politikama i zakonima koji regulišu oblast prilagođavanja na klimatske promene.

Ukupni investicioni naponi gradova i opština iznose oko 400 miliona EUR godišnje (15% njihovih ukupnog prihoda i samo 14% njihovih ukupnih izdataka). Fiskalni savet (*srpsko javno telo nezavisno od Ministarstva finansija*) procenjuje da je dodatni napor potreban u smislu ulaganja u korist zaštite životne sredine 500 miliona EUR, od čega bi do 100 miliona EUR mogle da finansiraju JLS (ekvivalentno četvrtini njihovog godišnjeg investicionog kapaciteta). Potonji ne mogu sami da preuzmu ove investicije, bez namenskih mehanizama javnih finansija na lokalnom nivou koji su strukturisani da nadoknade ovaj jaz u finansiranju, takođe povezan sa deficitom u uzvodnom planiranju.

1.3 Vladina mapa puta

¹⁴Део пројекта Иницијативе за изградњу капацитета (СБИТ) који је МЗЖС имплементирало уз подршку UNDP. Пројекат укључује развој домаћег система мерења, извештавања и верификације (MRV) за ажурирање НОД и побољшање Националних инвентара гасова стаклене баште.

Mapa puta Vlade strateški je orijentisana na ubrzanje procesa pristupanja EU, sa ciljem da Srbija postane država članica EU do 2025. godine. Ovaj cilj se ponavlja u svim zvaničnim saopštenjima vlasti, uprkos kašnjenju u pregovaračkom procesu o različitim poglavljima pravne stečevine EZ (Acquis communautaire), kako je navedeno u najnovijem izveštaju Evropske komisije o Srbiji objavljenom 6. oktobra 2020. godine. U vezi sa pregovorima iz Poglavlja 27, ključne prekretnice su kratkoročno (i) usvajanje zakona o klimi od strane Skupštine i njegovo stupanje na snagu, i shodno tome: (ii) usvajanje glavnih uredbi o primeni zakona, (iii) finalizacija i odobravanje strategije i akcionog plana za niskouglednički razvoj i njegove varijacije u operativnim akcionim planovima - ili revizija postojećih akcionih planova - za različite relevantne sektore (vodeni, energetski, otpadni, transportni, urbani) i (iv) izradu i odobravanje programa prilagođavanja na klimatske promene. Pregovarački mandat usvojen je u januaru 2020. godine. Važnost ovog dostignuća pojačana je Evropskim zelenim paktom predstavljenim u decembru 2019. godine, kao i usvajanjem zelenih agendi za Zapadni Balkan od strane šefova država regiona na Zapadnom Balkanu 10. novembra 2020. godine.

ZJP koji je AFD predložio kao paralelno finansiranje ZRP Svetske banke je u skladu sa vladinim ciljem da efikasnije koristi javne resurse poboljšanjem raspodele sredstava i strukturnim reformama u pogledu sektora pod uticajem životne sredine i klimatskih promena. Konkretno, poboljšanje kvaliteta životne sredine infrastrukture koja se pruža na lokalnom i centralnom nivou smatra se prioritetom i trebalo bi da se poboljša kroz ovaj ZJP. Strategija i akcioni plan za klimatske promene koji su još uvek u fazi izrade treba da garantuju usklađivanje sektorskih investicionih politika sa obavezama EU u vezi sa životnom sredinom i klimatskim promenama. Doprinos gradova i opština sprovođenju nacionalnog održivog zelenog rasta takođe se razmatra usvajanjem lokalnih akcionih planova za prilagođavanje klimatskim promenama od strane sve više i više JLS. MGSI je takođe odobrio 2019. godine Strategiju održivog urbanog razvoja Republike Srbije koja uključuje pitanja životne sredine i klimatskih promena u investiciono opštinsko planiranje i sprovođenje. Akcioni plan za sprovođenje ove strategije (uključujući i ublažavanja i prilagođavanje) je razrađen i podnet na javnu raspravu 16. novembra (do 7. decembra 2020). Potpuna efikasnost tih dokumenata otežana je nedostatkom resursa na lokalnom nivou, a takođe i nekim pitanjima upravljanja poput koordinacije između centralnog i lokalnog nivoa.

2. Predloženi program

2.1 Opšta prezentacija

Predloženi program Gradovi i klimatske promene u Srbiji je ZJP koji se sprovodi kao paralelno finansiranje ZRP za Efikasnost javnog sektora i Zeleno oporavljanje Svetske banke (DPL P164575). Njegov iznos je 50,5 miliona €, što uključuje zajam od 50 miliona € i bespovratna sredstva od AFD u iznosu od 500 hiljada € (koji su već namenjeni ovom programu i finalizovana faza ugovaranja).

ZJP ima **za cilj da podrži napore Vlade Srbije da stvori osnove za održiviji zeleni rast i urbani razvoj**, podržavajući inicijative za prilagođavanje i ublažavanje klimatskih promena na nacionalnom i urbanom/opštinskom nivou u Srbiji. Sprovođiće se tokom dvogodišnjeg perioda, nakon što se završi prethodna aktivnost (stupanje na snagu Zakona o klimatskim promenama). Dopunjuje obrazloženje Stub II („zeleni rast“) ZRP Svetske banke komplementarnom matricom Indikatora rezultata.

Odabirom stupanja na snagu zakona o klimatskim promenama kao prethodnu aktivnost, ovaj program direktno odražava obnovljenu želju VS da se približi pravnoj stečevini EZ i pokrene dobru energetsku i ekološku tranziciju koja je kompatibilna sa ekonomskim rastom.

Program ima **strukturni doprinos putanji Srbije ka niskim emisijama ugljenika** kroz svoju aktivnost otključavanja usvajanja i primene klimatskog zakona, preduslov za efikasnost svih poluga koje proizilaze iz toga: mobilizaciju javnih aktera, praćenje emisija gasova staklene bašte i pripremu izveštaja, usklađivanje sektorskih strategija sa ciljevima strategije niskougljeničkog razvoja (energetski sektori, ali takođe potencijalno i otpad), mobilizaciju finansiranja klime itd. Treba napomenuti da će stubovi 1 i 2 programa SB istovremeno (i) ojačati zelene nabavke u cilju podsticanja trezvenih i efikasnih tehnologija i procesa (efikasno upravljanje sirovinama, vodom, energijom) i (ii) smanjiti zagađenje.

Annexe 1 Drugi/revidirani nacionalni određeni doprinos Srbije ublažavanju¹⁵ (nacrt januara 2021. januara): navodi 14 aktivnosti ublažavanja (plan primene, zasnovan na Akcionom planu za primenu SNUR i drugog Dvogodišnjeg ažuriranog izveštaja)¹⁶. 2 će se uglavnom oslanjati na državni budžet u ukupnom iznosu od 263 miliona € u periodu od deset godina (26,3 miliona € godišnje): Aktivnost 7: Poboljšanje energetske efikasnosti i upotrebe OIE u tercijarnom sektoru (94,4 miliona €; 2021/2030); Aktivnost 8: Poboljšanje termičkog integriteta u tercijarnom sektoru (168 miliona € / 2022 - 2030).

Annexe 2 Stoga, **moгуће je proceniti da bi kumulativni iznos zajma AFD-SB od 135 miliona € pokrивao :**

- više od polovine (51,3%) troškova (dodatnih od onih za BaU) identifikovanih kao „investicije iz državnog budžeta za 2020/2030 (19% samo za zajam AFD);
- skoro 9% investicionih izdataka predviđenih budžetom centralne vlade u Zakonu o finansijama za 2021. godinu (nešto više od 3% samo za zajam AFD) i do 13% investicionih izdataka MGSI, glavnog nadležnog ministarstva infrastrukturnih ulaganja u transport i urbano područje na nacionalnom nivou.

2.2 **Образложење, Индикатори резултата и Мере деловања ЗЈП које је предложио АФД**

Образложење и организација програма

Program se zasniva na **jednoj prethodnoj aktivnosti** (stupanje na snagu Zakona o klimatskim promenama) i četiri očekivana rezultata koja će se postići primenom zakona tokom perioda primene programa: (i) NSKP je ponovo uspostavljen i operativan, (ii) izrađeni su i usvojeni relevantni podzakonski propisi koji prate zakon o klimatskim promenama, (iii) dokumenti javne politike se odobravaju i/ili usklađuju sa Zakonom o klimatskim promenama, (iv) izrađuje se studija izvodljivosti kako bi se identifikovala šema mogućnosti finansiranja za klimatska ulaganja jedinica lokalne samouprave.

Postizanje Indikatora rezultata programa biće uslov za novi zajam javne politike usredsređen na klimatska i ekološka pitanja u urbanim sredinama. Ovaj višegodišnji dijalog o javnoj politici biće pomenut u Pismu o razvojnoj politici koje će Vlada Srbije poslati AFD pre predavljanja ZJP odlučujućem telu AFD.

Predloženi indikatori rezultata ZJP.

¹⁵ Процена трошкова примене: „(Основни сценарио): 6,511 милиона евра € - делимично се очекује помоћ међународне заједнице, а за условни циљ: 19,239 милиона € у поређењу са Основним сценаријем (испуњење је могуће само уз финансијску, техничку и помоћ у изградњи капацитета од међународне заједнице“.)

¹⁶ Поднесци Извештаја о двогодишњем ажурирању страна које нису у Анексу I.

Četiri Indikatora rezultata su identifikovana kao ključna za sprovođenje Zakona o klimatskim promenama i dostignuća sektorskih obaveza klimatske politike Srbije - posebno na lokalnom / urbanom nivou. Očekuje se da će biti postignuti spiskom aktivnosti i privremenih ciljeva koji će se procenjivati za svaki indikator rezultata tokom dvogodišnjeg okvira praćenja ZJP (ciljevi za Y+1 i Y+2 nakon datuma stupanja na snagu Zakon o klimatskim promenama) (videti Prilog 3B Sporazuma o kreditnom instrumentu).

- **Indikator rezultata #1:** NSKP je ponovo uspostavljen i operativan.

Cilj je učiniti NSKP operativnim kako bi se osigurala efikasna međuresorska koordinacija za sprovođenje Zakona o klimatskim promenama. Sastav, mandat i načini rada NSKP nisu definisani Zakonom o klimatskim promenama. Kapacitet njegovih članova (predstavnik ključnih vladinih institucija i agencija, istraživačkih institucija i civilnog društva, itd.) moraće da bude značajno ojačan kako bi se osigurala efikasnost, reprezentativnost i nezavisnost NSKP čija je uloga da savetuje vladu. Cilj je održavanje dve sednice godišnje. Postupak zasedanja će biti javan i dostupan medijima.

- **Indikator rezultata #2:** Izrađeni su i usvojeni relevantni podzakonski propisi koji prate Zakon o klimatskim promenama

Potrebno je izraditi i usvojiti 11 obavezujućih i primenjivih podzakonskih akata u skladu sa Zakonom o klimatskim promenama: 6 podzakonskih akata na Y+1 programa; 5 dodatnih podzakonskih akata na Y+2 programa. Program će takođe podržati procenu i identifikovanje potreba za izgradnjom kapaciteta u resornim ministarstvima za sprovođenje podzakonskih akata i Vladine mape puta za klimu.

Program će doprineti ažuriranju Nacionalne strategije upravljanja otpadom i njenog akcionog plana, imajući u vidu budući zajam za lokalne vlasti (trenutno pod identifikacijom).

- **Indikator rezultata #3:** Dokumenti javne politike se odobravaju i/ili usklađuju sa Zakonom o klimatskim promenama.

Zakon o klimatskim promenama određuje maksimalni period od dve godine za usvajanje Strategije niskougleničkog razvoja i pratećeg akcionog plana. Već je dostupan prvi nacrt Strategije niskougleničkog razvoja (koji pokriva i aspekte ublažavanja i prilagođavanja) i akcioni plan. Glavni izazov je uskladiti sektorske politike sa kvantifikovanim ciljevima smanjenja emisija gasova staklene bašte za 2030. i 2050. godinu, kako je definisano u strategiji i novom NOD u postupku formalizacije. U toku je jačanje inventara emisija gasova staklene bašte (UNDP - sistem MRV - videti R#2).

Zakon o klimatskim promenama zahteva procenu ranjivosti na klimatske promene za sektore koji su najviše pogođeni klimatskim promenama i usklađenost sa programom prilagođavanja u dokumentima javnih politika. Program će stoga podržati procenu uticaja ranjivosti urbanog sektora kako bi se ojačalo klimatsko prilagođavanje u Nacionalnu strategiju održivog urbanog razvoja. Takođe će podržati dve odabrane lokalne samouprave u identifikovanju klimatskih prioritetnih potreba i projekata (uzimajući u obzir i prilagođavanje i ublažavanje).

Indikator rezultata #4: Studija izvodljivosti se izrađuje da bi se identifikovale opcije šeme finansiranja za klimatske investicije jedinica lokalne samouprave

Zakon o klimatskim promenama i projekat Strategije niskougleničkog razvoja ne sadrže odredbe o budžetiranju i finansiranju investicija u klimatske promene. Međutim, preko svog Fiskalnog saveta, MF je u 2018. godini procenilo potrebe za dodatnim budžetskim rashodima za zaštitu životne sredine na 500 miliona EUR godišnje, ili 8,5 milijardi EUR tokom 10 godina, uključujući 100 miliona EUR

godišnje za lokalne kolektive. Na osnovu dijagnoze lokalnih opštinskih finansija na osnovu dva uzorka pilot grada, program će pomoći u definisanju jednog ili više preferencijalnih scenarija finansiranja za ove investicije. Ovaj izazov je presudan za postizanje ciljeva smanjenja emisije gasova staklene bašte koji su obuhvaćeni Strategijom niskougljeničkog razvoja.

2.3 Institucionalni aranžmani: Primena, praćenje i evaluacija

ZJP će podržavati i nadgledati očekivane rezultate i posvećene aktivnosti tokom perioda od dve godine (nakon datuma stupanja na snagu Zakona o klimatskim promenama). Četiri glavne zainteresovane strane prvenstveno su zabrinute sprovođenjem programa čiji su ciljevi podrška razvoju rezilijentnih gradova:

- **Ministarstvo finansija (MF)** predstavlja Republiku Srbiju kao zajmoprimca i odgovorno je za izbore i modalitete spoljnog zaduživanja Srbije kod međunarodnih donatora.
- **Ministarstvo zaštite životne sredine (MZŽS)** je ključna institucija u Sektoru za životnu sredinu i klimatske promene, odgovorno za donošenje politika, zakonodavstvo i sprovođenje, između ostalog, za kvalitet vazduha, klimatske promene i zaštitu vodnih tela od zagađenja. **MZŽS** je vodeća institucija u Pregovaračkoj grupi za poglavlje 27 - Životna sredina i klimatske promene i stoga je odgovorna za izveštavanje Evropskoj komisiji (EK) o ukupnom napretku tokom procesa pregovora sa EU, a takođe koordiniše aktivnosti sa drugim institucijama uključenim u primenu pravne stečevine EZ (acquis) u svrsi zaštite životne sredine i klimatskih promena. Takođe, MZŽS je odgovorno za proces primene, praćenja/izveštavanja o pomoći EU u Sektoru životne sredine i klimatskih promena, uključujući izgradnju komunalnih sistema za sakupljanje otpadnih voda (kanalizacije) i sistema prečišćavanja, u vezi sa MGSi.

Pored toga, Ministarstvo zaštite životne sredine, Odeljenje za klimatske promene je ključna tačka UNFCCC i pruža ad hoc sekretarijatske usluge za NSKP. Ministarstvo zaštite životne sredine je takođe glavna vladina institucija odgovorna za koordinaciju procesa pripreme Nacionalnih komunikacija i Dvogodišnjih ažuriranih izveštaja, kao i za ukupnu usaglašenost i koordinaciju sa zahtevima UNFCCC i EU o klimatskoj politici. Nakon izbora nove Vlade Srbije u oktobru 2020. godine, MZŽS je ojačalo svoju organizaciju - stvaranjem Odeljenja za saradnju sa jedinicama lokalne samouprave kako bi ojačalo svoje veze sa lokalnim vlastima.

Stoga će ovo Ministarstvo osigurati sveukupnu koordinaciju programa Gradovi i klimatske promene unutar vlade i mobilizaciju svih zainteresovanih strana.

- **Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture (MGSi)** zaduženo je za strateško planiranje i upravljanje programima javnih investicija, uključujući na gradskom nivou putem svog odeljenja za urbanizam i stanovanje. Takođe vrši centralni nadzor nad nekoliko javnih preduzeća, posebno kompanijama u železničkom sektoru.
- **Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede** je središnja institucija GCF, a takođe i ministarstvo zaduženo za klimatski najugroženije sektore u Srbiji¹⁷. Odeljenje za klimatske promene u poljoprivredi u okviru ovog posebnog ministarstva odgovorno je za uključivanje pitanja klimatskih promena u sektorske politike i zakonodavstvo, između ostalog.

¹⁷ Извор: Кратка напомена о програму прилагођавања UNDP.

Ostala ministarstva (poput Ministarstva rudarstva i energetike - MRU) pokrivaju područja koja imaju značajan uticaj na klimu. Energetska komponenta klimatske mape puta (Zakon o energetici i Zakon o energetskej efikasnosti u razmatranju, Zakon o obnovljivoj energiji u pripremi) biće adresirana drugim zajmom za javnu politiku koji će podržati donatori (SB, EU, KfW, AFD).

Jedinice lokalne samouprave (LSU) pod nadzorom **Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave** imaju odgovornosti za komunalnu infrastrukturu životne sredine, uključujući infrastrukturu za vodu i otpadne vode, infrastrukturu daljinskog grejanja, energetske efikasnosti u javnim zgradama itd. Javna komunalna preduzeća su u nadležnosti lokalne samouprave.

Pored toga, s obzirom na njegovu savetodavnu ulogu u razvoju politike, praćenju i evaluaciji aktivnosti vezanih za klimatske promene, **očekuje se da NSKP** sa svojim ojačanim mandatom i članstvom daje savete o svim službenim dokumentima koji treba da budu odobreni u kontekstu ZJP.

- **Pomoćni upravni odbor**

Biće uspostavljen pomoćni upravni odbor - zajednički sa SB u vezi sa njihovim ZRP i povezan sa sprovođenjem Zakona o klimatskim promenama - za praćenje postizanja rezultata matrice. Pomoćni upravni odbor sastajace se dva puta godišnje, a njime će predsedavati MF, a MZŽS će biti određeno kao vodeće tehničko ministarstvo. Biće uspostavljeno više tehničkih radnih grupa za praćenje rada ministarstava i drugih subjekata koji su uključeni u četiri očekivana rezultata i povezane aktivnosti. Predviđeno je da drugi institucionalni partneri uključeni u podršku klimatskoj mapi puta Srbije budu pozvani kao posmatrači, pre svega EU, a takođe (u zavisnosti od dnevnog reda) UNDP i Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA).

Ove zainteresovane strane takođe se sastaju u okviru koordinacione grupe donatora (kojom trenutno predsedavaju Nemačka i Švedska), a koja se bavi sektorima životne sredine i energetike. Koordinaciona grupa ima za cilj da identifikuje strateška i tehnička pitanja od zajedničkog interesa koja se odnose na klimatsku mapu puta, sa ciljem da ih podigne na politički nivo. Posebna pažnja biće posvećena optimizacionoj sinergiji između ove koordinacione grupe i dijaloga vođenog sa vlastima Srbije u okviru zajedničkog upravnog odbora ZJP/ZRP.

- **Sistem praćenja i evaluacije programa**

AFD će nadgledati status sprovođenja programa putem nadzornih misija, učešća u pomoćnom upravnom odboru i praćenjem Indikatora rezultata koji su navedeni u matrici politika i rezultata. Ove misije koje je preduzeo AFD omogućice prilagođavanje programa tehničke podrške u skladu sa utvrđenim potrebama da bi se postigli očekivani rezultati. Misije će takođe doprineti nacionalnom dijalogu o klimatskoj mapi puta i istovremeno utvrditi sledeće aktivnosti koje će se promovisati putem drugog zajma za javnu politiku. Iznad ovoga, očekuje se godišnje izveštavanje MZŽS.

2.4 Isplata

ZJP je zajam AFD u jednoj tranši. Kredit je dostupan nakon završetka prethodne aktivnosti. Zajam AFD upotpunjen je bespovratnim sredstvima u iznosu od 500.000 € za pokrivanje tehničke podrške (TP) zadužene za podršku VS u postizanju 4 indikatora rezultata predstavljenih u matrici.

Koverta za bespovratna sredstva za TP već je preuzeta (putem okvirnog ugovora o uslugama kojim upravlja AFD).

2.5 Tehnička podrška

Tehnička podrška koja će biti direktno pod nadzorom AFD (500.000 € u bespovratnim sredstvima) biće mobilizovana za podršku kolegama u primeni matrice aktivnosti.

Tehnička podrška će biti uključena u podršku Vladi radi postizanja četiri indikatora rezultata predstavljenih u matrici:

- Rezultat br. 1: TP će podržati održivu primenu i ponovno uspostavljanje (mandat, način rada, sastav, itd.) NSKP. Olakšaće organizaciju sednica (alati, procesi, međuministarska koordinacija) planirane tokom dvogodišnjeg programa.
- Rezultat br. 2: TP će podržati MZŽS u identifikovanju mera za izgradnju kapaciteta za podršku glavnim institucionalnim akterima u primeni Strategije niskougljeničkog razvoja. Pored toga, TP će, ako je potrebno, pružiti podršku za izradu određenih podzakonskih akata.
- Rezultat br. 3: TP će podržati MZŽS da ojača klimatsko prilagođavanje (procena ranjivosti urbanih sektora i mere prioriteta prilagođavanja za lokalne) u strategiju održivog urbanog razvoja. Na lokalnom nivou, to će eksperimentalno doprineti identifikovanju potreba i projekata klimatskih prioriteta (klimatski akcioni planovi) u dve odabrane pilot JLS.
- Rezultat br. 4: Tehnička podrška će podržati realizaciju studije izvodljivosti za uspostavljanje finansijskih mehanizama za olakšavanje ulaganja u klimatske promene na lokalnom nivou.

Pored ove tehničke podrške, AFD će kroz svoju inicijativu „Organizaciona transformacija za sutrašnje partnere“ podržati institucionalni i organizacioni razvoj MZŽS. Predviđene aktivnosti ne samo da će ojačati operativne učinke, već će doprineti i kapacitetu Ministarstva zaštite životne sredine da upravlja trenutnim programom (kako u klimatskim tako i ekološkim i socijalnim aspektima).

3. Procena ekoloških i socijalnih rizika

Direktni uticaji programa na životnu sredinu i društvo biće ograničeni jer ZJP nema za cilj finansiranje investicija. Međutim, Program prilagođavanja mogao bi vremenom dovesti do ekoloških i socijalnih rizika. Zbog toga matrica programa integriše potrebu za razradom Strateške ekološke i socijalne procene programa prilagođavanja.

Nacrt Strategije niskougljeničkog razvoja identifikovao je glavne ekološke i ekonomske uticaje svog akcionog plana kroz svoju stratešku procenu uticaja na životnu sredinu (nacrt iz januara 2020. godine). Do usvajanja, ovi elementi će se ažurirati, uz podršku EU i UNDP.

Plan izgradnje kapaciteta za glavna ministarstva uključena u sprovođenje klimatske mape puta integrišaće aspekte izgradnje kapaciteta na ekološkom i socijalnom nivou.

Program će se takođe fokusirati na bolje uzimanje u obzir ekoloških i socijalnih pitanja u strategiji urbanog održivog razvoja. Tako će se na nivou pilot gradova proceniti ekološki i socijalni rizici povezani sa predloženim merama prilagođavanja. Takođe će biti ojačani kapaciteti lokalnih zajednica da identifikuju ove rizike i ublaže ih.

PRILOG 3A – PLAN FINANSIRANJA

Plan finansiranja	Iznos (mil. EUR)	%
AFD	50.000.000	38
Sufinansijer IBRD	82.600.000	62
UKUPNO	132.600.000	100

PRILOG 3B – TABELA PRAĆENJA REZULTATA

Zajam za javnu politiku (ZJP / PPL) AFD – 50 M€

→ Prethodna aktivnost (jedan pokretač za jednokratnu isplatu) Zajmoprimac je doneo Zakon o klimatskim promenama (objavljen u Službenom glasniku Zajmoprimca br. 26/2021 od 23. marta, 2021. godine a koji je stupio na snagu 31. marta 2021. godine) kojim se nalaže priprema i usvajanje Strategije niskougljeničkog razvoja i pratećeg Akcionog plana i Programa prilagođavanja klimatskim promenama, radi uspostavljanja sistema za smanjenje emisija gasova staklene bašte (GHG) i podrške klimatskog prilagođavanja na ekonomičan i ekonomski održiv način

→ Jedna matrica pokazatelja rezultata sa ciljevima i aktivnostima (dvogodišnji period primene) čije je postizanje uslov za budući Zajam javne politike u urbanom sektoru.

→ Bespovratna sredstva AFD (500.000€) namenjen programu tehničke podrške

→ Ministarstvo zaštite životne sredine (MZŽS) je resorno Ministarstvo za celu matricu:

- Odeljenje za klimatske promene, uključujući Jedinicu za prilagođavanje klimatskim promenama
- Odeljenje za upravljanje projektima
- Odeljenje za upravljanje otpadom
- Odeljenje za saradnju sa jedinicama lokalne samouprave

(Početak Y0 = 31. mart 2021. godine, tj. Datum stupanja na snagu Zakona o klimatskim promenama)

Ciljevi i aktivnosti		Fokusna tačka u MZŽS	Ostale uključene zainteresovane strane	Tehnička podrška	Osnova	Uslovi za uspeh	
Indikator rezultata #1: Nacionalni savet za klimatske promene (NSKP) je ponovo uspostavljen i deluje.							
Cilj do kraja Y+1: NSKP sa ojačanim mandatom i članstvom ponovo je uspostavljen kako je definisano Zakonom o klimatskim promenama							
1.1	1.1.1	NSKP koji pruža stručno mišljenje i nadzor za sprovođenje Zakona o klimatskim promenama je ponovo uspostavljen i operativan.	Odeljenje za klimatske promene	-	Aktivnosti TP AFD: (i) podrška definisanju uloga, postupaka, mandata, sastava (rodni pristup), (ii) obezbeđenje preporuke o alatima za komunikaciju (iii) obezbeđenje obrazaca za izveštavanje.	NSKP osnovan 2014. godine, ali nije u funkciji	Članove Saveta imenuje Vlada, Savet je usvojio svoj poslovnik.
	1.1.2	Održana sednica br. 1.	Odeljenje za klimatske promene	-	Aktivnosti TP AFD: (i) podrška sekretarijatu NSKP da izveštava Vladu, (ii) unapređenje tehničkih veština članova NSKP, (iii) promovisanje međuministarske koordinacije	NSKP se sastao samo sa jednim od 2014. godine	Mandat NSKP je odobren, dvogodišnji dnevni red sa ključnim dokumentima koji će pregledati i odobriti NSKP do kraja Y+2, Zapisnici sastanka su objavljeni (na internet prezentaciji).

	1.1.3	Održana sednica br. 2 (nakon 26. zasedanja Konferencije strana (COP 26) Okvirne konvencije Ujedinjenih nacija o klimatskim promenama (UNFCCC) koje bi trebalo da se održi u novembru 2021. godine)	Odeljenje za klimatske promene	-			Zapisnik sastanka je javan (na internet prezentaciji).
Cilj do kraja Y+2: NSKP održava najmanje dva sastanka i u potpunosti je operativan							
1.2	1.2.1	Održana sednica br. 3.	Odeljenje za klimatske promene	-	Aktivnosti TP AFD: (i) podrška sekretarijatu NSKP da izveštava Vladu, (ii) unapređenje tehničkih veština članova NSKP, (iii) promovisanje međuministarske koordinacije	NSKP se sastao samo sa jednim od 2014. godine	Zapisnik sastanka je javan (na internet prezentaciji)
	1.2.2	Održana sednica br. 4.	Odeljenje za klimatske promene	-			Nacrt niskougleničke strategije i akcionog plana i nacrt programa prilagođavanja predstavljaju se članovima NSKP i raspravlja se o njima. Zapisnik sastanka je javan (na internet prezentaciji).

Ciljevi i aktivnosti		Fokusna tačka u MZŽS	Ostale uključene zainteresovane strane	Tehnička podrška	Osnova	Uslovi za uspeh	
Indikator rezultata #2: Izrađeni su i usvojeni relevantni podzakonski propisi koji prate Zakon o klimatskim promenama							
Cilj do kraja Y+1: Usvojeno je 6 relevantnih podzakonskih akata							
2.1	2.1.1	Usvojeno je 6 podzakonskih akata potrebnih za sprovođenje Zakona o klimatskim promenama.	Odeljenje za klimatske promene	-	Aktivnosti TP AFD: po potrebi, podrška za izradu određenih podzakonskih akata biće odlučena tokom uvodnog sastanka TP	Nijedan nacrt podzakonskih akata nije izrađen	Vlada donosi 6 podzakonskih akata
	2.1.2	Nakon 26. zasedanja Konferencije ugovornih strana (COP 26) Okvirne konvencije Ujedinjenih nacija o klimatskim promenama (UNFCCC) koje će se održati u novembru 2021. godine, program upravnog odbora određuje da li su potrebni amendmani na Zakon o klimatskim promenama i relevantni	Odeljenje za klimatske promene	Fokusne tačke u svakom resornom ministarstvu	-	COP 26 nije održan.	Po potrebi, upravni odbor programa ažurira matricu zajma za politiku (aktivnost 2.2.1), što je zadovolja vajuće za AFD. Zapisnici su dostupni.

		podzakonski akti.					
Cilj do kraja Y+2: Usvojeni su dodatni podzakonski akti o klimatskim promenama							
2.2	2.2.1	Do finalizacije Pravilnika iz Katovica i usvajanja klimatskog zakona EU i finalizacije strategije niskouglednog razvoja, možda će biti potrebne izmene Zakona o klimatskim promenama i izrada relevantnih podzakonskih akata.	<i>Odeljenje za klimatske promene</i>	-	Aktivnosti TP AFD: Ako je potrebno, upravni odbor će odlučiti o podršci za izradu određenih podzakonskih akata	<i>COP 26 nije održan.</i>	Po potrebi, Vlada donosi izmene i dopune zakona o klimatskim promenama i dodatne podzakonske akte i objavljuje ih u Službenom glasniku Republike Srbije
	2.2.2	Usvojeno je 5 podzakonskih akata potrebnih za sprovođenje Zakona o klimatskim promenama.	<i>Odeljenje za klimatske promene</i>	-	Aktivnosti TP AFD: po potrebi, upravni odbor će odlučiti o podršci za izradu određenih podzakonskih akata	<i>Nijedan nacrt podzakonskih akata nije izrađen</i>	VS donosi 5 podzakonskih akata
	2.2.3	Uspostavljen je MRV sistem za ispunjavanje obaveza prema UNFCCC.	<i>Odeljenje za klimatske promene</i>	-	TP UNDP	<i>U toku</i>	Vlada je precizirala oblik, sadržaj i vremenske rokove za podnošenje dvogodišnjih izveštaja o sprovođenju strategije i akcionog plana za razvoj niskougledne emisije (član 64, nacrt Zakona o klimatskim promenama). IT alati su dosledni

						sa sistemom MRV.
2.2.4	Identifikovanje potreba za izgradnjom kapaciteta u resornim ministarstvima za sprovođenje podzakonskih akata.	Odeljenje za klimatske promene	Fokusne tačke u svakom resornom ministarstvu	Aktivnosti TP AFD (Y1 i Y2): (i) procena potreba za izgradnjom kapaciteta za resorna ministarstva (kako kolektivna tako i pojedinačna: praćenje, IT alati, ekološki i socijalni aspekti, itd.), (ii) razrada plana izgradnje kapaciteta.	Nema identifikacije potreba za izgradnjom kapaciteta	Plan izgradnje kapaciteta (organigram, profili, obuka) je dostupan i spreman za primenu
2.2.5	Proces ažuriranja sektorskih strategija pokrenut je u skladu sa doprinosom smanjenju emisija gasova staklene bašte iz Strategije niskougljeničkog razvoja. Konkretno, ažurira se nacrt strategije i akcionog plana upravljanja čvrstim otpadom (2019/2024).	Odeljenje za upravljanje otpadom	MZŽS (Odeljenje za klimatske promene)	-	Nacrt strategije i akcionog plana upravljanja čvrstim otpadom	Strategija i akcioni plan upravljanja čvrstim otpadom se revidira i odobrava

Ciljevi i aktivnosti		Fokusna tačka u MZŽS	Ostale uključene zainteresovane strane	Tehnička podrška	Osnova	Uslovi za uspeh
Indikator rezultata #3: Dokumenti javne politike se odobravaju i/ili usklađuju sa Zakonom o klimatskim promenama.						
3.1	Cilj do kraja Y+1: Započeta je priprema lokalnih akcionih planova za klimatske promene i strategija prilagođavanja u skladu sa relevantnim dokumentima javne politike					
	3.1.1	Strategija održivog urbanog razvoja i akcioni plan revidirani su u skladu sa članovima 14-5 i 15 Zakona o klimatskim promenama.	Odeljenje za klimatske promene	MGSI	Aktivnosti TP AFD na nacionalnom nivou: (i) Procena uticaja ugroženosti urbanog sektora (uključujući rodni pristup), (ii) Definicija prioriternih mera prilagođavanja na lokalnom nivou (uključujući pristup urbanom, ekološkom i socijalnom razvoju).	Strategija i akcioni plan su u fazi međuresornih konsultacija

	3.1.2	Izbor lokalnih samouprava (kao pilot gradova ili opština) za pripremu lokalnih akcionih planova (ublažavanja i/ili prilagođavanja) u skladu sa relevantnim nacionalnim političkim dokumentima	Odeljenje za klimatske promene	MGSI MZŽS (Jedinica za saradnju sa JLS)	Aktivnosti TP AFD na nacionalnom nivou: (i) odabir pilot gradova (više kriterijumska analiza, poziv za iskazivanje interesovanja, itd.), (ii) (jedna od sledećih aktivnosti po gradu, ako je potrebno) procena ranjivosti, participativna dijagnoza (uključujući rodni pristup) ili dijagnozu emisije gasova staklene bašte na lokalnom nivou (za pripremu plana ublažavanja), (iii) razvoj lokalnih planova prilagođavanja / ublažavanja za odabrane lokalne samouprave (uključujući procenu uticaja na životnu sredinu i društvo), (iv) izgradnja kapaciteta za lokalne samouprave (uključujući ekološke i socijalne aspekte), (v) podizanje svesti, (vi) (uključujući transverzalni rodni pristup za prethodne stavke), (vii) partnerstvo među ravnopravnim (P2P) koje treba razviti.	Bez eksperimentisanja	Najmanje 2 lokalne samouprave su odabrane za izradu lokalnih akcionih planova.
	3.1.3	Pilot gradovi i opštine izabrani za: (i) procenu prioriternih potreba za prilagođavanjem/ublažavanjem (participativna dijagnoza o proceni rizika od klimatskih promena, opcija prilagođavanja - ako je moguće, uključujući rešenja zasnovana na prirodni i plan prilagođavanja, procena kapaciteta), (ii) identifikovanje serije projekata adaptacije/ublažavanja.	Odeljenje za klimatske promene	MGSI MF Min. polj. MZŽS (Jedinica za saradnju sa JLS)		Bez eksperimentisanja	Najmanje 2 lokalne samouprave uspostavile su procenu prioriternih potreba za prilagođavanjem / ublažavanjem i unapred identifikovane prioriternе projekte za prilagođavanje / ublažavanje
	3.1.4	U pilot gradovima se sprovode akcije kojima se osigurava podizanje svesti i učešće zainteresovanih strana u prilagođavanju na klimatske promene.	Odeljenje za klimatske promene	MGSI Min. polj. MZŽS (Jedinica za saradnju sa JLS)	-	Nedostatak svesti o klimatskim pitanjima na nivou gradova	Sprovede se akcije za podizanje svesti o prilagođavanju i smanjenju u rizika od katastrofa (obrazovanje, obuka za nove veštine).
	Cilj do kraja Y+2: Odobreni su strategija (i akcioni plan) niskougleničkog razvoja kao i program prilagođavanja						
3.2	3.2.1	Strategija i akcioni plan za niskouglenički razvoj su dovršeni u skladu sa relevantnom pravnom stečevinom EU (acquis) i obavezama za smanjenje emisija gasova staklene bašte preuzetih na osnovu Pariskog sporazuma.	Odeljenje za klimatske promene	MRE (zbog NECP)	-	Nacrti niskougleničke strategije razvoja i akcionog plana u fazi konsultacija	Vlada Srbije donosi niskougleničku strategiju razvoja i akcioni plan donosi i objavljuje ih u Službenom glasniku Republike Srbije.

	3.2.2	Program adaptacije, uključujući ekološku i socijalnu procenu strategije, postiže se i podnosi Kabinetu.	<i>Jedinica za prilagođavanje klimatskim promenama</i>	<i>Min. polj. (resorno ministarstvo zaduženo za program prilagođavanja)</i>	-	<i>Nacrt Programa prilagođavanja je u toku</i>	Vlada usvaja Program prilagođavanja i objavljuje ga u Službenom glasniku Republike Srbije.
--	-------	---	--	---	---	--	--

Ciljevi i aktivnosti		Fokusna tačka u MZŠ	Ostale uključene zainteresovane strane	Tehnička podrška	Osnova	Uslovi za uspeh
Indikator rezultata #4: Studija izvodljivosti se izrađuje da bi se identifikovale opcije šeme finansiranja za klimatske investicije jedinica lokalne samouprave						
Cilj do kraja Y+1: U izradi je Studija izvodljivosti za identifikovanje opcija finansijskih šema						
4.1	4.1.1	Prvi deo studije izvodljivosti sprovodi se na uzorku dva pilot grada ili opštine, uključujući: - Dijagnozu opštinskih finansija (uključujući JKP): slabosti i snage; - Dijagnozu upravljanja javnim finansijama na lokalnom nivou (na osnovu uzorka pilot gradova).	<i>Odeljenje za klimatske promene</i>	<i>MZŠS (Odeljenje za upravljanje projektima)MF</i>	Aktivnost TP AFD: studija izvodljivosti (1. deo)	<i>Ne postoji šema finansiranja za povećanje klimatskih ulaganja jedinica lokalne samouprave.</i> Završen je prvi deo studije izvodljivosti
Cilj do kraja Y+2: Pokrenuta je studija izvodljivosti za identifikovanje opcija šeme finansiranja za klimatske investicije JLS i pokrenut dijalog o spoljnom doprinosu donatora u šemi finansiranja						
4.2	4.2.1	Drugi deo studije izvodljivosti sprovodi se na uzorku dva pilot grada ili opštine, uključujući: - Predlog nekoliko mogućnosti finansiranja za povećanje investicija za klimatske promene jedinica lokalne samouprave Dijalog između vlade i donatora pokrenut je po pitanju: - Sredstava za efikasnu primenu različitih opcija šeme finansiranja - Donatorski doprinos mehanizmu	<i>Odeljenje za klimatske promene</i>	<i>MZŠS (Odeljenje za upravljanje projektima) MF MGSI Donatori</i>	<i>„Javno finansiranje je katalizator primene klimatske strategije - možda će biti potrebna nadogradnja i racionalizacija ovih instrumenata“ (nacrt Strategije niskougleničkog razvoja, str. 35).</i> Aktivnost TP AFD: studija izvodljivosti (2. deo)	<i>Završen je prvi nacrt studije izvodljivosti</i> Studija izvodljivosti je predstavljena članovima upravnog odbora i održava se prvi sastanak za pokretanje dijaloga sa donatorima.

PRILOG 4 - PREDUSLOVI

Sledeće se odnosi na sva dokumenta koje je Zajmoprimac dostavio kao preduslov:

- Ako dostavljeni dokument nije original već fotokopija, original overene fotokopije biće dostavljen Zajmodavcu;
- Konačna verzija dokumenta, čiji nacrt je prethodno dostavljen i sa kojim se Zajmodavac složio, neće se bitno razlikovati od dogovorenog nacrta;
- Dokumenta koja nisu prethodno poslata i dogovorena, moraju biti zadovoljavajući za Zajmodavca.

DEO I – PREDUSLOVI KOJI MORAJU BITI ISPUNJENI NA DATUM POTPISIVANJA

- (a) Zajmoprimac dostavlja Zajmodavcu overenu kopiju zaključka Vlade Republike Srbije kojim se odobrava izveštaj sa pregovora u vezi sa zaključenjem ovog Sporazuma, odobrava zaduživanje Zajmoprimca po ovom Sporazumu i izričito ovlašćivanje ministra finansija Republike Srbije, da izvrši ovaj sporazum.
- (b) Potvrda Zajmoprimca (potpisana od strane autorizovanog lica) kojom se potvrđuje (i) da preuzimanje Kreditnih obaveza neće uzrokovati prekoračenje bilo kog limita koji Zajmoprimac ima po pitanju zaduživanja, garancija ili slično; i (ii) da je kredit po ovom Ugovoru u granicama javnog duga definisanim zakonom kojim se reguliše budžet Republike Srbije;

DEO II – PREDUSLOVI ZA STUPANJE NA SNAGU OVOG UGOVORA

- (c) Ovaj Ugovor valjano su potpisali Zajmodavac i Zajmoprimac;
- (d) Zajmoprimac je Zajmodavcu dostavio sledeća dokumenta:
  - (i) Original pravnog mišljenja Ministra pravde uobičajenog za ovu vrstu transakcije u obliku i sadržaju koji zadovoljavaju Zajmodavca sa overenim kopijama (svaka sa zvaničnim prevodom na jezik ovog ugovora) svih dokumenata na koja se to pravno mišljenje poziva, dokazujući da je Ugovor pravno delotvoran i izvršiv, a naročito: (i) da je Zajmoprimac ispunio sve zahteve prema Ustavu i drugim relevantnim zakonskim odredbama za valjano preuzimanje svih svojih obaveza iz ovog ugovora; (ii) da nisu potrebna nikakva zvanična ovlašćenja, saglasnosti, licence, registracije i/ili odobrenja bilo kog državnog organa ili agencije (uključujući Narodnu banku Srbije) ili preporučljiva u vezi sa izvršenjem ili realizacijom ovog ugovora od strane Zajmoprimca (uključujući ali ne ograničavajući se na sve iznose koje Zajmoprimac po ovom ugovoru duguje Zajmodavcu, bez obzira da li se radi o glavnici ili kamati, kamati za kašnjenje u plaćanju, Naknadi za prevremenu otplatu, nepredviđenim troškovima i rashodima ili bilo kojoj drugoj sumi koja se može slobodno konvertovati i prenositi); (iii) da su izbor francuskog zakona koji će upravljati ovim Ugovorom i arbitraža validni i obavezujući, kao i da će odluke arbitraže protiv Zajmoprimca biti priznata i sprovedena u Republici Srbiji; i (iv) da ni Zajmoprimac niti bilo koja njegova imovina ne podležu pravu na imunitet od arbitraže, tužbe ili bilo kog drugog pravnog postupka;
  - (ii) Dokaz o tome da je Narodna skupština Republike Srbije donela zakon kojim se ratifikuje ovaj ugovor (zajedno sa dokazom o proglašavanju takvog zakona od strane Predsednike Republike Srbije) i da je zakon objavljen u „Službenom glasniku Republike Srbije”;

- (iii) Potvrda Ministarstva finansija Republike Srbije da je ovaj ugovor propisno evidentiran;

DEO III – PREDUSLOVI ZA POVLAČENJE SREDSTAVA

- (e) Ovaj ugovor je postao pravosnažan nakon što su ispunjeni uslovi navedeni u DELU II ovog Priloga 4 Ugovora;
- (f) Zajmoprimac dostavlja Zajmodavcu dokaze o donošenju, proglašenju, objavljivanju u Službenom glasniku Zakona o klimatskim promenama i njegovom stupanju na snagu;
- (g) Zajmoprimac dostavlja Zajmodavcu kopiju zaključka Vlade o imenovanju i ovlašćenju lica za potpisivanje zahteva za povlačenje i potvrdu o spesimenu potpisa svake osobe navedene u ovom zaključku;
- (h) Zajmoprimac je Zajmodavcu platio sve dospele i plative naknade i troškove po ovom ugovoru.

PRILOG 5A – OBRAZAC ZAHTEVA ZA PLAĆANJE*[na memorandumu Zajmoprimca]*

Za: FRANCUSKA AGENCIJA ZA RAZVOJ

Datum: [datum]

Ime Zajmoprimca – Ugovor o kreditu br. [●] datiran [●]**Zahtev za povlačenje sredstava br. [●]**

Poštovani,

1. Pozivamo se na Ugovor o kreditu br. [●] sklopljen između Zajmoprimca i Zajmodavca od [●] ("**Ugovor**"). Reči i termini pisani velikim slovima koji nisu definisani ovde, imaju značenje dato im u Ugovoru.

2. Neopozivo tražimo da Zajmodavac omogući Povlačenje sredstava pod sledećim uslovima:

Iznos: EUR [●] ili, ukoliko je manje, Dostupni kredit.

Kamatna stopa: [fiksna / varijabilna]

Predloženi datum za povlačenje: (opciono)

3. Kamatna stopa će biti utvrđena u skladu sa odredbama člana 4. (*KAMATA*) i člana 5. (*IZMENA OBRAČUNA KAMATE*) ovog ugovora. Kamatna stopa koja se primenjuje na traženo Povlačenje sredstava biće nam dostavljena u pisanoj formi i mi prihvatamo tu Kamatnu stopu [(u skladu sa dole navedenim stavom, ukoliko je primenjivo)], uključujući i kada se Kamatna stopa utvrđuje pozivanjem na Zamensku stopu i bilo koju Maržu za prilagođavanje, o kojoj je Zajmodavac obavestio nakon Zamene Prikaza referentne stope.

4. Potvrđujemo da su ispunjeni svi uslovi navedeni u članu 2.4 (*Preduslovi*) na datum ovog Zahteva za povlačenje sredstava i da nije došlo do Slučaja neizvršenja obaveza koji se nastavljaju ili je verovatno da će do toga doći. Saglasni smo da ćemo bez odlaganja obavestiti Zajmodavca ukoliko bilo koji od gore navedenih uslova nije ispunjen na Datum povlačenja sredstava ili ranije.

5. Povučena sredstva će biti deponovana na sledeći bankovni račun:

(a) Ime [Zajmoprimca]: [●]

(b) Adresa [Zajmoprimca]: [●]

(c) IBAN broj računa: [●]

(d) SWIFT broj: [●]

(e) Banka i adresa banke [●]
[Zajmoprimca]:

(f) korespondentska banka i [●]
broj računa banke Zajmoprimca:

6. Ovaj Zahtev za povlačenje sredstava je neopoziv.
7. U prilogu ovom Zahtevu za povlačenje sredstava su svi relevantni prateći dokumenti navedeni u članu 2.4 (*Preduslovi*) ovog ugovora:

[Spisak pratećih dokumenata]

S poštovanjem,

.....

Ovlašćeni potpisnik Zajmoprimca

PRILOG 5B – OBRAZAC POTVRDE POVLAČENJA SREDSTAVA I STOPE*[na memorandumu Francuske agencije za razvoj]*

Za: [Zajmoprimca]

Datum: [●]

U vezi sa: Zahtevom za povlačenje sredstava br. [●] od [●]

Ime Zajmoprimca – Ugovor o kreditu br. [●] od [●]**Potvrda o povlačenju sredstava br. [●]**

Poštovani,

1. Pozivamo se na Ugovor o kreditu br. [●] sklopljen između Zajmoprimca i Zajmodavca od [●] („**Ugovor**”). Reči i termini pisani velikim slovima koji nisu definisani ovde, imaju značenje dato im u Ugovoru.
2. U Pismu Zahteva za povlačenje sredstava od [●], Zajmoprimac je tražio da Zajmodavac stavi na raspolaganje sredstva u iznosu od [●] evra, u skladu sa odredbama i uslovima ovog ugovora.
3. Sredstva povlačenja koja su stavljena na raspolaganje u skladu sa Zahtevom za povlačenje sredstava su sledeća:
  - Iznos: Evra [●*iznos u rečima*] (EUR [●])
  - Primenjiva kamatna stopa: [● *procenat iskazan rečima*] ([●]%) godišnje [jednak ukupnom šestomesečnom EURIBOR-u (jednak [●]%) godišnje)¹⁸ i Marža]¹⁹
  - Datum povlačenja sredstava: [●]

Samo za kredite sa fiksnom kamatnom stopom

Samo u svrhu informisanja:

- Datum utvrđivanja stope: [●]
- Fiksna referentna stopa: [●*procenat iskazan rečima*] ([●]%) godišnje
- Efektivna globalna stopa (godišnje): [●*procenat iskazan rečima*] ([●]%)
- Indeksna stopa: [●*procenat iskazan rečima*] ([●]%) godišnje

¹⁸ Уколико шестомесечни ЕУРИБОР није доступан на датум потврде повлачења средстава због појаве догађаја замене Приказа референтне стопе, Зајмопримац ће у одвојеном писму бити обавештен о Заменској стопи, тачним одредбама и условима замене тог Приказа референтне стопе Заменском стопом и повезаним ефективним стопама.

¹⁹ Брисати у случају фиксне Каматне стопе.

- Indeksna stopa na Datum utvrđivanja stope: [*●procenat iskazan rečima*] ([*●*]%) godišnje.

[Treba napomenuti da gore pomenuta Kamatna stopa može varirati u skladu sa odredbama člana 4.1.1(i) (*Varijabilna kamatna stopa*) i 5.2 (*Zamena Prikaza Referentne stope*) ovog ugovora.]²⁰

S poštovanjem,

.....

Ovlašćeni potpisnik *Francuske agencije za razvoj*

---

²⁰ Брише се у случају фиксне Каматне стопе.

PRILOG 5C – OBRAZAC ZAHTEVA ZA KONVERZIJU STOPE*[na memorandumu Zajmoprimca]*

Za: FRANCUSKA AGENCIJA ZA RAZVOJ

Datum: [datum]

Ime Zajmoprimca – Ugovor o kreditu br. [●] datiran [●]**Zahtev za konverziju stope br. [●]**

Poštovani,

1. Pozivamo se na Ugovor o kreditu br. [●] sklopljen između Zajmoprimca i Zajmodavca od [●] („**Ugovor**“). Reči i termini pisani velikim slovima koji nisu definisani ovde, imaju značenje dato im u Ugovoru.
2. U skladu sa članom 4.1.3 (*Konverzija varijabilne Kamatne stope u fiksnu Kamatnu stopu*) ovog ugovora, ovim tražimo da konvertujete varijabilnu Kamatnu stopu za potrebe Povlačenja sredstava po osnovu Ugovora, u fiksnu Kamatnu stopu u skladu sa uslovima ovog Ugovora.
3. Ovaj zahtev za konverziju stope smatraće se ništavnim, ukoliko primenjiva fiksna Kamatna stopa premaši [●*procenat iskazan rečima*] [●%].

S poštovanjem,

.....

Ovlašćeni potpisnik Zajmoprimca

PRILOG 5D – OBRAZAC POTVRDE KONVERZIJE STOPE

[na memorandumu Francuske agencije za razvoj]

Za: [Zajmoprimca]

Datum: [●]

U vezi sa: Zahtevom za konverziju stope br. [●] od [●]

Ime Zajmoprimca – Ugovor o kreditu br. [●] od [●]

Potvrda konverzije stope br. [●]

Poštovani,

PREDMET: Konverzija varijabilne Kamatne stope u fiksnu Kamatnu stopu

1. Pozivamo se na Ugovor o kreditu br. [●] sklopljen između Zajmoprimca i Zajmodavca od [●] („**Ugovor**”). Reči i termini pisani velikim slovima koji nisu definisani ovde, imaju značenje dato im u Ugovoru.
2. Takođe se pozivamo na Zahtev za konverziju stope od [●]. Potvrđujemo da fiksna Kamatna stopa primenjiva na Povlačenje/Povlačenja sredstava navedena u vašem Zahtevu za konverziju stope dostavljenom u skladu sa članom 4.1.3 (*Konverzija varijabilne Kamatne stope u fiksnu Kamatnu stopu*) ovog Ugovora je:
  - [●]% godišnje.
3. Ova fiksna Kamatna stopa, obračunata u skladu sa članom 4.1.1 (*Odabir kamatne stope*) biće primenjena na Povlačenje/Povlačenja sredstava navedena u vašem Zahtevu za konverziju stope od [●] (datum stupanja na snagu).
4. Pored toga, obaveštavamo vas da efektivna globalna stopa na godišnjem nivou primenjiva na Kredit iznosi [●]%.

S poštovanjem,

.....

Ovlašćeni potpisnik Francuske agencije za razvoj

**PRILOG 6 – INFORMACIJE KOJE MOGU BITI OBJAVLJENE NA VEB STRANICI
FRANCUSKE VLADE I NA VEB STRANICI ZAJMODAVCA****1. Informacije vezane za Program**

- Broj i naziv u evidenciji AFD-a;
- Opis;
- Operativni sektor;
- Mesto implementacije;
- Očekivani datum početka;
- Očekivani datum završetka Programa; i
- Status implementacije ažuriran polugodišnje.

2. Informacije vezane za podršku Programu

- Način podrške (kredit, grant, sufinansiranje, namenska sredstava);
- Iznos glavnice kredita;
- Povučeni iznos kredita.

3. Druge informacije

- Informacije o transakcijama i/ili list koji predstavlja transakciju date u ovom Prilogu;

PRILOG 7 - NEISCRPNA LISTA EKOLOŠKIH I SOCIJALNIH DOKUMENATA ZA KOJE ZAJMOPRIMAC DOZVOLJAVA DA BUDU OBJAVLJENI U VEZI SA POSTUPCIMA UPRAVLJANJA PRITUŽBAMA KOJE SE ODOSE NA ŽIVOTNU SREDINU I SOCIJALNA PITANJA

- Izveštaj o opsegu E&S
- Procena uticaja na životnu sredinu i socijalna pitanja (ESIA)
- Plan upravljanja zaštitom životne sredine i socijalne politike (ESMP)
- Okvir za upravljanje životnom sredinom i socijalno upravljanje (ESMF)
- Akcioni plan raseljavanja (RAP)
- Okvir politike raseljavanja (RPF)
- Strateška procena uticaja na životnu sredinu Strategije razvoja niskih emisija ugljenika, januar 2020
- Tabela praćenja rezultata (Prilog 3B), uključujući ekološki i socijalni angažman
- Ograničena ekološka i socijalna procena
- Ograničeni ekološki i socijalni akcioni plan
- Poglavlja iz izveštaja o monitoringu životne sredine i socijalne politike

PRILOG 8 – NAPOMENA U VEZI SA KOMUNIKACIJOM NA PROGRAMU

Zajmoprimac	Republika Srbija
Nadležno ministarstvo	Ministarstvo zaštite životne sredine
Povezani organi (Upravni odbor)	Sve relevantne institucije Zajmoprimca
Podaci o finansiranju	Iznos kredita: 50 miliona evra. Iznos bespovratne pomoći za tehničku pomoć: 500.000 evra
Vrsta kredita	Zajam za javne politike (PPL), tj. zajam AFD ekvivalentan instrumentu zajma za razvojnu politiku Svetske banke (DPL)
Stub operativnog i razvojnog programa (ciljeva)	Ovo je paralelno finansiranje zajma za efikasnost javnog sektora i zelenog oporavka, koji će mobilizirati Svetska banka (DPL P164575). Podržava zeleni plan oporavka Vlade Srbije (Stub II) pored primarnih aktivnosti razvijenih sa Svetskom bankom. Dodatne akcije su u skladu sa procesom pristupanja Srbije EU (poglavlje 27) i uključuju pripremu okvira politike za podsticanje doprinosa jedinica lokalne samouprave nacionalnoj agendi životne sredine i klimatskih promena.
Prethodna akcija (uslov za jednokratnu isplatu)	Zajmoprimac je doneo Zakon o klimatskim promenama (objavljen u Službenom glasniku Zajmoprimca br. 26/21 23. marta 2021. i stupio na snagu 31. marta 2021.) koji nalaže pripremu i usvajanje Strategije razvoja sa niskim emisijama ugljenika i njenog Akcionog plana i Programa prilagođavanja klimatskim promenama, radi uspostavljanja sistema za smanjenje emisija stakleničkih plinova i podrške prilagođavanju klime na ekonomičan i ekonomski održiv

	način
Predloženi pokazatelji rezultata	<p>Pokazatelj rezultata br. 1: Nacionalno veće za klimatske promene (NCCC) je ponovo uspostavljeno i operativno.</p> <p>Pokazatelj rezultata br. 2 (podeljen sa matricom ZB DPL): Izrađeni su i usvojeni relevantni podzakonski propisi koji prate zakon o klimatskim promenama.</p> <p>Pokazatelj rezultata br. 3: Dokumenti javne politike se odobravaju i/ili usklađuju sa Zakonom o klimatskim promenama.</p> <p>Pokazatelj rezultata br. 4: Sprovodi se studija izvodljivosti kako bi se identifikovale opcije šeme finansiranja za klimatske investicije jedinica lokalne samouprave</p>

Pregled izazova klimatskih promena u Srbiji

Energetski sektor ostaje najveći izvor emisija gasova staklene bašte u Srbiji.

Sagorevanje fosilnih goriva posebno je odgovorno za skoro 80% emisija gasova staklene bašte. **Srbija je takođe veoma osetljiva na klimatske promene.** Ranjivost ubrzavaju ekonomski i socijalni izazovi sa kojima se suočava srpsko društvo - starenje stanovništva, stara i nefunkcionalna infrastruktura, nedostatak finansijskih sredstava i organizaciona sposobnost da se nosi sa klimatskim promenama.

Ključni sektori povezani sa ublažavanjem klimatskih promena i prilagođavanjem u urbanom kontekstu u Srbiji su sistemi daljinskog grejanja, uglavnom zavisni od fosilnih goriva, koji generišu najnegativniji uticaj na gasove staklene bašte i gradski prevoz. Kvalitet vazduha, zaštita od poplava, voda (nestašica i kvalitet) i upravljanje otpadnim vodama su urbana pitanja koja su najizloženija klimatskim promenama. Svi gore pomenuti sektori oslanjaju se u velikoj meri na gradove i opštine i inicijative njihovih Javnih komunalnih preduzeća (JKP), dok su troškovi ulaganja uglavnom veći od finansijskog kapaciteta jedinica lokalne samouprave (JLS) ukoliko bi sami preuzeli te investicije.

U toku je izgradnja pravnog okvira za delovanje na klimatske promene. Zakon o klimatskim promenama stupio je na snagu 31. marta 2021. godine. Omogućava uspostavljanje sistema za smanjenje emisija gasova staklene bašte i efikasno prilagođavanje klimatskim promenama, ispunjavajući obaveze prema međunarodnoj zajednici, a u skladu je sa mapom puta za pridruživanje Srbije EU. Pored toga, Zakon o klimatskim promenama ima za cilj da obezbedi pravni osnov za usvajanje Strategije niskougljeničkog razvoja i Programa prilagođavanja radi identifikovanja efekata klimatskih promena na sektore i sisteme i utvrđivanje mera prilagođavanja na promenjene klimatske uslove, postavljajući tako sistem za usvajanje politika i mera za smanjenje emisija gasova staklene bašte i prilagođavanje klimatskim promenama.

Međutim, **sveobuhvatni nacionalni okvir za prilagođavanje klimatskim promenama tek treba da se razvije.** Namenske aktivnosti za smanjenje ranjivosti su i dalje sporadične. Do danas se prilagođavanje odvijalo uglavnom ad-hoc, na projektnoj osnovi. Većina sektorskih strateških i regulatornih dokumenata usvojenih tokom prethodne dve decenije sadrže samo posredne i fragmentarne napomene koje se odnose na prilagođavanje klimatskim promenama. Odgovornost za kreiranje politike, zakonodavstva i implementaciju u vezi sa klimatskim promenama podeljena je na brojna sektorska ministarstva, gde je Ministarstvo zaštite životne sredine

ključna institucija. Potrebno je ojačati kapacitet većine ministarstava i lokalnih samouprava da integrišu prilagođavanje u politike i strategije.

Vladina mapa puta je strateški orijentisana **na ubrzanje procesa integracije u EU**, od usvajanja pregovaračke pozicije od strane vlade u januaru 2020. godine i njenog podnošenja Evropskoj komisiji, posebno u Poglavlju 27 o Životnoj sredini i klimatskim promenama.

Kratak opis Programa urbane sredine otporne na klimatske promene

Predloženi Program urbane sredine otporne na klimatske promene u Srbiji je zajam za javnu politiku (PPL) koji se sprovodi kao paralelno finansiranje DPL zajma za efikasnost javnog sektora i zeleni oporavak Svetske banke (P164575). Brednost Programa je 50,5 miliona evra, što uključuje zajam od 50 miliona evra i bespovratna sredstva od 500 hiljada evra od AFD-a namenjena tehničkoj pomoći.

Program se zasniva na jednoj prethodnoj akciji (stupanje na snagu Zakona o klimatskim promenama) i četiri očekivana rezultata koja će se postići primenom navedenog Zakona tokom perioda primene Programa: (i) NCCC je ponovo uspostavljen i operativan, (ii) izrađuju se i usvajaju relevantni podzakonski akti koji prate Zakon o klimatskim promenama, (iii) odobravaju se i/ili usklađuju dokumenti javne politike sa Zakonom o klimatskim promenama, (iv) Sprovodi se studija izvodljivosti kako bi se identifikovale šeme finansiranja za klimatska ulaganja jedinice lokalne samouprave. Obrazloženje matrice politika programa izrađeno je na vezama između Prethodne akcije i Pokazatelja rezultata.

Odabirom stupanja na snagu Zakona o klimatskim promenama kao prethodne akcije matrice, ovaj Program direktno odražava obnovljenu želju Vlade Srbije da se približi pravnoj tekovini Evropske zajednice i pokrene energetske i ekološku tranziciju koja je kompatibilna sa ekonomskim rastom i podrškom zapošljavanju (diverzifikacija ekonomskog modela, jačanje ekonomske atraktivnosti regiona). Programom se omogućava strukturirani doprinos Srbije na putu smanjenja ugljendioksida kroz usvajanje i primenu Zakona o klimatskim promenama, kao preduslova za efikasnost promena: mobilizacija javnih aktera, praćenje emisija gasova staklene bašte i priprema izveštaja, usklađivanje sektorskih strategija sa ciljevima Strategije razvoja niskog ugljendioksida (energetski sektori, ali takođe potencijalno i otpad), mobilizacija sredstava za finansiranja sprečavanja uticaja klimatskih promena itd.

Programska matrica pokriva i izazove ublažavanja i prilagođavanja klimatskim promenama, usvajanjem programa prilagođavanja klimatskim promenama i obezbeđivanjem mera za urbani sektor. Doprinoseći integraciji procene klimatske ranjivosti i merama prilagođavanja kroz reviziju Nacionalne strategije održivog urbanog razvoja i podržavajući identifikovanje prioriternih potreba i projekata (akcioni plan prilagođavanja i/ili ublažavanja) u 2 pilot grada/opštine, Program doprinosi jačanju urbane otpornosti, posebno u pogledu smanjenja rizika od katastrofa. Doprineće poboljšanju kvaliteta životne sredine i racionalnom korišćenju prirodnih resursa na lokalnom nivou, posebno kroz rešenja zasnovana na prirodi (smanjenje zagađenja, razvoj zelenih površina u urbanim sredinama). Kroz izradu studije izvodljivosti o finansijskoj situaciji u opštinama, Program će identifikovati nekoliko mogućnosti finansiranja za povećanje investicija u jedinice lokalne samouprave i na taj način podržati razvoj institucionalnog i finansijskog okvira za ulaganja lokalnih vlasti.

Nekoliko mera predloženih u okviru Programa trebalo bi da pomogne poboljšanju upravljanja klimatskim promenama (ublažavanje i prilagođavanje) u Srbiji,

formalizovanjem zakonodavnog okvira, promovisanjem razmene informacija i koordinacijom između javnih institucija, podržavanjem operacionalizacije NCCC i jačanjem kapaciteta zainteresovanih strana u pogledu planiranja, primene klimatskih promena, kao i ekoloških i socijalnih aspekata. Pored toga, procenom finansijskog mehanizma za lokalne samouprave, program treba da promoviše njihov pristup finansijskim resursima kako bi se olakšale klimatske investicije.

Program će takođe doprineti boljoj rodnoj ravnopravnosti kroz sastav NCCC i planu izgradnje kapaciteta za glavna uključena ministarstva (rodni pristup). Isto tako, na nivou pilot gradova/opština, doprineće proceni ranjivosti (ako je potrebno), razvoju kampanje za podizanje svesti o klimatskim promenama i obuka, koje će se sprovoditi koristeći rodni pristup. Postizanje pokazatelja rezultata Programa biće uslov za novi AFD-ov PPL zajam, usredsređen na urbanu klimu i pitanja životne sredine. Obrazloženje ovog potencijalnog drugog PPL zajma ogleda se kroz doprinos redovnom finansiranju i praćenju akcionog plana za ublažavanje i prilagođavanje klime u gradovima/opštinama Srbije, sa pojačanim fokusom na urbani sektor i opštinski nivo.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori”.